

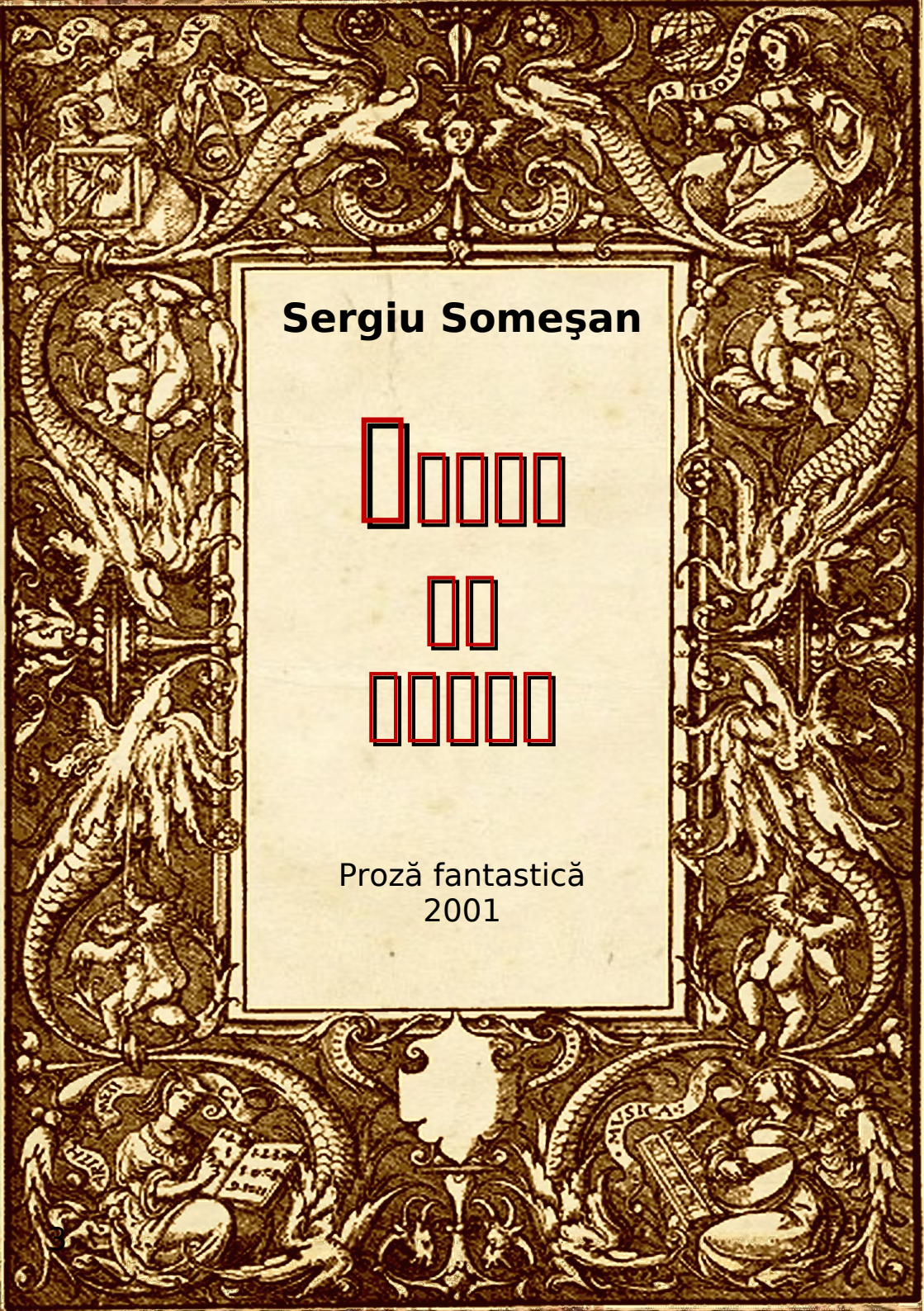
CARTE DE MAGIE

SERGIU SOMESAN

Sergiu Someșan

The book cover features a highly detailed, ornate border in a dark brown or sepia tone. The border is composed of various allegorical and mythological figures, including cherubs, dragons, and personifications of the arts and sciences. At the top, a figure holds a banner with the text 'AS TRONOTIA'. On the right side, a figure is labeled 'MUSICA'. At the bottom, a figure is labeled 'LITTERAE'. The central area is a plain, light-colored rectangle containing the author's name and the title.

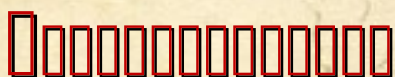
Sergiu Someșan

□ □ □ □ □

□ □

□ □ □ □ □

Proză fantastică
2001

„...Cititorule, ia aminte la vorbele mele!

Pătrunde cu sfială în lumea acestei cărți... De simți că nu ești cel chemat să-i dezlegi taina, mai bine ascunde-o, să fie găsită de cei cu har. Și dacă îți pare scrisă în grai străin ori rândurile ei se așează în fața ta ca nepătrunse drumuri prin pustie, arunc-o pe ape sau arde-o în foc și îndepărtează-o de la sufletul tău, cel nepregătit să-i primească învățătura.

Iar de ești dintre cei aleși, nu uita să-i păzești neabătut înțeleșul. Prețuiește-o așa cum se cuvine și faptele tale să stea negreșit sub semnul, învățăturile și pildele pe care, tu, le vei desprinde din ea...

Și, mai ales, nu uita! Trăitor în țara surzilor de ești, să nu te sui la munte și să suni din trâmbițe și din surle de alamă, că nimeni nu te va auzi. Mai degrabă, se va preface piatra stearpă a muntelui în câmpie roditoare și alama trâmbițelor în cocleală amară decât să audă cineva glasul tău... Și în deșert se va pierde adevărul spuselor tale...”

Citiseam ușor exasperat amenințările naive din cartea pe care o țineam în mână și, brusc, m-am hotărât să o cumpăr. Obişnuiam destul de des să

bântui anticariatele în căutare de cărți vechi și rare, fără să fiu un colecționar în adevăratul sens al cuvântului. Îmi plăcea pur și simplu să le simt vechimea și, uneori, le cumpăram pentru simpla dorință de a le putea ține în mână, să le cântăresc și să ascult timpul cum își toarce poveștile și cum îmi apasă greu în palmă. Când teancul de cărți vechi din bibliotecă căpăta dimensiuni îngrijorătoare, îmi motivam pasiunea prin scuza că poate voi găsi în ele cine știe ce idee pentru un nou articol, dar nu păcăleam pe nimeni cu asta, nici măcar pe mine. Totuși, de data asta, aveam un motiv în plus să cumpăr cartea pentru că întâmplarea care a făcut ca subiectul tratat de ea să îmi devină familiar, încă îmi era dureros de vie în minte.

Eram de ani buni redactor la o revistă de popularizare a științei care își trăgea sufletul cu greu, mai mult prin reclamele de care făcea rost Petreanu, redactorul nostru șef, decât prin tirajul liliputan al publicației. De altfel, Petreanu mereu ne amenința că o să ne lase baltă cu aiurelile noastre de articole cu tot. Adevărul este că, într-o lume editorială care, nevoită să facă tot mai multe concesii, noi, redactorii de la „Gândul Liber”, apăram o cauză de mult pierdută și, așa cum pe vremuri se făcea artă pentru artă, noi făceam știință pentru știință în revista noastră. Sau cel puțin așa ne plăcea să credem. Cred că eram singurii care nu publicam un horoscop și, în ziua în care șeful a venit cu o prezicătoare tinerică ca să ne bage pe gât elucubrațiile ei, la protestele mele vehemente, susținute și de colegii mei, a trebuit să se resemneze, deși nu fără împotrivire. Discuția îmi

rămăsese, așa cum am spus, nepermis de vie în minte și în mod sigur era motivul ascuns pentru care cumpăram acum cartea. Să găsesc în ea argumente ca să combat misticismele și magia sub orice formă s-ar înfățișa ...

*

— Refuz să scriu într-o revistă care, alături de lumea explicată de Einstein și Stephen Hawking, să ofere și o variantă obținută prin sugrumarea pisicilor noaptea în cimitire, am spus eu atunci, cât de demn am putut. M-am uitat superior la fetișcana toată numai zulufi care, spre nemulțumirea mea, arăta teribil de bine. În loc să-și piardă stăpânirea de sine și să se fâstâcească în preajma unor corifei ai științei așa cum ne credeam noi, s-a așezat ceva mai confortabil și a început să argumenteze:

— Împotrivirea dumneavoastră mi se pare deplasată atâta vreme cât cel mai apropiat colaborator al lui Stephen Hawking, mă refer la Roger Penrose, acceptă magia și spațiul psihic ca o componentă absolut necesară pentru explicarea unor anumite aspecte ale fizicii cuantice...

Robert, specialistul nostru în Roger Penrose și fizică cuantică, și-a dres academic glasul, și-a șters pe îndelete ochelarii, apoi a pornit o pledoarie încâlcită din care prezicătoarea nu a înțeles decât că renumitul fizician era considerat un eretic în lumea științei...

— Nu-i eretic, a spus ea sigură. Este singurul care a înțeles din timp adevărul...și cred că

mulțumește în fiecare seară lui Dumnezeu în rugăciunile lui că nu s-a născut cu două, trei sute de ani mai înainte. Ar fi fost ars pe rug de unii la fel de intransigenți ca dumneavoastră...

Era și ironică pe deasupra și cred că antipatia care o resimțeam pentru ea era suficient de vizibilă ca să mi-o perceapă fără cine știe ce calități deosebite de medium. Și-a întors privirea spre mine. Avea ochi frumoși și mi-a venit destul de greu să-i înfrunt.— Dumneata... a întins ea un deget acuzator în direcția mea.

— Da, eu, am răspuns arogant. Nu cred în asemenea tâmpenii! Ce poți să-mi faci? O să mă blestemi?

— Hei, până aici vă rog, a spus împăciuitor redactorul șef. Nu vreau ceartă în redacția mea...

Mica vrăjitoare s-a uitat lung la el, apoi a dat din umeri:

— Nu ne certăm, doar subliniez că nu se va întâmpla nimic din cele ce nu sunt scrise să se întâmple..., a prezis ea încercând să facă pe misterioasă.

— Și cele trecute vor rămâne trecute, iar cele ce vor veni trebuie să vină pentru că altfel timpul s-ar opri, am încercat eu să fiu sarcastic. Asemenea generalități nu supără pe nimeni și mai devreme sau mai târziu se îndeplinesc...

M-am simțit dintr-o dată plictisit de toată povestea asta. Prin sediul micii noastre redacții au trecut fără succes zeci, dacă nu sute de vraci și vindecători, care încercaseră să ne convingă de puterile lor. E adevărat, nici una dintre vrăjitoarele

care ne trecuseră pragul nu arătau ca ea, dar ăsta nu era un motiv sa-i ascultăm prezicerile în doi peri.

— Uite, am făcut eu o concesie văzând cât de mult pune la suflet refuzul nostru, poate te vei lămuri că suntem cu toții oameni deschiși la nou, în stare chiar să acceptăm magia ca știință la o adică, cu o condiție. Cu o unică condiție: dacă reușești să mă convingi... mă rog, să ne convingi... că poți avea acces la informații care nu pot fi explicate prin argumente științifice. Atâta cerem ... o singură dovadă, am spus eu în rânjetele aprobatoare ale colegilor mei de redacție.

S-a crispat ușor și ochii migdalați s-au făcut mai mici privind în jur. Toată discuția avea loc în biroul meu pentru că redactorii mă știau cel mai intransigent și astfel de cazuri se dezbăteau de obicei aici.

Nu mi-a plăcut deloc privirea pe care a aruncat-o prin dezordinea creatoare din jur. Am simțit de parcă ar fi străpuns cu raze penetrante nu numai obiectele, ci și viața celui care le risipise prin încăpere.

S-a uitat spre o vază Ming, pe care o promisem mai demult, în urma unei vizite la ambasada chineză. Am crezut-o tot timpul o imitație până când un specialist mi-a confirmat valoarea ei, exprimându-și neîncrederea în rezistența raftului șubred pe care o păstram.

— Sub vaza aceea este o invitație la o premieră de teatru din toamna anului trecut... rândul B, locul 28. Un bilet de favoare să înțeleg, a spus fata... Primit de la o actriță care și-a pus mari speranțe în

dumneavoastră...

Am roșit ușor. Da, anul trecut primisem o asemenea invitație. Am rătăcit-o chiar a doua zi pentru că nu vedeam de ce aş acorda o atenție prea mare unei fete frivole ca Lia. Oricum mă plictiseam de ea... dar chiar să mă fi picat cu ceară, nu îmi mai aminteam unde pusesem invitația. Am ridicat vaza, m-am uitat la invitație și, apoi, cu un nedisimulat dispreț, spre redactorul șef:

— Ați intrat aici în lipsa mea, i-am reproșat eu pe un ton acuzator.

Sufocat de indignare, Petreanu a deschis gura să protesteze, dar fata i-a făcut semn să tacă.

— E prima dată când intru aici. Jur! De altfel, în mai puțin de trei minute această vază se va sparge.

— Zău?! am exclamat eu insolent înfruntându-i privirea. Aș vrea să o văd și pe asta!

I-am dat vaza lui Robert, avertizându-l:

— Ochii și vaza, Robert! O oră! Atât! Peste o oră te las să o trănțești de pereți, dar până atunci să nu cumva să i se întâmple ceva...

A primit-o cu mâini tremurânde și, pentru o clipă, mi-a părut rău că nu am lăsat-o acolo unde stătuse atâția ani într-o relativă siguranță.

M-am întors provocator spre fată:

— Ce altceva ne mai poți spune? Cu asta nu ne-ai convins... Poate fi o învoială între dumneata și Petreanu să ne forțați să te acceptăm în echipă.

M-am uitat fix la ea, făcându-mă că nu vad gestul disperat de negare al lui Petreanu.

Vrăjitoarea și-a îndreptat atenția din nou către redactorul șef:

— Într-o lună vi se va aproba dosarul de pensionare... și dumneata o să-i iei locul, arătă ea spre mine....

— De unde știi, Liliana? a întrebat-o el tresărind surprins, la care eu am răbufnit:

— Auzi, vrei să ne spui ceva care să nu pară că ai aflat de la Petreanu?

A devenit dintr-o dată tristă și s-a întors spre Elisa, colega noastră mai tânără:

— Mâine vor sosi rezultatele biopsiei pentru fratele tău: are cancer așa cum bănuiești deja ..., cât despre dumneata, dragă domnule, îmi spuse ea sfidător, în mai puțin de o lună te vei convinge că am dreptate, într-un fel în care nu o să-ți placă deloc... Absolut deloc...

— Da, am spus eu sarcastic, și mâine va răsări soarele... Și încă un lucru nemaipomenit și extraordinar! Poimâine, la aceeași oră, va răsări din nou spre marea deziluzie a celor care nu cred asta...

Se uită la mine așa cum te-ai uita la o gânganie sâcâitoare, dădu din umeri și i se adresă lui Robert, care tremura cu vaza în brațe:

— Nu-i o noutate decât pentru ei, dar săptămâna viitoare se va pronunța divorțul...Îl va câștiga soția dumnitale...

Pocnetul sec al vazei care se spărgea a fost acoperit de strigătele mele furioase... Îi acuzasem atunci pe toți de complicitate cu vrăjitoarea, în numele unui scop tenebros și deloc clar și am sfârșit prin a-i da pe toți afară din birou, nu înainte ca rafturile cu cărți vechi, de care nu se atinsese

nimeni, să cedeze brusc și să cadă într-un nor de praf, sporind balamucul general...

*

De la întâmplarea cu pricina, am publicat mai multe articole în care combăteam vehement și necruțător magia, superstițiile și toate subiectele considerate mai mult sau mai puțin paranormale... Am studiat cu atenție cartea. Era tipărită cu peste o sută de ani în urmă, când încă tiparul era situat undeva între artă și meșteșug. Exemplarul la care mă uitam era fără îndoială opera unui artist. Coperta din piele de vițel avea inscripționat în relief titlul „Carte de magie”, iar textul părea a fi desenat literă cu literă de un migălos caligraf. Și nici prețul nu era mare. O găsisem cu totul întâmplător în anticariatul ce-și întindea rafturile în zidurile vechiului turn de apărare al cetății. Intrasem acolo să mă ascund de o ploaie vijelioasă de vară. Ca să-mi treacă timpul mai ușor, am început să răsfoiesc distrat cărțile. Erau tot cele care le știam de ani de zile, turiștii în trecere prin cetate fiind interesați mai degrabă de mici suveniruri multicolore decât de cărți și manuscrise vechi. Le deschideam cu evlavie sub privirea îngăduitoare a anticarului care îmi cunoștea pasiunea pentru ele. Și mai știa și că veniturile mele destul de modeste de la revistă îmi îngăduiau doar arareori să-mi cumpăr câte una. Dar asta nu mă împiedica să mă bucur de ele și de atingerea lor reconfortantă. La un moment dat, mutând un teanc de cărți de pe un raft, în spate am găsit lipită de zid

„Cartea de magie”. Părea căzută acolo de multă vreme sau pitită de cineva cu gândul să vină s-o cumpere mai târziu. Oricum, mi se părea un adevărat chilipir, așa că am plătit-o fără să mai stau pe gânduri și m-am îndreptat spre ieșire. Afară ploia tocmai își scutura ultimii stropi.

Când să ies, de mine s-a izbit o tânără grăbită să ajungă înăuntru. A dat cu ochii de cartea din mâna mea și s-a oprit brusc cu ochii țintă la ea. Am ridicat nepăsător din umeri și am ieșit în aerul răcorit de ploaie. S-a întors și a pornit după mine.

— Nu vă supărați, domnule, mi-a atins ea brațul...

Am privit-o și am tresărit amândoi: era Liliana, vrăjitoarea adusă de Petreanu acum o lună, când încă mai era redactor-șef, să ne scrie un horoscop pentru revistă. Nu o mai întâlnisem de atunci și, deși tot ce spusese ea se adevărase într-un fel sau altul, eu eram la fel de neclintit în convingerile mele. Totul putea fi urmarea unor coincidențe sau, și mai rău, o încercare deliberată de a ne induce în eroare. Cineva care ar fi vrut cu orice preț să pătrundă în bastionul redacției noastre, ar fi putut face câteva cercetări simple despre viața redactorilor. Mi-am eliberat brațul și am dat să trec demn mai departe. În sinea mea, o consideram o impostoare și nu aveau nici o urmă de înțelegere pentru asemenea persoane. Mai ales că acum, fiind redactor șef, trebuia să veghez cu atenție la reputația revistei.

— Aș vrea să vă spun ceva... a insistat ea.

Am așteptat să continue studiind-o atent. Mai atent decât atunci în redacție. Nu părea să aibă cu

mult peste douăzeci de ani. Avea părul negru ca pana corbului, ochii întunecați, ușor migdalați, cu un farmec aparte, pe care îi remarcasem încă de la prima întâlnire. Pielea îi era extrem de albă, ca și cum nu ar fi fost atinsă de loc de soarele verii. În mâna dreaptă strângea cu înfrigurare un pumn de bancnote. Cu ochii la cartea din mâna mea, începu să vorbească precipitat:

— Pentru mine această carte este foarte importantă. Am ascuns-o în spatele raftului și am fugit acasă să aduc banii. Știu că am greșit... Ar fi trebuit să-l rog pe anticar să mi-o păstreze. Am nevoie de ea! V-o plătesc...

— De ce este așa de importantă? am întrebat eu ironic.

Nu puteam pricepe de ce o carte atât de veche stârnea atâta interes la o fetișcană de douăzeci de ani, chiar dacă îi plăcea să bântuie prin lume și să facă pe vrăjitoarea. Din câte văzusem răsfoind-o în grabă, nu conținea și filtre de dragoste sau alte vrăji care ar fi putut să intereseze o fată de vârsta ei. Era mai degrabă o expunere teoretică destul de încălțită a simbolurilor, termenilor și a filozofiei magice, așa cum era ea văzută de autor, acum o sută de ani. Am scuturat din cap:

— Îmi pare rău pentru tine, dar și eu am nevoie de ea. Lucrez la o serie de articole despre magie și pigmentarea lor cu câteva expresii vechi mi se pare foarte potrivită. Văzând că se face dintr-o dată palidă, mi s-a făcut milă de ea și am adăugat:

— Uite, dacă ții atât de mult să o ai, mergem undeva, la un xerox și aștept până o copiezi.

A scuturat încăpățânată din cap.

— Nu, am nevoie de carte în original. Este foarte importantă pentru mine...

Mda... Exaltările de genul ăsta ale tinerilor îmi erau cunoscute. Se pare că, uneori, lecturile la o anumită vârstă ne fac să ne transpunem prea ușor în rolul personajelor și, uite așa, ne trezim că ne credem ba salvatorii lumii, ba distrugătorii ei. Am zâmbit indulgent, nevoind să renunț la carte și știind că nici gândurile fetei nu le voi putea schimba. Totuși, curios să văd ce anume a găsit atât de pasionant în „Cartea de magie”, i-am propus:

— Dacă îmi dai un motiv suficient de serios și de credibil pentru care tu ai nevoie de original, am să păstrez eu copia.

M-a privit cu ochii mari, plini de speranță și de spaimă.

— Ei, poți? am provocat-o eu, toată povestea începând să mă amuze.

— Da, pot... a ezitat ea. Am o dovadă... numai că va trebui să jurați că veți păstra secretul.

— Dacă trebuie, am să jur. Dar, de data aceasta, sper să fie o dovadă convingătoare.

Am pornit alături de ea pe străzile ude de ploaie ale vechii cetăți, unde casele păreau mici fortărețe care aminteau de trecutul plin de asedii și războaie al burgului. S-a oprit în fața unei porți, prin nimic deosebită de celelalte, a scos din cutia poștală o cheie cu o formă complicată, a deschis și mi-a făcut semn să intru.

Ajunși în curte, ne-am oprit lângă o masă unde mă pofti să iau loc.

— Vin imediat! s-a scuzat ea și a intrat în casă de unde a ieșit în câteva clipe ținând în mâini o scrisoare îngălbenită de vreme. Mi-a arătat-o și mi-a spus:

— Am primit-o ieri. Mi-a fost trimisă de Simion Magu. Făcu o pauză și arată spre „Cartea de magie”. Același om care a scris și cartea asta. Am privit-o lung și bănuitor, dar ea a continuat:

— Ieri am crezut că e o glumă, așa că nu m-am dus la anticariat. Dar azi-noapte n-am putut dormi de gânduri. Azi dimineață, m-am îmbrăcat, m-am dus la anticariat și am găsit cartea. Nu aveam destui bani la mine pentru că nu credeam că așa ceva ar putea fi adevărat. Am pitit-o după celelalte cărți și m-am întors după bani. Până am ajuns, ați cumpărat-o dumneavoastră. Acum citiți scrisoarea până vă fac o cafea.

Am luat plicul cu grijă apucându-l de colțuri. Toată povestea căpătase un aer ușor ireal și scrisoarea îngălbenită de vreme din mâna mea nu avea deloc darul să mă readucă în realitate. Mai avusesem hârtii și manuscrise vechi în mână și pot spune cu mâna pe inimă că sunt greu de indus în eroare. Scrisoarea era fără îndoială veche, din aceeași generație cu cartea. Am studiat-o îndelung. Timbrul era un renumit „Cap de leu”, un exemplar pentru care oricare filatelist ar fi plătit bani grei. Tușul ștampilei aplicat peste el aproape se ștersese din cauza vremii. Cea de ieri, în schimb, se vedea clar și limpede. Am deschis plicul: înăuntru era o hârtie mătăsoasă cu filigran. M-a frapat data: ANNO DOMINI 1888 și am citit fără să-mi cred ochilor cea

mai imposibilă scrisoare care mi-a fost dat să o văd vreodată:

Anno domini 1888

„Draga mea strănepoată, Liliana,

Ai deschis o uşă pe care ar fi bine să o închizi cât mai grabnic şi să uiţi de ea până vei fi pregătită. Te-ai lăsat dusă de trufie şi ai crezut că poţi stăpâni singură Puterea Pergamentului. Însă darul cu care te-ai născut trebuie călăuzit cu grijă...

Când vei primi această scrisoare, du-te la anticariatul din strada Castelului şi caută pe raftul al treilea de la intrare. Vei găsi Cartea de magie, în care am adunat pentru tine toată ştiinţa moştenită de la străbunii noştri. Ia-o cu tine şi caută să pătrunzi adevărul învăţăturilor ei.

Cel care veghează asupra ta din negura timpului,

Simion Magu”

Aveam o fire analitică, puţin înclinată spre misticisme de orice fel, care mă împiedica să accept ca atare o asemenea aiureală. Minteă mea carteziană ronţaia mărunţ-mărunţ faptele căutând o fisură sau o explicaţie. „Fără îndoială că e o farsă”, m-am agăţat eu de această idee ca de un colac de salvare, dar ştiam că nu este adevărat, cel puţin unul din faptele acestei întâmplări stranii contrazicând flagrant această ipoteză. „O farsă”, îmi repetam eu, deşi nu mai credeam. „O farsă bine ticluită în care copila asta nu este decât un pion dar de fapt eu sunt

ținta „ și, în minte, a început să mi se deruleze o listă interminabilă de colegi și colege cărora, la rândul meu, le-am pus în scenă de-a lungul timpului farse mai mult sau mai puțin reușite. Dar una atât de elaborată, cu atât de minuțioasă punere în scenă, nu știam care din cunoștii mei ar fi în stare să facă. Și atunci, mi-au căzut ochii pe marca scrisorii. Era amănuntul pe care subconștientul meu încerca să-l împingă în uitare pentru ca toate faptele să poată părea o simplă farsă. Un „Cap de leu” valora cam cât salariul meu pe zece ani, dacă era autentic, bineînțeles, și, pur și simplu, dintre cunoștii mei, nici unul nu avea o asemenea sumă de aruncat pe fereastră în numele unei farse oricât de reușite.

M-am adresat fetei care venea cu cafeaua:

— Ai, cumva, la îndemână o lupă?

— Cred că da, a spus ea și a plecat să caute una lăsându-mă să sorb cu înghițituri mici cafeaua. Priveam din când în când lung spre scrisoarea uitată pe colțul mesei. Îmi lăsasem mintea să hoinărească, refuzând cu încăpățănare să mă gândesc la posibilitatea ca toate acestea să fie adevărate, cel puțin până nu aveam să am o lupă în mână să constat autenticitatea timbrului, deși ceva din mine îmi spunea cu o stranie detașare: „timbrul este original, așa că fă bine și caută altă explicație!”

Când mi-a adus lupa, mi-a fost de-ajuns o singură privire: marca era originală.

În fața mea, fata mă privea de parcă ar fi așteptat de la mine o rezolvare a misterului. Și totuși, cheia întâmplărilor era la ea. Am privit-o insistent:

— Ceva nu se leagă în povestea asta... Ar fi bine să începi cu începutul și să-mi povestești totul...

S-a așezat în fața mea și a început să-și frământa mâinile uitându-se în jos:

— Acum doi ani, a început ea într-un târziu să povestească, am vrut să caut ceva în pod. Am găsit un cufăr vechi, plin cu tot felul de hârtii printre care și un pergament vechi pe care era un fel de incantație pentru ... invocarea unei, eu știu, cum să-i zic, ceva ca o Putere, nu era prea bine explicat. Mi s-a părut incitant să am ceva care ar fi putut să fie duhul meu personal, mai ales că în familie am avut tot timpul ba un unchi, ba o mătușă care se lăudau că pot avea așa ceva. Mi se părea nedrept ca eu să nu am. Așa că, într-o joacă, am făcut cele scrise acolo și m-am pomenit că funcționează. M-am trezit posesoarea unui duh la purtător, a unei Puteri care îmi îndeplinea cea mai mare parte a dorințelor, așa cum visează oricine, cred. Mă ajuta în orice împrejurare, fără nici o condiție... era așa, ca o voce care îmi spunea ce și mai ales, cum să fac... După un timp am văzut că, de fapt, nu făcea întotdeauna ceea ce aș fi vrut să fac... În loc ca forța pe care eu o eliberasem să fie sclava mea, să mă asculte orbește, încetul cu încetul, am văzut că avea o voință a ei, că uneori făcea ceea ce îi ceream în felul ei. Era ca un copil răzgâiat... înclinat să facă mai mult lucruri rele, așa, din pura plăcere de a face rău... Chiar și atunci, la redacție... M-am înfuriat că nu vreți să mă credeți și am dorit ca toate să cadă și să se spargă... ceea ce s-a și întâmplat de altfel. Pe de altă parte, chiar dacă îmi doresc foarte mult să fac un bine, să vindec

o boală, să împiedic un accident, duhul pe care l-am invocat parcă nici nu ar exista... Nu este interesat decât de aspectele superficiale și gălăgioase ale vieții... ca un copil mic care are un ciocan în mână și căruia i se pare că toate obiectele din jur sunt cuie pe care el trebuie să le lovească...

Am privit neîncrezător spre fată:

— Stai așa! am spus eu și m-am ridicat în picioare de parcă așa aș fi putut să fiu mai impunător. Vrei să spui că dacă îți dorești un lucru rău sau, mă rog, distructiv, acesta se îndeplinește?

— Cam așa ceva... a aprobat ea ezitând.

— Uite, i-am arătat eu o sferă din piatră care împodobește una din coloanele de granit din grădină. Tu sau duhul tău distructiv, fă să se spargă această piatră. Dar de aici! Fără să te apropii nici un pas de ea...

Abia mi-am terminat vorba când sfera de piatră, cu un pocnet sec, își împrășteie țândările până aproape de noi. M-am apropiat și am luat una din așchii în mână. Nimeni nu ar fi avut cum să premediteze că eu am să vreau să se spargă chiar bucata aceea de piatră.

Tocmai voiam să-i spun că regretam enorm că nu i-am dat cartea fără să o mai întreb nimic când la poarta casei a sunat cu insistență soneria. Prin grilajul porții, se zărea figura plictisită a poștașului și un fior m-a trecut când mi s-a părut că zăresc în mâna lui un plic asemănător cu cel care se odihnea pe masă. Fata m-a privit neliniștită. Am ridicat neputincios din umeri.

— Du-te! Cred că pe tine te caută.

A plecat cu pași nesiguri spre poartă, a semnat ceva într-un caiet pe care i l-a întins poștașul și a revenit la măsuță cu un plic identic cu cel pe care îl văzusem. L-a desfăcut cu mâini tremurânde și a început să citească neliniștită scrisoarea. S-a oprit pe la jumătate și a ridicat ochii spre mine:

— E vorba și de dumneavoastră aici...

Am privit-o nedumerit. De unde oare putea să îmi cunoască expeditorul scrisorii numele? Când fata mi-a întins plicul și scrisoarea, le-am luat cu o mișcare nesigură. Ne aflam în plin mister și rezolvarea nu părea să vină de la bucățile de hârtie, oricât de vechi ar fi fost ele. Pe plic se lăfăia un alt „Cap de leu” și, din câte știam eu, care nu eram un prea inveterat filatelist, nu erau mai mult de cinci sau șase în lume, ceea ce mărea la sume astronomice cifra de afaceri al unui eventual farsor și adâncea și mai mult enigma. Ștampilele pe care le-am studiat folosind lupa cu mare atenție, păreau și ele autentice. Numele destinatarului, Liliana Dumitrescu, era scris cu un tuș persistent a cărui culoare bătea spre violet. Scrisul, deși ferm, avea o caligrafie elegantă cum de multă vreme nu mai întâlnisem. Am desfăcut plicul. Același scris elegant și aceeași dată ca în prima scrisoare:

Ano domini 1888

Dragă Liliana,

Dacă tot ce am plănuit eu cu atâta grijă s-a îndeplinit, când vei citi această scrisoare, tu vei fi în posesia cărții și îl vei fi cunoscut pe omul care te va ajuta să închizi poarta. Ce trebuie să faci?! Te vei

20

duce în pod și vei căuta în cufărul dinspre răsărit Pergamentul. Știu că tu nu îl poți ține în mână pentru că Puterea te face să îl vezi înconjurat de flăcări.

Bărbatul pe care ți l-am trimis în cale nu crede în magie și astfel Puterea nu îl poate atinge. O să-l rogi să-l țină pentru tine în așa fel ca tu să poți citi pe dos cuvintele descântecului de chemare. Când vei sfârși, Puterea Pergamentului se va întoarce acolo unde îi este locul, până va veni vremea să o stăpânești pe de-a-ntregul.

Simion Magu”

M-am uitat la Liliana. Nu știam ce să cred. Viața mea atât de simplă și de liniștită până acum, în numai câteva ceasuri s-a dat complet peste cap.

— Are rost să mai întreb dacă este un cufăr în pod? am întrebat eu, deși bănuiam răspunsul.

— Este, mi-a răspuns fata. E cel unde am găsit pergamentul... Și acolo îmi țineam eu jucăriile când eram mică, a continuat ea și a luat-o înaintea spre scara ce ducea spre pod.

— O dată, a început ea să-mi povestească în timp ce urcam pe scară, cam acum doi ani, scotocind printre jucăriile copilăriei mele, am găsit într-o nișă bine ascunsă pergamentul. Am citit și că trebuie să citesc de la cap la coadă descântecul, dar, atunci când am vrut să o fac, am văzut cu spaimă că eu nu mai pot atinge pergamentul. Deși mi se pare absurd, este ca și cum ar fi înroșit în foc.

A ajuns lângă cufăr și a început să-l golească de păpuși, albume vechi și haine de copil. Când a terminat, am văzut un cârlig. A tras de el și, într-un

locaș din peretele cufărului, a găsit pergamentul. L-am luat fără să simt nimic deosebit și am coborât cu el în curte, la lumină.

— Eram conștientă că hârtia nu poate avea o asemenea temperatură fără să se distrugă... și, totuși, nu puteam să îl ating...

— Dezolant să vezi că numai la așa ceva pare să fie bună o minte clară și logică ca a mea, am murmurat eu nemulțumit întorcând pergamentul în așa fel încât să îl poată vedea.

Aș vrea să spun că am simțit forțe încercând să îmi smulgă pergamentul pe care i-l țineam Lilianeii să-l citească și că s-a întunecat cerul și că fulgerele au sfâșiat văzduhul în încercarea de a ne împiedica să trimitem forțele întunericului acolo unde le este locul. Nimic din toate astea nu s-a întâmplat...

Și, uneori, în câte o vară la fel de călduroasă ca cea în care ne-am cunoscut, când stau la măsuta unde am băut prima cafea împreună, urmărind-o din ochi cum îi dădăcește pe cei doi copii ai noștri și mă gândesc mai mult la toată povestea asta, singura mea mare nelămurire este: cine a fost netotul care a dat grămada de bani pe cele două timbre?

Cobora odată cu cețurile toamnei dinspre munți și, la o privire fugară, ai fi zis că este adus chiar de ele. Era înalt și părea bătrân, nu atât din cauza înfățișării, cât mai ales pentru că întreba pe toți copiii întâlniți în cale:

— Ce mai faceți, voi, dragii moșului? la care întrebare, copiii, priveau fâstâciți în pământ și nu găseau niciodată răspuns. Ridicau numai într-un târziu ochii și se uitau la el cu o fericire mută. Copiii și animalele se simțeau bine în preajma lui... Și femeile...

După câțiva ani, unii au aflat că îl cheamă Anatol. Cum nu a spus niciodată nici da, nici ba, oamenii s-au obișnuit să-i spună așa, deși mulți se îndoiau că ăsta ar fi numele lui adevărat. Oricum, de felul lui, era tăcut și rar schimba câte o vorbă cu gospodarul la care tăia lemne.

Ca într-un ritual ciudat, fiecare gospodărie din mica așezare de munte pregătea o grămadă de lemne cât să poată tăia el într-o zi. Nu lua niciodată plată, dar mânca alături de familie, iar noaptea nu dormea în casă ci, învelindu-se cu sumanul gros, se culcușea în grajd lângă animale, care îl primeau fornăind bucuroase în mijlocul lor.

Uneori, în câte un an, când întârzia să coboare spre micul cătun de la poalele munților, o neliniște

ciudată cuprindea așezarea. Părea că toată suflarea ei încremenește într-o ciudată așteptare și că ritmul vieții se domolea cu fiecare zi care trecea și că în curând se va opri de tot. Apoi, umbra lui înaltă se iveau cenușie dintre fuioarele ceții și un oftat colectiv îi însoțea apropierea de cătun. Pașii lui mari și apăsați erau urmăriți cu ochi lacomi și plini de speranță de după garduri și perdele pe jumătate trase. Pentru că, deși nu știau multe despre el, muntenii au observat repede un lucru: pe casa unde se oprea prima dată tăietorul de lemne, părea că își pune Dumnezeu mâna. Dacă era cineva căzut la pat, când se făcea focul cu lemnele tăiate de el și după ce fumul se înălța drept spre cer, omul se scula de parcă nu ar fi avut nimic. Și asta nu era tot. Fumul făcut de lemnele arse se ridica drept spre cer, oricât de tare ar fi bătut vântul. Ca o tainică legătură între pământ și cer.

Dacă o familie o ducea greu și nu se descurca de pe un an pe altul, după ce tăietorul de lemne îi intra în curte, părea că gospodarului i se dezleagă dintr-o dată norocul. Toate vitele păreau din neamul iepurilor și viței și mânjii creșteau peste noapte. Și cel care se îndura să le vândă găsea repede cumpărători și la preț de mirare. Vorbele despre el s-au răspândit degrabă și prin alte așezări, dar cei mai mulți nu credeau o iotă, pentru că omul se lăsa greu văzut de străini. Și nici gospodarii nu erau dornici să dea amănunte, gândindu-se că dacă și alții l-ar convinge să meargă prin satele lor să taie lemne, asta ar însemna să ajungă mai rar pe la ei. Așa că dădeau din umeri, făcând pe neștiutorii și taina

tăietorului de lemne era păstrată ca o avere de preț, ce aparținea obștii. Și dacă cu străinii gospodarii cătunului nu prea vorbeau, între ei nu se sfiau să-și dea cu părerea în serile lungi de iarnă, petrecute la gura sobei în care trosneau lemnele tăiate de el.

— E un sfânt! spunea Tănase, dar toți știau că ăsta era bisericos rău și în fiecare duminică bătea cale lungă până în așezarea vecină să caște gura la slujbele ținute de un popă bețiv și muieratic.

— S-o crezi tu că-i sfânt! îi tăia avântul Trofin. Poate că nu l-ai văzut cum bea vinarsul și cum mănâncă slana. Sfinții nu beau vinars și nu mănâncă slană. Mănâncă numai rădăcini și ierburi...

— Rădăcini și ierburi ați mâncat voi când v-ați pornit la vorbă, punea lucrurile la punct Chirilă, mai umblat prin lume și mai isteț ca ceilalți. Sfânt, nesfânt, omul aduce noroc acolo unde pune mâna. De ce despicați voi firul în patru? Nu vă merge bine? Vreți să-l supărați și să plece în alt cătun? Ar fi primit cu brațele deschise peste tot, așa să știți... Și, dacă asta nu vă ajunge, aduceți-vă aminte de Grancea...

S-au înfiorat toți de parcă ar fi revăzut totul cu ochii minții. Grancea era un gospodar zgârcit și cârcotaș care găsea oricui pricină de sfadă. Îi mergea bine, dar nu era niciodată mulțumit. Nu i se părea firesc ca altuia să-i sporească avuția într-un an cât lui după o trudă de-o viață. Într-o toamnă, când a văzut că Anatol trece nepăsător pe lângă ograda lui la fel ca în alți ani, i-a aținut calea cu o pușcă retezată pe care o folosea la braconajul mistreților. Era băut bine și vorba i se împleticea în gură:

— Până aici ți-a fost, neicușorule! Anul ăsta intri

la mine sau nu mai intri nicăieri...

Gospodarii care pândeau pe după porți au încremenit și și-au ținut răsuflarea. După ce întâmplarea și-a deșirat ghemul încâlcit până la capăt și au început să se învinovățească unul pe altul că nu au făcut nimic, fiecare a spus că a crezut că se va deschide pământul și-l va înghiți pe păcătos.

— Ba eu am crezut că are să-l trăznească, a spus bisericosul de Tănase, făcându-și cruci mari cât turla bisericii...

Nu se întâmplase însă nimic din toate astea. Tăietorul de lemne l-a urmat încet pe Grancea în ogradă și, sub amenințarea puștii retezate, a început să taie lemne. Odată cu sunetul sec al primului lemn despicat de topor, din grajd s-a auzit mugetul unei vite. Alt lemn tăiat, alt muget de vită. Grancea a fugit ca vântul în grajd și s-a crucit. Vitele cădeau una după alta cu burțile umflate ca și cum ar fi mâncat lucernă proaspătă. S-a întors negru la față spre Anatol. A armat pușca încrâncenat.

— De ăsta îmi ești tu, neicușorule? a râs crud Grancea și a tras, iar pușca i-a înflorit ca o floare însângerată în față.

După ce totul a trecut și Grancea a fost înmormântat, tăietorul de lemne s-a mutat la altă casă, a lui Pamfil, unde a început să taie lemne ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Gospodarul care zăcea de câțiva ani buni cu picioarele zdrobite de căderea unui copac, învinețite și pline de puroi, după ce fumul din lemnele proaspăt tăiate se ridică drept spre cer, se ridică și el din pat. A ieșit afară din casă, s-a repezit sprinten după Anatol și a dat să i se

arunce la picioare să-i mulțumească. Cu un gest, acesta l-a oprit și, deși nu prea era auzit vorbind, a spus:

— Pentru munca mea am fost omenit cum se cuvine. Iar pentru altele, numai bunul Dumnezeu știe de ce vrei să-mi mulțumești.

Pamfil nu a mai spus nimic, l-a petrecut numai cu ochii în lacrimi până nu l-a mai văzut. Apoi, întorcându-se spre casa de unde fumul se înălța drept spre cer, a tras aer adânc în piept și a spus ca pentru el:

— Trag nădejde că fumul ăsta miroasă a tămâie și nu a pucioasă...

După un timp, animalele lui Grancea și-au revenit, iar oamenii și-au adus aminte că pușca lui Grancea era veche și, zgârcit cum era, nu voia să-și cumpere alta, deși multă lume i-a spus că vechitura aia o să-i crape capul într-o zi. Cum nu le făcea plăcere să-și amintească de întâmplare, în curând, peste ea s-a așternut uitarea.

Partea femeiească a așezării avea altă părere:

— E un bărbat care a suferit mult din dragoste, spunea pătimașă Paraschiva. Așa simt eu și la treburi din astea nu mă înșel. S-a retras ca un pustnic în munți, dar bărbatul din el nu-i dă pace. Când mă privește, mă trec toți florii...

— Lasă, Paraschivo, că pe tine te trec fiori și când te uiți la sfinții din biserică, răspundeau femeile ciudoase.

— Mă trec, e drept, nu se lăsa Paraschiva mai prejos, dar și pe ei îi trec așa pictați cum sunt.

— Păcătoaso! râdeau femeile cu îngăduință și

se depărtau dându-și coate și făcându-și cruci mărunte. Într-un cătun așa de mic, nu era greu de știut că tânăra vădană, de câțiva ani buni, îndruma primii pași ai flăcăiandrilor pe cărările dulci ale dragostei. Ba și unii gospodari așezați îi mai călcau prin ogradă la ceas de seară, dar, cum nu se isca niciodată vrajbă, totul era trecut sub tăcere.

Și, se părea că totuși, Paraschiva a avut până la urmă dreptate, chiar dacă multora nu le-a venit să creadă. De vreo câțiva ani buni, după ce alegea din pricini numai de el știute o gospodărie sau alta ca și cum ar fi scăpat de grija unei îndatoriri ce nu suferea amânare, se îndrepta glonț spre casa lui Zaharia, om așezat, gospodar și chibzuit. Toți își dădeau cu presupusul, dar până la urmă birui părerea Paraschivei:

— Precis aia mică a lui Zaharia seamănă cu femeia pe care a drăgostit-o el mai demult. Ascultați ce vă spun eu: într-un an, doi, când mai crește mucoasa aia mică, îl vedem așezându-se la casa lui...

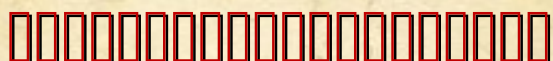
— Ești nebună, spuneau toți cu speranța să greșească. Tu nu vezi ce bătrân este... Și cât de neocaptă este Irina lui Zaharia...

În anul în care s-a întâmplat, toți mai sperau ca Paraschiva să n-aibă dreptate, dar faptele s-au petrecut cu atâta repeziciune încât nimeni nu a avut timp să spună nimic, nicidecum să mai facă ceva.

Când a intrat în ograda lui Zaharia să taie grămada de lemne pregătită ca de obicei, în jurul lui s-au adunat copiii și câinii. Copiii se așezau pe lângă el în cerc și-l urmăreau cu priviri fascinate cum lua

pe rând fiecare lemn, îl așeza pe butuc apoi, cu o mișcare hotărâtă, îl despica în două sau în patru, după mărime. Și, dacă pe copii toți îi mai înțelegeau cât de cât, nimeni nu pricepea ce anume îi atrage pe câini în preajma omului. Se înghesuiau printre copii și se uitau cu ochi curioși la omul din fața lor de parcă ar fi tăiat cârnați, și nu lemne. Oricum, este sigur că nu a fost niciodată lătrat de vreun câine. Dincolo de cercul făcut de copii și câini, se oprise fata lui Zaharia, Irina. Înaltă și slăbuță, stătea rezemată de o magazie și privea fix pe omul care tăia lemne, rozându-și neliniștită unghiile.

După ce totul a trecut, copiii au încercat să povestească, dar fiecare spunea altceva, așa că mare lucru nu s-a putut afla. Cel mai sigur părea a fi faptul că, la un moment dat, sprijinind un lemn care nu voia să stea singur pe butuc, Anatol a ridicat ochii spre Irina. Chiar în clipa aceea, toporul a pornit vijelios la vale, copiii au încremenit, și, pentru prima dată în preajma lui Anatol, câinii au mârâit îndurerați. Cu ochii țintă la lemnul pe care cădeau picături mari și roșii de sânge, Irina s-a apropiat de bărbat. Acesta își ținea mâinile pe față și toți cei care l-au privit au crezut că plânge, pentru că umerii i se zguduiau cu mișcări largi. Abia când Irina i-a luat mâinile de pe față, s-a văzut că Anatol râdea fericit. Iar când fata a rupt o bucată din bluză să-l lege privindu-l fericită în ochi, ca treziți dintr-o vrajă, copiii s-au împrăștiat la joacă, iar câinii au plecat hârjonindu-se...

Diana conducea cu dezinvoltura ei dintotdeauna. Mașina părea o simplă prelungire a ființei ei și era o adevărată încântare să o privești cum șofează. Tocmai lua o curbă periculoasă când, dintr-o dată, mi-a venit ideea să o sărut. Mi-a simțit parcă gândul și a întors capul spre mine să-mi răspundă, dar chiar atunci camionul uriaș, cu claxoanele sunând asurzitor, s-a repezit pe pantă în jos, spre noi...

M-am trezit transpirat tot, cu mâinile împingând un volan inexistent și încercând – pentru a câta oară și în al câtelea vis? – să evit inevitabilul. M-am ridicat și, cuprins de aceeași teroare ca după fiecare vis, m-am îndreptat spre baie, unde, în dulăpiorul cu medicamente, aveam să găsesc alinarea. Doctorul îmi spusese, după ce îmi recomandase somniferele, că va fi de ajuns o pastilă în fiecare seară. Că nu voi mai avea coșmaruri și că voi cădea într-un somn adânc. Numai că, înainte de a adormi, îmi dădea târcoale un gând: dacă eu nu m-aș fi aplecat să o sărut chiar atunci, oare ea ar fi putut evita accidentul? Somnul nu mai venea acum nici după două-trei pastile. Bătrânul medic s-a îngrozit când a aflat ce fac. Mi-a recomandat orice altceva, sport să mă obosească și, eventual, să încerc să o înlocuiesc pe Diana în sufletul meu. Îi venea ușor să vorbească,

pentru că el nu a iubit-o pe Diana și poate că nu a iubit niciodată. În mod sigur nu așa ca mine. Poate părea absurd să spui că ai o singură iubire, dar în mod sigur eu am iubit o singură dată, și niciodată nu o voi putea înlocui cu nimeni.

Am mai luat o pastilă din flacon și m-am gândit iar la Diana înainte de a mă cufunda în apele pâcloase ale somnului brutal indus de somnifer. Uneori era atât de vie în amintirea mea, încât mi se părea că este de ajuns să întind mâna ca să o pot atinge. Sau că este destul să o chem, și ea avea să-mi răspundă ca de fiecare dată. Apoi deschideam ochii și îmi dădeam seama că totul nu este decât o iluzie. Ea trăia numai în mine și prin mine...

După doi ani de la accident se părea că numai eu îmi mai aminteam de ea. Prietenii, puținii noștri prieteni comuni, nu mai vorbeau absolut deloc despre ea, și mi se părea și mie ciudat să pomenesc de ea în prezența lor. Morții cu morții și viii cu viii... Era... ca și cum nu ar fi existat niciodată, și mi se părea atât de nedrept ca o ființă superbă ca ea să dispară, așa, în neant. Când mă gândeam la ea mai mult, mi se părea că mobila începe dintr-o dată să trosnească și că în pocnetele lemnului recunosc ceva din vocea ei. Era nefiresc ca o fată atât de plină de viață ca ea să moară așa de tânără... Era cumplit de nedrept... și uneori mă acuzam că lipsea numai puțin ca totul să se fi întâmplat altfel, iar ea să mai fie în viață acum. Chiar cu riscul ca eu să fi fost acela care ar fi murit. De obicei, seara conduceam eu... dar atunci, la petrecerea la care am fost, am simțit nevoia, eu, care nu beau aproape niciodată, să dau

pe gât un pahar de coniac cu un vechi coleg pe care nu îl mai întâlnisem de mulți ani.

— Ai grijă, mi-a spus el după ce i-am făcut cunoștință cu Diana. Știi ce se spune: femeia frumoasă îți aduce necaz în casă...

Am dat nepăsător din mână.

— Sunt obișnuit cu vorbe de genul ăsta, am spus eu plictisit. Numai că, vezi tu, eu și Diana chiar ne iubim. Asta nu înțelege lumea.

A vrut să mai insiste, dar nu l-am lăsat. Am ciocnit paharul cu el și l-am dat peste cap, apoi m-am îndepărtat furios. De fiecare dată, la fiecare petrecere, se găsea câte unul care să-mi strice cheful. Totul pleca de la înfățișarea Dianei. Era o fată superbă și de obicei era în centrul atenției oriunde mergeam. Eram invidiat și compătimit în același timp, pentru că eu, cu figura mea de mărunț funcționar, nu dădeam impresia că aș fi avut cu ce să o atrag. E adevărat că păream șters și insignifiant pe lângă ea, dar noi chiar ne iubeam. Și, dincolo de toate bârfele lor, ne înțelegeam de minune. La fel de adevărat e că, oriunde mergeam, ea era imediat înconjurată de bărbați chipeși, care îi făceau o curte îndrăcită, silindu-se să îi câștige atenția. Era suficient să-mi prindă privirea peste capetele lor și să îmi facă un semn discret cu mâna, ca mie să nu îmi pese de nimic. Era a mea! Simțeam asta, și restul chiar nu mai conta. E adevărat că unii prieteni mi-au spus că iubirea ei pentru mine se aprinsese cam în același timp în care o moștenisem pe mătușa din Canada, dar citeam în ochii lor invidia, atâta tot...

Gândul la ea mă chinuia atât de puternic, încât, chiar dacă simțeam chimismul somniferului cum încearcă să mă învingă, pur și simplu nu puteam să adorm. Mă gândeam la banii pe care îi moștenisem, o sumă enormă pentru mine. Nu îmi mai foloseau acum la nimic și i-aș fi dat pe toți să o pot aduce din nou pe Diana la viață fie și pentru o singură clipă. Am adormit într-un târziu și, prin valurile pâcloase de somn care mă învăluiau, o idee mă urmărea... ceva referitor la miracolele de la Lourdes...

A doua zi, gândul la Lourdes m-a urmărit peste tot unde am umblat. Simțeam că este vorba de ceva important, ceva în legătură cu mine și cu Diana, dar nu puteam să îmi amintesc nimic precis. Pe la prânz, nemaiputând să îndur tensiunea, m-am dus la o bibliotecă publică și am cerut tot ce aveau despre Lourdes. Cărțile nu m-au lămurit prea mult și nu am aflat nimic în plus față de ceea ce știam deja: era un loc sfânt, ca multe altele, unde se întâmplau miracole. Bolnavi incurabili, atestați ca atare de medici serioși și responsabili, după ce beau din apa izvorului tămăduitor, se întorceau acasă vindecați. Spre stupefacția serioșilor și scepticilor medici care îi trataseră în zadar până atunci. Șirul bolilor și al bolnavilor era remarcabil. Cancer, SIDA, lepră, psoriazis, scleroză în plăci și toate molimele pe care medicina modernă încă nu îndrăznește să le declare vindecabile.

„De ce mă obsedează pe mine Lourdes? Și ce legătură are cu Diana? Ca și cum moartea ar fi o boală pe care locul sfânt ar putea să o vindece...”

Abia mai spre seară mi-am amintit. Era o notiță într-o revistă, în care un medic încerca să explice miracolele de la Lourdes, și nu numai de acolo, prin faptul că în preajma unor asemenea locuri înconjurate de credincioși se crea un spațiu psihic în care energii misterioase făceau ca orice minune să fie posibilă... Locul unde gândurile și credința se dirijau spre vindecare... Cei bolnavi se scăldau într-un ocean de credință și nu le mai rămânea altceva decât să o accepte, să se lase pătrunși de ea, și transformările veneau de la sine...

Locurile unde gândurile se transformau în altceva... El așa explica majoritatea fenomenelor încă neelucidate. În spațiile psihice, gândurile, credințele, ideile se pot transforma ușor, se pot materializa și pot interacționa cu materia. Și, cu lipsa de respect a omului de știință pentru divinitate, propunea o experiență foarte interesantă: să fie folosită puterea credinței acestor oameni pentru a produce un efect palpabil, măsurabil, controlabil și, mai ales, repetabil, ceea ce ar fi demonstrat fără nici o putință de tăgadă veridicitatea ipotezei lui.

Ar fi trebuit să mă simt liniștit, și totuși nu știam de ce asociasem acest vechi articol, care îmi rămăsese agățat în valurile neliniștite ale subconștientului meu, cu Diana. Cu revenirea ei la mine! Oare asta voiam? Da, sigur că asta voiam! Dar oare nu era ăsta primul pas spre nebunie? Bătrânul meu medic deja mă trimisese la un psihiatru când îi spusese că mi se pare uneori că o aud pe Diana vorbindu-mi. Mai citisem în copilărie o carte, al cărei

titlu și autor le uitasem, dar îmi rămăsese viu în memorie un pasaj din ea:

„Zei sunt într-adevăr veșnici și nemuritori, dar cu un mic amendament: numai atâta vreme cât credem în ei!”

Deși era un simplu eseu, autorul speculase ideea că vechii zei ar fi existat într-adevăr și că ar fi avut perioada lor de glorie. Apoi, pe măsură ce apăreau alți zei și credința în ei dispărea, piereau atât puterile lor, cât și capacitatea de a se manifesta în lume. Lipsind din viața publică, încetul cu încetul li se micșora numărul de credincioși, și, uite-așa, dispăreau și ei rând pe rând. Pornind de la populația Greciei antice și de la panteonul destul de bogat al zeilor, de la modul în care fiecare dintre ei se manifesta, autorul ajunsese la concluzia că, pentru a exista, un zeu are nevoie de un număr de cel puțin zece mii de adepți care, fără să fie foarte activi sau să-i aducă jertfe, să se gândească la zeul respectiv cel puțin o dată pe zi.

M-am culcat cu gândul ăsta în minte... Zece mii de credincioși. Zece mii de oameni care să se gândească la o... zeiță. În momentul în care am pronunțat cuvântul zeiță, am știut că m-am gândit la ea. M-am ridicat și, înfruntând efectul somniferului, m-am repezit la seiful unde extrasele de conturi bancare care îmi veneau lună de lună zăceau nedesfăcute.

Oare câți bani aveam? Mi-ar fi ajuns să „cumpăr”, nu găsesc alt cuvânt mai potrivit, suficienți credincioși încât să pot da naștere la o zeiță? Diana, bineînțeles. Privind lungul șir de zerouri

de pe cecuri, i-am mulțumit în gând mătușii mele și, o clipă, mi-a fulgerat prin cap ideea dacă nu cumva banii ar fi trebuit să îi folosesc ca să îmi aduc mătușa la viață, presupunând că o asemenea nebunie se dovedea posibilă.

Dar, amintindu-mi de firea ei de-a dreptul nesuferită, m-am hotărât să încerc totuși cu Diana.

*

A trecut o lună din seara în care mi-a venit ideea. Când ai bani, realizarea oricărui lucru pare simplă. Prepararea unei zeițe seamănă atât de mult cu prepararea unei prăjituri, încât nu mă pot abține să nu dezvălui rețeta și altora. Deși este destul de scumpă, trebuie să spun asta de la bun început.

Deci: mai întâi se cumpără un spațiu pe un server web, suficient pentru a găzdui câteva pagini bune. Apoi, cu ajutorul unor webmasteri pricepuți, se afișează pozele celei pe care doriți să o zeificați. Explicați în câteva cuvinte simple că aceasta este o experiență științifică și că participanții la ea trebuie să fie voluntari de bună credință care să se roage fierbinte acestei zeițe. Prin această experiență simplă nu se urmărește altceva decât verificarea unei ipoteze: dacă prin rugăciune și credință se poate crea un spațiu psihic care să creeze zei. Să se verifice, cu alte cuvinte, dacă este adevărat că oamenii sunt creatorii zeilor, așa cum au susținut mereu mințile strălucite ale lumii. Apoi, pentru acest efort, oferiți o sumă modică. Eu am pus la dispoziție un dolar pentru fiecare accesare a paginii în cursul

unui interval de timp bine stabilit. Există, bineînțeles, posibilitatea ca cineva să deschidă pagina și să încaseze banii fără să se gândească și să se roage la zeiță. Dar, cum totul a fost prezentat ca o experiență științifică, mă îndoiam că voi avea prea multe surprize neplăcute. Mai ales că eu plăteam totul în timp real: în fiecare oră transferam banii în contul celor care vizitaseră pagina până atunci. Așa că vă voi spune cu destulă precizie că este nevoie de 9.830 de credincioși ca să apară o zeităte. Cifra avansată de cercetătorul Greciei antice s-a dovedit surprinzător de exactă.

La început, câteva seri la rând, cifra a oscilat între două mii și trei mii de „credincioși” care îmi accesau pagina, apoi se vede treaba că vestea despre ea și despre bonitatea mea, și mai ales despre promptitudinea cu care plăteam, a făcut repede înconjurul internetului, pentru că numărul vizitatorilor a săltat seară de seară până când, în seara asta, a ajuns la 9.830.

— Mă așteptai? a susurat o voce suavă în spatele meu și, când m-am întors, acolo era mai surâzătoare ca niciodată... Diana.

— Diana! am vrut eu să mă reped la ea fericit.

Ea mi-a oprit entuziasmul cu un gest al mâinii.

— Oprește-te George! Acum sunt zeiță! Știi ce înseamnă asta?

Am clătinat din cap a negație. Totul era prea viu în mintea mea. Reușisem, dar nu înțelegeam de ce se poartă așa de rece cu mine.

M-a privit câteva momente lung, apoi a oftat.

— George, îți sunt recunoscătoare că m-ai readus la viață, și încă sub forma unei zeițe... dar trebuie să-ți spun câteva lucruri. Nu te-am iubit niciodată! Am stat cu tine pentru ceea ce puteai să-mi oferi și nu de dragul tău. Dar acum sunt zeiță și chiar am puteri de zeiță... Vreau să mă bucur de ceea ce înseamnă asta... Să nu încerci să mă împiedici!

S-a îndreptat spre ușă să plece și, în prag, după o clipă de ezitare, s-a întors din nou spre mine:

— Și încă ceva: niciodată nu ai fost singurul bărbat din viața mea.

Am dat să spun ceva, dar cuvintele mi s-au oprit în nodul dureros din gât.

Nu știu dacă mutra simpatică a Dianei sau banii mei, dar pe la 12 noaptea numărul ei de credincioși sporise la vreo 14 mii. Tocmai mă pregăteam să le virez banii, când Diana, însoțită de doi masculi mușchiuloși, își făcu apariția, chicotind amețită.

Au trecut pe lângă mine fără să mă bage în seamă, îndreptându-se spre dormitor. Din ușă, Diana s-a întors spre locul unde eram, de parcă atunci și-ar fi adus aminte că exist și eu:

— Știu cum m-ai creat! Numai că acum sunt prea puternică pentru a mai depinde de tine... Am puteri reale și, chiar dacă nu este așa spectaculos ca al lui Zeus, pot produce un fulger mititel, atât cât să-ți treacă pofta să mai faci ceva cu calculatorul ăla...

A întins o mână spre monitorul din fața mea și „un fulger mititel” s-a oprit în vechiul și bătrânul meu calculator, care și-a dat obștescul sfârșit într-o ploaie de scânteii.

— Diana, ce faci? Lasă-mă să-ți explic...

— Să nu îndrăznești! mi-a șuierat ea cu un glas care mi-a blocat orice reacție. Altfel, o să ajungi o grămadă de scrum ca monitorul ăla! m-a amenințat ea și a intrat în dormitor trântind ușa.

După zgomotele care răzbăteau prin ușă, părea că se simte foarte bine.

Nu mai știam ce să fac. Să mă duc să caut un calculator cuplat la internet ca să plătesc vizitatorii paginii, sau să aștept să văd ce se întâmplă? Ar fi trebuit ca, după trecerea unei ore, dacă eu nu efectuam nici o plată, numărul de vizitatori ai paginii să scadă brusc. Adică numărul de adoratori ai Diane. Dar dacă, așa cum spunea ea, avea acum destule puteri și nu mai depindea de ei?

Eram curios să văd urmarea și, pe deasupra, noul fel de a se purta al Diane parcă mă înspăimânta. Nu am avut mult de așteptat... Peste gemetele de plăcere din dormitor s-a suprapus dintr-o dată un țipăt cumplit.

Ușa dormitorului s-a izbit de perete:

— Bestie! Ce ai făcut?

— Nimic... , am îngăimat eu speriat de înfățișarea ei. Nu am făcut nimic!

Și răspunsul meu era perfect adevărat.

— Minți! Privește-mă, ticălosule!

Prin mâna pe care o întindea spre mine se zărea fața ei încordată. Era dezbrăcată, dar nu am avut prea mult timp să îi admir corpul, pentru că își pierdea din consistență cu fiecare clipă care trecea... Pe lângă ea, ținându-și hainele în mâini și ferindu-se

să o atingă, s-au strecurat cei doi cu care venise. Au zbughit-o afară pe ușă fără să mai privească în urmă.

Am vrut să mă apropiu de ea și să o ating, dar era de acum un abur subțire...

*

Zeița mea a dispărut în neant, și uneori, în nopțile lungi în care aștept ca somniferele să își facă efectul, mă întreb dacă totul nu a fost altceva decât o prelungire a vechilor mele coșmaruri...

Mă simt sfârșit, transpirat și obosit și mă întreb ce legătură este între rimele fără rost din propoziție și starea mea. Am observat de mai multe ori că, în cazuri de angoasă sau de tensiune, versific ca și cum aş găsi prin asta o supapă de a elibera tensiunea acumulată. Dar ar trebui să verific dacă nu cumva, așa cum a zis Oana, ăsta este un simptom al nebuniei pe cale de a veni. Sau care s-a instalat deja. Dar atâta vreme cât te suspectezi că ești nebun, probabil că suferi de altă boală. Mda... Boala răsăritului de lună, care o mai fi și aia!

Oare am înnebunit totuși? Mă ridic din pat și deschid palma: în mîna mea strălucește Piatra Lunii. „Știi, mi-a spus Oana când am întâlnit-o prima oară, mi-a plăcut așa de mult povestea ta despre piatra nestemată, încât am intrat în primul anticariat și, lângă niște cărți vechi, am găsit asta. Am numit-o Piatra Lunii!” O piatră ca toate pietrele, dar o vedeam pentru prima dată pe Oana. Era mai frumoasă decât frazele cu care mă enerva uneori, așa că am spus prima minciună: „Vai ce piatră frumoasă!”. „He-he, a rîs mînzește Oana, nu-i frumoasă! Dar când am trecut pe lângă ea mi-a șoptit: cumpără-mă!” M-am uitat compătimator așa într-o parte spre ea:

— Auzi, fată dragă, să știi că nebunii nu sunt ca lupii.

La ridicarea ei nedumerită din umeri am spus:

— Adică nu umblă nici în haite și nici perechi. Dacă ai hotărât că dintre noi doi, eu sunt nebunul, te rog să mă lași să-mi joc rolul ăsta în liniște și pace.

M-a privit compătimator:

— Hei, trezește-te! M-a rugat să o cumpăr... Ce e așa mare lucru?

Chiar așa! Putea să o roage să o fure și atunci să te ții încurcături!

— Și asta nu-i nimic, continuă Oana senină, dar, dacă noaptea o țin în mână, mă face să visez.

— Pe mine! sar eu bucuros cu gândul că la urma-urmei nu e nimic altceva decât o modalitate ceva mai deosebită de a-mi transmite ceea ce simte pentru mine.

— Nu pe tine, îmi pare rău. Visez o lume... să știi că te-am căutat pe acolo dar nu erai... Nu e nimeni, sunt numai eu într-o țară minunată și înconjurată de papagali. Știi, în mod normal am alergat la papagali, dar acolo chiar îmi plac... În zare se văd niște munți albaștri, iar lângă mine e un lac în care, dacă fac baie, mă simt mai tânără, mai frumoasă...

— Ești frumoasă și ești tânără așa că ce mai vrei?

— Știu, măi! Dar acolo par cu totul altfel... Aș vrea să vezi locul acela...

— Păi, dă-mi și mie piatra la noapte.

— Ia-o! Să-mi spui mâine cum a fost.

Iau pietroiul din mâna ei și o privesc pentru

prima dată în față. E frumoasă! Prospector de fete frumoase ar fi trebuit să mă fac. Am ghicit-o din o mie că este cea mai grozavă. Dumnezeu, când s-a gândit cum să o facă, parcă m-a întrebat pe mine. Pentru prima dată îmi regret vârsta, greutatea și promisiunea unei relații platonice. Asta este... Vrei o fată, ai o piatră. „Bine că nu mi-a dat-o în cap”, îmi spun eu în gând și scurtez cât pot de mult întâlnirea.

Acum stau pe marginea patului și mă simt greu, transpirat și murdar față de lumea de unde am venit. Am recunoscut imediat locul. Papagalii, lacul, în depărtare munții albaștri... Numai că, fire ceva mai analitică decât Oana, am verificat senzația de bine imediat în oglinda lacului: da, eram altfel. Așa cum aș fi vrut să fiu dacă cineva m-ar fi întrebat așa ceva. Sau dacă viața nu m-ar fi făcut suspicios, egoist și rău. Aveam în priviri o seninătate pe care de puține ori în viață am întâlnit-o în ochii unor oameni și întotdeauna am invidiat-o. „Eh, unde ești acum Oana să mă vezi?” Am adormit fericit pe malul lacului. Deci totul era adevărat. Chiar și florile ca niște păpădii de pe malul lacului din care am rupt câteva fire...

M-am ridicat cu piatra Oanei în mână, am privit la cealaltă mână unde aveam florile galbene și am mers la dulăpiorul unde era piatra mea. Era exact la fel. Deci bătrânul vrăjitor nu mă mințise.

Acum trebuia doar să mă duc să-i duc florile, să mai dau apoi o fugă la anticar să-i dau banii promiși pentru că a ținut vreme de o săptămână pietroiul lângă „Faust” de Goethe de care eu îi vorbeam până la exasperare Oanei. Și despre colecția mea de cărți

vechi. Ce face uneori subconștientul...bine îndrumat. He-he, Oana dragă, ce victimă ușoară ai fost pentru un vulpoi ca mine. Îmi amintesc cu plăcere de vizita la bătrânul astrolog: cred că până și pe el l-am manevrat puțin prin nehotărârea mea magistral jucată la început.

— Știți, i-am spus eu poticnit, iubesc o fată extrem de tânără în comparație cu vârsta mea.

Și-a ridicat ochii cenușii din astrolab sau ce instrument o fi avut el acolo, deși eu mă așteptam la vreun glob de cristal.

— Domnul meu, mi-a spus el privindu-mă grav, legenda lui Faust e veche de câteva secole. Nu văd de ce ar fi cazul să ne reamintim de ea. Sau, mai rău, s-o reedităm... Iar filtre de dragoste se vând cu două magazine mai jos...

— Știți, doctore, sau, mă rog, cum considerați necesar să vă spun... Nu vreau să o oblig să mă iubească. Vreau ... să mă iubească dar... (m-am poticnit teatral apoi am reluat)... știți, poate, dacă totuși aș semna un act sau așa ceva, ca sufletul meu după moarte să revină unor persoane interesate... și am tușit ușor arătând în jos, cam unde credeam eu că ar fi situat Iadul.

— A! făcu dumirit astrologul. Vă referiți la Diavol... Păi, mi-e teamă că nu prea ar fi interesat de sufletul unui ateu între două vârste care, după câte se pare, oricum a păcătuیت destul ca să-i fie client sigur atunci când va veni vremea.

— Dar... tuși el cu subînțeles, poate reușim să rezolvăm altfel mica dumneavoastră problemă... Există posibilitatea trimiterii, a dumneavoastră și a

tinerei domnișoare, într-o lume ideală, unde toate problemele se vor rezolva de la sine... numai că va trebui să întorceți măcar o dată pentru a-mi aduce prețul pentru această călătorie...câteva fire de flori galbene ca niște păpădii care cresc acolo, pe malul unui lac. Îmi sunt necesare pentru prepararea unor ingrediente ... să zicem indispensabile... Și eu nu pot, din păcate, să vizitez această lume... Avatarul și un anumit cod îmi interzic intrarea în această lume. Apoi, poți să rămâi acolo pentru totdeauna... tânăr... și probabil iubit. Pentru asta va trebui pur și simplu ca, atunci când veți ajunge amândoi acolo, să arunci pietrele în lac... Ca să fii sigur că nu vei fi tentat să te întorci...

*

Pe malul lacului, lângă Oana, privesc munții albaștri din zare. Sunt fericit, sunt iubit și aș vrea ca clipa de acum să nu se mai sfârșească niciodată. Parcă ghicindu-mi privirea, se întoarse spre mine. Între noi stau cele două pietre. Le ia în mână și le privește lung. Apoi cu o mișcare grațioasă le aruncă în lac.

— Hei, tresar eu, asta ar fi trebuit să o fac eu...

— Dacă aș fi așteptat după tine, multe nu s-ar fi întâmplat... Poate nici nu l-ai fi vizitat pe magician...

La privirea mea nedumerita rupse o floare galbenă ca păpădia dintre noi și mi-o arătă:

— Chiar crezi că pentru atâta lucru cineva ar facilita excursii într-o asemenea lume?

Mă privea zâmbind și în ochi îi străluceau irizații

aurii pe care nu le mai văzusem parcă până atunci.

— Cine ești tu Oana?

Zâmbetul ei se accentuă:

— Poate o zeiță care se plictisește... și care, din plictiseală, a inventat o lume. Și te-a inventat și pe tine... Sau sunt numai o femeie care iubește... mi-a șoptit ea mai târziu. De fapt e același lucru...

Eu sunt Dumnezeu! Am intrat în baie și m-am uitat în oglindă. Deci așa arată Dumnezeu! Știu că aceste cuvinte spuse într-un loc public mi-ar aduce o internare rapidă într-un loc unde, printre Napoleoni, Cezari și alți cuceritori ai lumii și întemeietorii de noi religii, pretențiile mele ar părea nu numai banale, ci s-ar pierde în anonimat. Sunt perfect conștient de asta și nu am de gând să spun nimănui, deși sunt convins că este adevărat. Briciul lui Occam ne spune că atunci când s-a înlăturat tot ce poate fi înlăturat, ceea ce rămâne este adevărul, oricât ar părea de imposibil. Și Efida a înlăturat rând pe rând toate celelalte ipoteze până m-a lăsat în fața adevărului gol-goluț. Eu sunt Creatorul acestei lumi! Privesc iar în oglindă: un tânăr cu o mutră inocentă căruia cu numai câteva minute înainte i s-a demonstrat fără nici o putință de tăgadă că el este Dumnezeu.

Dincolo, în dormitor, eliberată de orice griji, Efida doarme și sforăie ușurel.

Seara începuse destul de banal și nimic nu prevestea întorsătura pe care avea s-o ia lucrurile. Eu scriam un articol despre Michael Drosnin, ziaristul american care găsisse un cod secret în Biblie. Acesta, corect descifrat, cuprindea toate evenimentele trecute și viitoare din istoria omenirii. Subiectul mi se

părea atât de interesant încât, după ce am terminat articolul, captivat de posibilitatea ca acest lucru să fie adevărat, am descărcat de pe Internet programul și am încercat diferite combinații. Mi se părea fascinant ca o Entitate, Creatorul, să-și ascundă într-un mod atât de ingenios mesajele peste vremuri.

— Extraordinar!, exclamam eu din când în când.

— Ce este extraordinar? mă întrebă Efida privindu-mă curioasă din pat unde citea unul din numeroasele ei romane siropoase. I-am explicat în câteva cuvinte.

— Of, ce copil ești! se pisici Efida. Și acum o să stai toată noaptea ca să afli un adevăr atât de evident.

— Ce adevăr?, am întrebat eu nedumerit.

— Că tu ești Creatorul! mi-a trântit-o sec Efida.

— Ți-am spus să nu mai mănânci ciocolată seara! Îți tulbură mintea și te face să vorbești prostii! m-am întors eu îmbufnat spre calculator. În loc să se supere, am auzit-o cum chicotește veselă sub plapumă. După un timp m-a întrebat:

— Dacă te ajut să afli adevărul, așa cum îți place ție: logic, matematic și cartezian, ce îmi dai?

— Nu îți dau nimic pentru că aberațiile nu pot fi demonstrate.

— Bineeee! spuse ea, alintându-se. Atunci ascultă aici o mică poveste. Să presupunem că undeva, în Univers, există o civilizație atât de avansată, încât membrii ei sunt simple cuante de energie. Entități incredibil de puternice și de slabe în același timp. În ciuda faptului că puteau obține tot ce își doreau, prin ființele lor de lumină nu trecea nici o

tresărire de emoție. Nu simțeau nimic. Nici durere, nici plăcere. Nici mângâierea vântului pe față, nici buzele moi ale ființei iubite. Nimic din ceea ce ne face nouă viața atât de plăcută. Bineînțeles că se formau și acolo perechi. Energia Ying și Yang este peste tot activă în univers, numai că asocierile respective se făceau mai degrabă pe criterii raționale. Poate greșesc, dar afectivitatea nu poate exista în lipsa simțurilor... Ei bine, și într-una din zile, o astfel de Entitate, să-i zicem masculină, atotputernică, s-a hotărât să se joace puțin de-a Creatorul. A creat o lume, a populat-o cu oameni și animale și, văzând cât de bine o duc aceștia, s-a hotărât să se amestece printre ei și să-și piardă urma, nu înainte de a lăsa un mesaj criptat perechii lui. Ei, cum ți se pare? mă întrebă Efida.

Am ridicat din umeri:

— Cred că la Hollywood ai face carieră... Ca scenaristă, bineînțeles! Știi că acolo se poartă alte măsuri, am spus eu făcând referire la silueta ei mignonă și m-am ferit la timp de perna pe care o aruncase după mine.

S-a ridicat îmbufnată și a venit cu un pix și un caiet.

— Bine, Toma Necredinciosul, hai să-ți demonstrez, că altfel nu pricepi! Că tot ești tu preocupat de codul Biblie, ia gândește-te, dacă nu ar putea să existe un cod mai simplu, mai vechi și mai profund. Uite! Să luam numerele de la unu la nouă și să scriem pătratul lor.

$$12 = 1$$

$$22 = 4$$

$$32 = 9$$

$$42 = 16$$

$$52 = 25$$

$$62 = 36$$

$$72 = 49$$

$$82 = 64$$

$$92 = 81$$

— Și acum să luăm literele alfabetului și să le numerotăm, spuse Efida și scrise în continuare pe caiet:

$$A = 1$$

$$B = 2$$

$$C = 3$$

$$D = 4$$

$$E = 5$$

$$F = 6$$

$$G = 7$$

$$H = 8$$

$$I = 9$$

$$\hat{I} = 10$$

$$J = 11$$

$$K = 12$$

$$L = 13$$

$$M = 14$$

$$N = 15$$

$$O = 16$$

$$P = 17$$

$$Q = 18$$

$$R = 19$$

$$S = 20$$

$$\text{Ș} = 21$$

$$T = 22$$

$$T = 23$$

$$U = 24$$

$$V = 25$$

$$W = 26$$

$$Y = 27$$

$$Z = 28$$

— Apoi luăm pătratele primelor patru numere:
 $12 = 1$, $22 = 4$, $32 = 9$, $42 = 16$, deci: 1,4,9,16, și,
conform codului alfabetic stabilit de noi, rezultă:

$$1 = A$$

$$4 = D$$

$$9 = I$$

$$16 = O,$$

adică „ADIO”.

Efida îmi zâmbi malițios.

— Să luăm acum și următoarele cinci pătrate:

$52 = 25$, $62 = 36$, $72 = 49$, $82 = 64$, $92 = 81$,
din care vom considera numai ultimele cifre, adică 5,
6, 9, 4, 1. Și va rezulta, conform aceluiași cod:

$$5 = E$$

$$6 = F$$

$$9 = I$$

$$4 = D$$

$$1 = A$$

adică „Efida”.

Am privit-o interzis.

— Vrei să spui că...?

— Vreau să spun că, îmi răspunse ea, de foarte
multă vreme mesajul ăsta există ascuns în cifre, dar
nu s-a obosit nimeni să-l descifreze în afară de mine
pentru că-mi era destinat. Când am văzut ce-ai făcut,
am luat o înfățișare umană și am venit și eu după

tine. Acum, du-te puțin în oglindă și te admiră,
Creatorule, pe urmă vino în pat și arată-mi pentru ce
am preferat noi înfățișarea umană în locul celei de
rază de lumină.

Deasupra mării, cerul avea o nuanță cenușie și vântul care bătea dinspre larg făcea ca plaja să aibă un aspect dezolant. Din cauza norilor, soarele căpătase o ciudată culoare galben-verzuie, dând celor câțiva turiști răzlețiți pe plajă un aspect fantomatic. Când am zărit-o, nu mi-a venit să cred ochilor. Deși era răcoare și oamenii care treceau pe lângă mine în căutare de scoici și cochilii erau îmbrăcați destul de gros, ea făcea plajă. Privind-o numai pe ea, nici n-ai fi crezut că e sfârșitul lui septembrie, ci, după dezinvoltura cu care, în costum de baie, încerca să capteze razele soarelui, te-ai fi putut imagina în plină vară. Dar, dacă ridikai ochii de pe apariția ei solară și priveai cum vântul spulbera hârtiile murdare de pe plajă, reveneai înfiorat la realitate: era un rece sfârșit de septembrie. Și, cu toate că se afla destul de departe de drumul meu, m-am simțit irezistibil atras de pata deschisă de culoare pe care cearșaful ei o făcea pe nisipul umed.

Stațiunea era mai mult pustie, populată de personaje fantomatice, ciudate și în criză de bani ca și mine, care profitau de reducerile de preț de la sfârșitul sezonului... De trei zile bântuiam pe plajă fără să am curajul să mă dezbrac și chiar mă bătea

gândul să dau dracului biletul oferit generos de patronul meu și să mă duc acasă unde tot singur aş fi fost, dar măcar acolo era mai cald... Și fără atâtea babe reumatice în jurul meu care să-și etaleze frumusețile devastate de timp la trecerea mea de parcă aş fi fost cine știe ce Făt-frumos.

Era ceva într-adevăr deosebit la fata asta, și nu merita să ratez ocazia. Avea un trup superb și un minuscul costum de baie portocaliu încerca în zadar să-i ascundă rotunjimile voluptoase. Ajuns lângă ea, aş fi putut să trec mai departe sau să mă opresc și să încerc să intru în vorbă. Ca să întreb ce? „Nu ți-e frig?” sau, „nu vrei să faci o baie?” Cuvinte care mi s-au părut cu atât mai ridicole cu cât am apucat să văd în timp ce mă apropiam, cartea pe care o citea: Filozofia Alchimiei. Și tot pe cearșaf, un alt teanc de cărți din care nu am putut să-i descifrez titlul decât la una singură: Ritual de trecere.

Recunosc că nu făceam o figură foarte inteligentă stând proțăpit în fața cearceafului și încercând cu disperare să găsesc o frază care să arate că nu sunt chiar atât de idiot precum arătam. Umbra mea se opri se palidă pe cartea pe care o citea, astfel încât, într-un târziu, m-a băgat în seamă și a ridicat ochii spre mine.

— Mă duceam spre terasă, am arătat eu spre clădirea de la marginea plajei, și m-am gândit că, poate, vrei să-ți aduc când mă întorc un ceai sau o cafea să te încălzești.

— Nu mi-e frig, a scuturat ea din cap răvășindu-și buclele roșcate, dar când revii poți să-mi aduci o bere neagră. La cutie, a mai adăugat ea și s-a

cufundat din nou în lectură.

Mi-am târât perplexitatea prin nisipul umed de pe plajă până la terasa unde speram să găsesc berea neagră pe care, vrând-nevrând, eram nevoit să o caut. O clipă mi-a trecut prin cap ideea să intru, să beau o cafea și apoi, profitând de faptul că nu mai eram în raza ei vizuală, să dispar. Dar, fie gândul că s-ar putea s-o mai întâlnesc, fie gena corectitudinii care de-a lungul vieții m-a făcut să intru în multe încurcături, m-a îndemnat să mă apropiu de chelneriță și să-i cer:

— O cafea și-o bere neagră, vă rog!

Abia când mi-a adus cafeaua și sticla de bere neagră mi-am adus aminte de formularea expresă: o bere neagră la cutie. Când i-am cerut asta, femeia m-a privit cu milă:

— Nu se fabrică bere neagră la cutie, domnule. Sau cel puțin eu nu am auzit.

— Dar... bine... m-am fâstâcit eu, i-am promis unui prieten că-i duc o cutie de bere neagră.

— Prietenul dumneavoastră, a zis chelnerița uitându-se semnificativ spre plajă, trimite în fiecare zi pe cineva după bere neagră la cutie. Răspunsul meu e același: nu se fabrică bere neagră la cutie.

Prietenii care mă cunosc pot depune mărturie că nu strălucesc prin inteligență și totuși, uneori, mai rar, mult mai rar decât mi-aș fi dorit, am câte o tresărire, câte o scânteie care luminează cenușiul și monotonia unui an întreg. Cum a fost și ideea care mi-a venit pe moment.

— Păi, atunci, goliți berea asta din sticlă într-o cutie și am să i-o duc așa...

Zâmbetul malițios cu care chelnerița mi-a ascultat sfatul m-a făcut să mă simt ca un mic Alexandru Macedon care, în sfârșit, a găsit rezolvarea nodului gordian.

Am străbătut iar plaja spre fată ținând cutia de bere cu grijă, ca pe un trofeu de preț. Când am ajuns, fata renunțase la alchimie și la filozofia ei frunzărind acum altă carte: „Ritual de trecere”

A luat berea, mi-a mulțumit fără să pară că a observat substituirea făcută de mine și mi-a făcut semn să iau loc alături. A băut o gură de bere apoi mi-a spus:

— Știi ce mă-ntreb? Uite! Cartea asta am găsit-o într-un anticariat din oraș. Are mai mult de o sută de ani vechime și omul care a scris-o chiar crede că tot ce a afirmat el aici, este și adevărat. De exemplu sunt date o mulțime de metode prin care, cu ajutorul unor simple ritualuri de trecere, poți chema duhuri, monștri, djini, fantome și tot ce-ți mai dorește inima, să treacă în lumea noastră ca să-ți îndeplinească orice dorință... Poate autorul nu a făcut decât să dea glas unor superstiții specifice timpurilor lui...

Făcu o pauză, mai luă o gură de bere, mă privi cu ochii ei verzi și imenși și mă întrebă:

— Dar dacă e adevărat? Ai avea curaj să încerci?

M-am uitat în jur. Turiștii singuratici se lămuriseră într-un târziu că sezonul estival s-a încheiat și că nici nu avea să mai fie altul până la anul. Așa că plecaseră spre hotelurile ieftine în care se cazaseră, lăsându-ne pe noi doi singuri pe toată plaja. Am privit-o drept în față. Bea în continuare din

cutia de bere cu înghițituri mici uitându-se la mine curioasă în așteptarea răspunsului meu. Am avut o clipă impresia că o revăd pe profesoara mea de biologie privind insensibilă o insectă abia pusă în insectar. Tresăririle insectei, care pe noi, copii, ne impresionau cel mai mult, pentru ea nu existau. Am ridicat din umeri înfiorându-mă pentru că acum eu mă simțeam insecta.

— Nu cred că aș avea curaj... E posibil să fie numai o superstiție, așa cum zici tu. Dar dacă e adevărat? Dacă există cea mai mică șansă să fie totuși adevărat? Ai avea curaj să dai drumul la unul ca ăsta în lume? Și i-am arătat miniatura de pe copertă unde un monstru uriaș și verzui își ridică din apa mării aripile imense încercând parcă să cuprindă lumea cu ele.

— Ideea pare tentantă, nu-i așa? Mai ales când știi că îl stăpânești tu, a zâmbit fata ispitită de gând.

A rămas cu ochii fixați spre largul de parcă ar fi văzut deja uriașul ei sclav ieșind din apele mării.

— Am să o citesc cu atenție la noapte și am să-ți spun mai multe când ne revedem... și începu să-și strângă cu gesturi grăbite lucrurile de pe cearșaf. Am condus-o până la hotel, ajutând-o să-și ducă cărțile. La despărțire mi-a spus:

— Mă cheamă Lisa. Să mă cauți mâine la zece. Aș fi curioasă să încercăm, totuși, un ritual de trecere. Și pentru asta este nevoie de doi... mi-a zâmbit ea misterios lăsându-mă nedumerit în holul hotelului.

M-am îndreptat confuz spre pensiunea unde aveam o cameră închiriată pentru încă o săptămână.

În cameră: un dulap, o noptieră și un pat în care m-am așezat și, cu ochii în tavan, am început să mă gândesc la Lisa. Oare ce a vrut să spună cu „trebuie să încercăm un ritual de trecere”? Cu gândul la ea am adormit și am visat-o toată noaptea mergând cu mine de mână printr-un labirint. Deși nu văzusem labirintul, așa cum se întâmplă deseori în vis, știam că la capătul lui ne așteaptă un pat, în care, într-un târziu am și ajuns. Cu privirea țintă în ochii ei mari, verzi-aurii, am început să o dezbrac dar, dintr-o dată, pielea ei albă și fină a erupt în mii de locuri lăsând să se vadă sub ea solzii unui monstru care, în urâțenia lui, mai păstra încă trăsăturile Lisei.

— Vino, îmi șoptea ea, am nevoie de tine să... A mai spus ceva, dar nu am înțeles ce pentru că patul a luat foc și ne-am prăbușit amândoi într-un abis din care numai soneria telefonului m-a putut scoate.

— Nu uita să vii azi, la zece! mi-a șoptit o voce senzuală pe care, într-un târziu, am recunoscut-o ca fiind a Lisei. Am vrut să mai spun ceva, dar ea pusese deja receptorul în furcă.

M-am uitat buimăcit la ceas. Era nouă dimineața. Dormisem aproape douăsprezece ore, lucru care nu mi s-a mai întâmplat niciodată. Drumul cu Lisa prin labirint îmi părea încă atât de real, încât m-am ridicat din pat căutând din ochi zidurile înalte și cenușii ale labirintului pe care semne și simboluri ciudate spuneam ceva într-un limbaj ce nu voiam să-l știu.

Am coborât amețit în sala de mese sărăcăcioasă a pensiunii, mi-am băut ceaiul calduț și am mâncat tartina cu unt și dulceață gândindu-mă

dacă să mă duc sau nu la întâlnirea cu Lisa. O voce interioară îmi spunea că cel mai bun lucru pe care puteam să-l fac era să urc înapoi în cămăruță, să-mi iau geamantanul și să prind primul tren spre casă, uitând de Lisa și de ritualurile ei de trecere. „Dar dacă, îmi șoptea un drăcușor neastâmpărat din mintea mea, toate astea nu sunt decât un joc menit să alunge plictisul și să ne aducă mai aproape.”

— Sper că suficient de aproape încât să merite efortul! am mormăit eu încruntându-mă la tartina cu dulceață.

Cu inima cuprinsă de o presimțire sumbră dar, în același timp, cu senzația că fac un lucru misterios și interzis, m-am îndreptat spre hotelul Lisei. Mă aștepta în hol și, când i-am văzut ochii senini și strălucitori, mi-am spus că fără îndoială coșmarul de azi-noapte se datora poveștilor cu care mă speria bunica în copilărie.

M-a luat de mână cu o nerăbdare vizibilă:

— Mergem? m-a îndemnat ea surescitată încât, fără să vreau, m-a trebuit un fior. Avea cartea sub braț și o sacoșă mică pe care mi-a dat-o mie s-o duc. În momentul în care am plecat cu ea de mână de-a lungul plajei pustii, m-am simțit pătrunzând pe un tărâm misterios și vrăjit în care nimic nu era imposibil. Am mers mai departe decât de obicei și ne-am oprit în mijlocul unor stânci care ne fereau de ochii indiscreți. Valurile erau mai mari și mai cenușii în dimineața asta și lumina părea filtrată prin apa unui acvariu imens care atârna deasupra noastră și ținea loc de cer. A întins cu mișcări grăbite cearșaful dar, cum era mult mai frig ca ieri, nu s-a mai

dezbrăcat în costum de baie, ci s-a întins pe el, așa, îmbrăcată.

— Vino lângă mine, m-a chemat ea cu o voce dintr-o dată răgușită. M-am așezat lângă ea și atunci, cu o mișcare felină, s-a aplecat deasupra mea:

— Ei, o facem? a întrebat cu o voce persuasivă. Aici nu ne vede nimeni...

M-a trecut un fior scurt și am dat s-o cuprind în brațe dar ea s-a scuturat revoltată:

— Eu mă refeream la un Ritual de Trecere. Tu ce credeai?

Am mormăit ceva despre cât este de frig și că ar trebui să ne încălzim înainte de a începe ceva serios.

— Cunosc o metodă mai sigură pentru asta, a spus ea și a scos din sacoșă un termos cu ceai cald.

— Iar ceai?! m-am revoltat eu. Am băut oceane de ceai în concediul ăsta.

— Al meu e cu rom, a zâmbit ea malițios. Așa că, precis te va încălzi. Am băut strâmbându-mă un pahar cu ceai apoi am plecat bosumflat după ea spre malul mării.

-Uite-aici o să îl facem! a indicat ea un loc mai ferit pe plajă. A deschis cartea și mi-a arătat desenul unui altar primitiv făcut din pietre.

— Uite! Așa trebuie să arate. Eu o să-i desenez conturul, iar tu o să aduci pietrele...

Până m-am întors eu cu pietrele, ea desenase deja conturul incintei sacre după modelul din carte. Ne-am apucat amândoi să clădim micul altar. Ar fi trebuit să aibă forma unui cerc cu diametrul de vreo doi metri și cu înălțimea de 20-30 de centimetri,

60

adică cât vreo trei patru bolovani așezați unul peste altul. De fapt aici era toată problema noastră. Pentru că bolovanii erau umezi și alunecau mereu, tot chinul nostru părea un fel de muncă a lui Sisif, bineînțeles păstrând proporțiile.

— Ar fi trebuit să aducem var să facem un pic de mortar, am venit eu cu o idee, sperând să amân până mâine sau, oricum, pe mai târziu munca noastră.

— Nu e bine să folosim mortar, m-a contrazis ea. În carte scrie că pietrele trebuie să stea în echilibru, fără nici un fel de liant...

— Susținute numai de credință, eventual... am mormăit eu înciudat, dar ea s-a făcut că nu mă aude.

În sfârșit, când construcția noastră a început să semene îngrijorător de mult cu desenul din carte, Lisa a scos din sacoșă un soi de amuletă și, folosindu-se de trei bețe, a încropit un trepied și a atârnat-o într-un echilibru fragil deasupra altarului.

Eu tot mai credeam că totul este doar un pretext, un moft pentru a amâna folosirea cearșafului în scopul în care speram eu. Dar Lisa părea hotărâtă să ducă ceremonialul din carte până la capăt. Mă așeză la intrarea în mica incintă sacră, în postură de mare preot probabil, iar ea a intrat în interiorul cercului și, cu fața spre mare, a început să citească din carte incantația către zeul ei păgân. O citi și o reciti iar și iar, fără un efect vizibil, în timp ce eu, în spatele ei, plimbându-mi privirea peste trupul ei, mă întrebam când va termina odată cu jocul ăsta prostesc.

Într-un târziu umerii ei se încovoiau a neputință

și se întoarce spre mine învinsă.

— Nu merge! șopti ea stins. Ceva nu am făcut așa cum scria în ritual... Și mai este și o pagină lipsă în care cred că erau lucruri esențiale...

— Cred că cei doi care efectuează vraja asta trebuiau să facă sex înainte, am încercat eu să aduc discuția spre punctul care mă interesa. Doar așa, ca să-și golească mintea de păcatele cărnii, am adăugat eu văzându-i sclipirea furioasă din ochi.

— Nu ai înțeles nimic, nu? Prin incantația mea eu ar fi trebuit să-l chem din adâncurile mării pe Odkinn... Și din câte se spune în carte, lucrul ăsta, trecerea lui spre noi, se poate face numai la o dată fixă... la fiecare 11 ani, pe 21 septembrie... El ar fi trebuit să treacă în lumea noastră și eu să-i devin mireasă... și apoi zeiță...

A aruncat cartea furioasă în nisip și s-a îndreptat abătută spre cearșaf. Atât de frumoasă și atât de nebună!

Odată excursia noastră pe tărâmul zeilor terminată, Lisa a devenit ceva mai prozaică și a început să umble bosumflată în sacoșă, scoțând și așezând o masă frugală. Am mâncat în tăcere. Ea deprimată și eu frustrat. Cum puține speranțe pentru o partidă de sex mai rămăseseră, mi-am permis să devin mai sincer și mai rău:

— Lasă-l naibii pe zeul tău marin și gândește-te că până peste 11 ani o să fii măritată și cu o groază de copii și nu o să mai ai timp de el...

S-a întors cu spatele la mine, fără să mă bage în seamă. Cum vântul rece începuse să mă pătrundă prin hainele subțiri și cum ziua mi se părea definitiv

și iremediabil compromisă, am început să devin obraznic, socotind că tot nu am ce pierde. Am luat o cutie de sardine în care mai rămăseseră câteva resturi și i-am zis sarcastic:

— Dacă pe zeul tău marin nu l-au atras incantațiile tale vrăjite, ia să vedem dacă mirosul de pește nu o să-l tenteze mai mult....și, trăgând de capacul cutiei, am răsturnat sardinele rămase în mijlocul altarului.

— Nu face asta! a țipat Lisa la mine.

Uitându-mă spre ea am simțit cum capacul tăios al cutiei îmi pătrunde în palmă și câteva picături de sânge au căzut pe nisipul din altar.

Brusc am simțit că se schimbă ceva: amuleta din vârful bețelor a început dintr-o dată să pulseze de parcă ar fi fost vie și rubinele ei false au prins a străluci rece.

— Asta era! a sărit Lisa brusc înviorată. Sigur că da! Asta era: jertfa de sânge. Fără asta nu funcționează nici un ritual...

A luat cartea de jos și a pornit să recite ca în transă. La primele cuvinte, undeva în larg, deasupra norilor, fulgere îndepărtate au început să țeară o plasă deasă deasupra mării. Zgomote stranii s-au iscat din adâncuri și nisipul plajei părea că fierbe.

— Vino lângă mine, m-a strigat Lisa excitată. Vino și ține de amuletă! Trebuie să o ținem amândoi. Așa scrie aici...

— Lisa, nu știu dacă este bine ce faci... m-am codit eu.

— Vino odată! m-a apucat ea de mână și m-a tras în interiorul fragilului cerc din bolovani.

Pune mâna pe amuletă...

Am întins mâna tremurând și ochii mi-au fugit spre largul mării unde din ape o pereche uriașă de aripi stăteau să se desprindă să cuprindă lumea.

— Lisa, privește! i-am arătat eu marea și, înfricoșat dintr-o dată, am început să tremur.

A aruncat și ea o privire și ochii i-au devenit strălucitori:

— Merge... trebuie să continuăm...

Am privit-o îngrozit. Era nebună... Frumoasă, dar atât de nebună... Am prins-o de umeri și am întors-o cu fața spre mine:

— Lisa, revino-ți! Nu trebuie să faci asta!

Era căzută în transă. Privirea ei era fixă și pupilele păreau două hăuri întunecate.

— Trebuie... murmură ea. Trebuie ... e o șansă unică ... o dată la 11 ani, nu înțelegeți?...

Nu am spus nimic dar am zgâlțâit-o cu putere de umeri, încercând să o fac să-și revină.

Cartea i-a scăpat din mâini și a lovit în cădere amuleta care s-a zdrobit de bolovani...

A tresărit îndurerată cu ochii țintă la cioburile amuletei:

— Ticălosule!... Ai făcut-o intenționat...

— Lisa, nu am vrut... am dat eu să neg, dar dinspre mare s-a auzit un zgomot surd, ca și cum un corp uriaș s-ar fi scufundat brusc în ape...

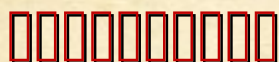
Am privit într-acolo. Aripile monstrului nu se mai zăreau și o liniște ciudată se așternuse peste plajă, întreruptă numai de plânsul Lisei. Plângea cu suspine lungi, ca eliberată de o vrajă.

În majoritatea familiilor, după o ceartă mai serioasă, soția își amenință printre hohote de plâns perechea:

— Să știi că mă duc la mama!

Pe mine Lisa nu m-a amenințat niciodată așa, oricât de tare aș fi supărat-o. În schimb, se îndreaptă spre bibliotecă de unde scoate o carte cu coperțile scorojite pe care o privește gânditoare și îmi spune privindu-mă insistent:

— Mi-e dor de o excursie la mare...

Bărbatul înalt, grizonat, cobora cu grijă strada în pantă ușoară care ducea spre port. Plouase de curând și pavajul umed îl făcea să-și aleagă atent drumul. Ochii cenușii se opreau în răstimpuri cu o privire cercetătoare pe clădirile din jur. Nemulțumit, le privea o clipă apoi trecea mai departe. Ajunse aproape de port când, într-o fundătură, descoperi ceea ce căuta: o tavernă pe jumătate pustie, prin a cărei ușă deschisă mirosurile amestecate de mâncare și băutură se revărsau în stradă. Intră înăuntru și se așază la o masă. Hainele elegante contrastau cu interiorul tavernei așezată strategic în calea marinarilor care voiau să mai tragă o dușcă înainte de îmbarcare. Bănuind un chilipir neașteptat, patronul, un grec ce părea a fi uns cu toate alifiile, se înființă de-ndată la masa străinului.

— Cu ce să îl servim pe domnul? făcu acesta o semplecăciune.

Străinul zâmbi misterios și privi în jur ca și cum ar fi căutat un meniu. Dându-și seama de inutilitatea gestului privi spre patron.

— Mai întâi aș dori o mastică... Apoi aș dori ceva de mâncare mai special... Dar mă-ndoiesc că voi putea găsi aici așa ceva... Grecul clipi șiret din ochi în timp ce turna cu o mână tremurândă mastică.

— Domnule, la taverna „ Steaua de mare” se poate mânca orice. De la caracatiță marinată la rechin file. Noi vă putem servi cu orice...

Străinul gustă din paharul cu mastică și zâmbi iar.

— Ei, pretențiile mele nu se ridică chiar atât de sus. Aș dori o mâncare mai simplă... Și mai ușor de gătit...

— Spuneți ce anume și va fi o plăcere pentru noi să servim.

Străinul privi precaut în jur și se asigură că cei câțiva marinari din fundul încăperii erau atenți numai la sticlele lor de rom apoi îi făcu semn patronului să se apropie.

— Aș dori să mănânc, spuse el în șoaptă, o friptură de pescăruș.

— Domnule, se îndreptă ofensat patronul, noi nu servim friptură de pescăruș din cel puțin două motive. Mai întâi, veniți cu mine să vedeți! Și apucându-l de mână îl conduse spre ușa din spate. Uitați-vă acolo, și arată un șir de tomberoane de gunoi în care pescăruși mari și lacomi ciuguleau gălăgioși din gunoale. Pescărușii sunt păsări murdare, care mănâncă orice. Și din cauza asta au carnea grețoasă și cu un miros greu. Apoi, în al doilea rând, marinarii, chiar dacă nu îi consideră sacrii, au un respect aparte pentru ei. Și asta pentru că, din clipa în care zăresc primii pescăruși, e semn că uscatul nu este prea departe. Nici un marinar nu mi-ar mai călca pragul dacă s-ar afla că eu frig pescăruși aici. Într-o lună aș da faliment!

Străinul își eliberă cu delicatețe brațul și se

întoarce la masa unde îl aștepta paharul de mastică. Marinarii își terminaseră între timp romul și se îndreptau spre ieșire îngânând împleticit un cântec. În tavernă mai rămăseseră numai ei doi. Străinul ridică ochii săi cenușii spre patron și spuse:

— Aduceți sticla de mastică și un pahar încoace și am să vă povestesc de ce vreau să mănânc friptură de pescăruș. Poate vă veți schimba părerea....

Patronul aduse sticla și paharul și se așeză la masă privindu-l neîncrezător. După ce umplu amândouă paharele, bărbatul începu să povestească cu glas domol:

— În urmă cu vreo doi ani, eu și soția mea, Clara, ne-am hotărât să petrecem câteva săptămâni pe mare. Eram căsătoriți de curând și afacerile m-au împiedicat să avem cu adevărat o lună de miere. Acesta urma să fie cadoul meu de nuntă pentru ea. Trei săptămâni pe mare, numai noi doi. Eram un navigator bun, iar sezonul furtunilor trecuse deja, așa că nu părea să ne pândească nici o primejdie... Plănuisem să traversăm marea încet, lăsându-ne în voia curenților, uitând de toți și de toate. La o săptămână de la plecare, într-o noapte, ne-am trezit în plină furtună. Marea fierbea dezlănțuită în jur și micul nostru iaht trosnea înfricoșător la fiecare nou asalt al valurilor. La un moment dat cu un pârâit puternic catargul s-a prăbușit într-o învălmășeală de pânze sfâșiate. De sub punte Clara a țipat îngrozită că vasul ia apă. M-am repezit după ea, i-am făcut vânt pe scări în sus apoi am apucat în fugă vestele de salvare și ce am mai putut prinde în grabă din

cambuză. Împreună cu Clara care plângea înspăimântată, am lansat în ultima clipă barca de salvare la apă. Abia am apucat să ne îndepărtăm câțiva metri și iahtul s-a scufundat bolborosind sub valuri...

Spre dimineață când furtuna s-a potolit, ne-am pomenit, sfârșiți dar bucuroși că mai eram în viață. Alături de noi în barcă erau un butoi cu apă, o butelie cu arzător, o carte și o pungă cu biscuiți. Nu mi-am făcut prea multe probleme pentru că, în momentul în care ne-a surprins furtuna, eram foarte aproape de rutele comerciale. Și oricât ar fi fost de puternică, în numai câteva ore nu putea să ne îndepărteze prea mult. Abia după două zile mi-am dat seama că situația devenea gravă. Biscuiții se terminaseră, butoiul de apă era pe jumătate gol și, pentru că nu aveam cu ce să pescuiesc, butelia cu arzător ne era cu totul inutilă. În a treia zi, de foame și de insolație, Clara a început să aibă halucinații. Spunea mereu arătând spre capătul micii noastre bărci:

— Pescărușul... uite un pescăruș... Să-l prindem și să-l mâncăm...

În a patra zi Clara a căzut într-o comă profundă, în schimb am văzut și eu pescărușul. Stătea pe marginea bărcii și mă privea sfidător. Cu ultimele puteri am luat vâsla și l-am lovit disperat. Probabil că nu se aștepta pentru că l-am nimerit și a căzut ca secerat. L-am prins, l-am jumulit și l-am fript... Și poți să zici ce vrei dar avea o carne delicioasă... Din păcate pentru Clara a fost prea târziu. În fiecare zi, cu precizie de cronometru, la amiază venea un nătâng de pescăruș care se lăsa omorât de mine. Și

asta vreme de două săptămâni, până când am fost salvat...

Patronul dădu paharul cu mastică peste cap și scutură înfiorat din umeri.

— Bine, în cazul acesta, am să frig unul pentru dumneata. Sper să nu facă prea mult miros și mai ales să nu se afle.

Peste o oră, când se întoarse cu friptura, străinul aproape terminase sticla de mastică. Când mirosul fripturii îi ajunsese la nas acesta se strâmbă neîncrezător:

— Țsta e pescăruș?!

— Sigur că da, domnule, se revoltă patronul. L-am prins și l-am gătit cu mâna mea.

Nedumerit străinul tăie o bucată și gustă grăbit. Făcu o grimasă și scuipă îmbucătura de carne.

— Țsta nu-i pescăruș.

— La naiba, domnule, vă asigur că e pescăruș!

— Țsta nu-i pescăruș! se încăpățână străinul. Pescărușul are carnea dulce și atât de fragedă, încât, uneori, nici nu mai așteptam să se frigă...Mușcam din ea așa cum era, albă, pufoasă, cu degete prelungi și oă sângerie pe unghii care mă făceau să ezit...

Dintr-o dată ridică ochii spre patron care și el, cutremurat de aceeași revelație, rămăsese încremenit.

— Am mâncat-o pe Clara... îngăimă el ridicându-se de la masă și orbecăind spre ieșire.

Ieși afară împleticindu-se cu lacrimi curgându-i șiroaie pe obraji.

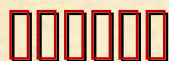
— Nu am mâncat nici un pescăruș... am

mâncat-o pe Clara...

Cerul se înnorase din nou și-și scutura mohorât povara lichidă peste lume. Bărbatul și-a târât pașii grei pe trotuar. În fața lui, pe bordură, s-a oprit din zbor un pescăruș. Avea în cioc o bucată de carne. L-a privit pe om complice și a început să ciugulească lacom din ea. Străinul a rămas nemișcat o clipă, apoi s-a repezit feroce asupra pescărușului, care și-a luat zborul cu un țipăt ascuțit, abandonându-și prada ...

Omul s-a aplecat tremurând asupra bucății de carne, a luat-o de jos cu gesturi febrile, a șters-o de noroi apoi a strâns-o la piept, murmurând:

— Clara, ce dor mi-a fost de tine... Clara... Clara...

Sunt urât! Sunt atât de urât încât întotdeauna am iertat-o pe biata maică-mea că m-a abandonat după naștere. Putea să mă și ucidă... Probabil că păcatul i-ar fi fost iertat, așa cum iertate sunt toate crimele săvârșite în numele Domnului. Pentru că oricine mă privește odată, rămâne încredințat că nu pot fi decât fiul Diavolului. N-o cunosc pe maică-mea. Poate că a fost o țarancă simplă care, într-o seara înnorată, a întârziat la munca câmpului iar la întoarcere a fost prinsă în plasa destinului. De unde și gestul ei de a mă abandona la poarta mănăstirii. Sau poate a fost o tânără orășeancă plictisită care, în căutare de noi distracții, a invocat un demon. Acesta, din slugă fidelă și ascultătoare, s-a transformat peste noapte în amant damnat. Rămân numai ipoteze pe care pot să le construiesc în liniștea nopților și nu pot să spun că una este mai adevărată decât alta. Ce pot să-mi amintesc este că fratele Samuel, cel care m-a ridicat de la poarta mănăstirii din roua care căzuse peste mine și hainele mele, mi-a spus atunci când am putut să pricep cât de cât:

— Când te-am văzut acolo, la poartă, cum mă priveai închrâncenat și neclintit am crezut că ești

Însuși Satana, trimis asupra noastră ca pedeapsă pentru multele păcate săvârșite de unii dintre frați. Apoi a venit abatele și te-a privit în ochii albaștri, dintr-o dată luminoși, a privit în sus, a murmurat o rugăciune, apoi ne-a zis: „ Să fie botezat în numele Domnului. Și numele lui să fie Rafael, ca al îngerului celor nevoiași!”.

De obicei când îmi povestea asta, fratele Samuel era încruntat. Împingea spre mine cu un gest brusc, un nou teanc de cărți și continua:

— Oricât mi-ar povesti mie starețul de îngeri, eu tot sămânța diavolului te cred. Nimeni, niciodată, nu o să mă convingă că lucrurile stau altfel...

Uneori bănuiam că are impresia asta din cauza cărților citite de mine. Din porunca starețului, pe care nimeni nu o înțelegea dar nici nu o comenta, mă bucuram de un tratament preferențial. În locul corvoadelor din mănăstire eu aveam de îndeplinit un alt canon care celorlalți li se părea cu mult mai greu decât munca câmpului: trebuia să citesc! Teancuri după teancuri de cărți îmi erau aduse de fratele Samuel dintr-o bibliotecă care părea inepuizabilă. Uneori starețul mă căuta pe neașteptate și, după ce privea mulțumit la grămada de cărți devorate de mine, mă întreba din cele citite. Prea puține lucruri păreau să aibă de-a face cu credința așa cum își imaginau ceilalți frați. Întrebările lui erau destul de misterioase și nu întotdeauna aștepta un răspuns de la mine. Părea că voia să se audă vorbind deși, pe măsură ce înaintam în vârstă, dorea să-i și răspund. Era mulțumit de cunoștințele mele.

La mănăstire nu aveam nici o oglindă dar m-am

văzut odată când am coborât în sat împreună cu călugărul care se ocupa de aprovizionare. Aveam vreo șaisprezece ani... Intrasem în micul magazin să-l ajut să care cele trebuincioase. Într-un colț am văzut un dreptunghi luminos și, intrigat, m-am apropiat de el. M-am cutremurat. Un fel de monstru, cu o înfățișare vag umană mă privea blând din apele limpezi ale oglinzii. Și acum mă mir cum biata oglindă nu și-a scuturat scârbită apele de imaginea mea pentru că, destul de repede, mi-am dat seama că oroarea de dincolo de apele pure ale cristalului eram eu. M-am prăbușit în dreptul ei, luminat dintr-o dată de înțelegere: abia acum pricepeam privirile furișate în lături ale celor cu care stăteam de vorbă. Eram cumplit la înfățișare. Pe lângă urâtenia chipului, cocoașa și membrele strâmbe, diforme, aproape că nici nu se mai băgau de seamă. Veneau ca o completare firească a urâteniei mele și sunt sigur că, dacă în afara capului aș fi avut corpul normal, contrastul ar fi părut tuturor mai hidos. M-am adunat de pe jos și am ieșit afară la lumina soarelui. Măgărușul înhămat la cotiuga cu care căram mărfurile a scos un răget scurt când m-a văzut. M-am dus în fața lui, l-am prins de căpăstru și m-am uitat adânc în ochii lui. Mă privea la fel ca întotdeauna. O ființă căreia nu-i păsa cum arătam. Asta însemna oare că eu nu puteam găsi înțelegere și acceptare decât între animale? Fratele Clement a ieșit într-un târziu din magazin și m-a cuprins de după umeri:

— Să mergem, frate Rafael...

M-am desprins din privirea măgărușului care,

icnind, a pornit să tragă cotiuga spre dealul unde se afla mânăstirea. Înainte de a intra m-am întors spre tovarășul meu de drum:

— Frate Clement, de ce sunt eu așa de urât?

Și-a ferit privirea.

— Nu ești urât... Ești neobișnuit numai... A vrut să mai spună ceva dar s-a poticnit în cuvintele care nu voiau să-i iasă.

L-am lăsat să descarce singur cele cumpărate din sat și m-am repezit cu înfrigurare asupra cărților. Câtă alinare poți găsi într-o carte...

*

Când a venit cirul în sat, îndată s-a simțit în aer o schimbare ca și cum oamenii aceia nomazi ar fi adus odată cu ei și cu aerul care îi însoțea o neliniște a cărei vibrație se transmitea pe nevăzute căi tuturor. Cum? Nimeni nu putea să răspundă, deși vibrația aceea adâncă și profundă pătrunsese cumva până în cele mai ascunse chilii. Eu i-am văzut prima dată a doua zi după ce sosiseră. Coboram iar cu fratele Clement spre sat după obișnuitele cumpărături când am întâlnit grupul gălăgios și vesel.

— Lume, lume, vino să vezi cele mai uimitoare minuni la cirul Globus, țipa din toate puterile o piticanie de om agitând frenetic o portavoce. Femeia cu barbă și femeia-sirenă... omul-lup și omul-tigru... magie și miracol la cirul Globus... Deseară primul spectacol...

În urma lui veneau câteva cuști pe roți în care

chiar se putea zări un om cu înfățișare de tigru, o femeie bărboasă și un mic acvariu în care o sirenă înota grațioasă.

Când cotiuga noastră s-a întâlnit cu alaiul lor ne-am oprit ca și cum întâlnirea ar fi fost de multă vreme predestinată. Un observator atent și imparțial nu ar fi putut spune care din cele două grupuri a fost mai impresionat. Ei au rămas ca loviți în loc uitându-se țintă la mine. Omul cu porta-vocea a lăsat-o brusc în jos și a icnit:

— Măiculiță mamă...

Omul-tigru a uitat să mai ragă, iar femeia sirenă a rămas cu mâinile agățate de marginile acvariului privindu-mă țintă. Nimeni nu mai mișca și nici un zgomot nu se auzea. Era ca la începutul lumii. Liniștea a fost brusc sfâșiată de o voce cristalină care venea din spatele convoiului:

— De ce v-ați oprit?

Un înger supărat și blond s-a ivit de după cușca omului-tigru scuturându-și nedumerită cărlionții. Era o fată tânără îmbrăcată într-o bluză și o fustă albastră care scotea și mai mult în evidență auriul părului ei. În mână avea câteva făclii acum stinse. S-a apropiat și mai mult și atunci a dat cu ochii de mine. Aș fi vrut să intru în pământ, să mor, să zbor, să iau foc, orice numai să nu mai rămân acolo profanându-i lumina ochilor. Cum nu mă puteam mișca, am închis numai ochii așteptând ca Dumnezeu să facă dreptate și să mă șteargă de pe fața pământului.

— Oh, am auzit vocea ei surprinsă. Din cauza ta s-au oprit!?

Era mirare și întrebare în vocea ei. Erau multe în vocea ei dar nu scârbă și dezgust ca în vocea celor care mă vedeau prima data.

— Larisa, s-a auzit o voce îngrijorată, nu te apropia...

— De ce nu? A întrebat ea alintată... E atât de drăguț...

Am deschis curios ochii. Fata lăsase să cadă la pământ făcliile stinse și se apropia cu pași mici. Se uita la mine zâmbind. Privirea ei era senină și plină de o mirare ciudată. Când a ajuns lângă în fața mea a ridicat amândouă mâinile și mi-a cuprins fața în palme. După o clipă cât o eternitate m-a sărutat pe frunte ușor ca atingerea unui fluture și mi-a șoptit:

— Sărăcuțul de tine, cât ai suferit!? Nu-nimic, acum m-ai întâlnit pe mine. Deseară după spectacol să vii să mă vezi.

M-am sprijinit de hulubele cotiugii în timp ce alaiul vesel și gălăgios se scurgea pe lângă mine fără să-l mai văd.

*

Priveam prin crăpătura cortului la feeria de sunete și lumini care se revărsa afară în noapte. Când totul s-a sfârșit și spectatorii au început să plece am pornit în căutarea ei. Lângă o ușă deschisă mi s-a părut că aud vocea ei și m-am apropiat.

— Nu se poate să faci așa ceva, Larisa! spunea o voce răgușită de femeie mai în vârstă.

— Ești nebună, mamă! Cât crezi că ne va mai ține aici, pentru talentele noastre... vezi că nu se mai

uită nimeni al numărul nostru ... pe când el... Ai mai văzut de când ești ceva mai hidos?

— Ce-i drept, nu... recunosc cu jumătate de voce femeia mai în vârstă.

— Și pe deasupra mă place, chicoti veselă Larisa. O să facem o avere, mamă, o să vezi!

Am plecat fără să mai văd nimic în față mea, cu ochii împăienjeniți de lacrimi. Am intrat în cortul circului, acum întunecat. Am văzut scara pe care urcase ea ca să ajungă la trapez și am început să urc. Părea că mai păstrează mirosul trupului ei... Am ajuns sus. Lumea părea atât de mică privită de aici încât, atunci când Larisa și un bărbat au intrat în arenă, am crezut mai întâi că sunt două păpuși.

— Nu se poate acum, Paul, înțelege-mă! Trebuie să aștept pocitania aia de la mănăstire, poate că o conving să vină cu noi...

Paul, aruncătorul de cuțite, nu prea părea să aibă nici înțelegere și nici răbdare pentru că a trântit-o pe maldărul de frânghii de la marginea arenei.

Părea să fi uitat și ea de mine pentru că în curând dinspre arenă nu se mai auzea decât un suspin înăbușit întrerupt din când în când de găfăiturile bărbatului. M-am apropiat de marginea platformei. În cărțile pe care mi le dădea starețul să le citesc scria despre cocoașa oamenilor că nu este altceva decât locul unde își țin îngerii aripile ca să poată trece neobservați printre omeni. Mi-am dezbrăcat încet hainele... Și că, uneori, atunci când au nevoie, ei le pot scoate ca să zboare... Sub mine gemetele erau tot mai sacadate și mai profunde. Acum aveam să aflu dacă în cărțile mele erau și

lucruri adevărate, nu numai „cuvinte bune să-ți scrântească mintea” cum spunea fratele Samuel. Un suspin prelung venit din întuneric mi-a anunțat că cei doi s-au eliberat de fierbințeala sângelui. Acum era rândul meu... M-am aruncat în gol și am simțit pielea de pe cocoașa mea trosnind și desfăcându-se. Aveam să zbor și să o răpesc pe Larisa și să o păstrez numai pentru mine.

— Privește! am auzit eu o șoptă sau poate că era un țipăt și pentru mine totul s-a luminat. Din înălțimi se revărsa peste mine o muzică divină și, uitând de Larisa, am început să zbor spre ea desfășurându-mi larg aripile...

□□□□□□□□□□□□□□□□

Cu ghinionul care mă caracterizează din totdeauna, am observat atunci când m-am apropiat de vamă că șirul de mașini din fața mea se întindea departe, până la ieșirea de pe pod. Nimic nu este mai enervant decât să fi ultimul la o interminabilă coadă așa că mi-am oprit mașina în parcare micului local din apropierea vămii. Preferam să aștept la o cafea scurgerea lentă a șirului de mașini. Am căutat o masă undeva, la umbră, de unde să pot supraveghea șoseaua. Am găsit una singură așezată suficient de convenabil, la care un bărbat între două vârste își savura în liniște paharul cu vodcă. Cum nu mă dau în vânt după conversații cu oameni care beau votcă înainte de amiază, i-am cerut scurt permisiunea să iau loc la masă apoi, sorbind alene din cafea am început să privesc șoseaua și podul.

Clădirea vămii era așezată chiar la intrarea pe pod și vameșii controlau meticulos mașinile care treceau. Erau mai atenți ca altădată și părea că un fel de comisie venită de la Ministerul Vămiror se hotărâse să afle modul în care intrau în țară cantități importante de cafea, băutură și țigări. Singurul efect vizibil al acestui supracontrol părea să fie doar încetinirea exasperantă a fluxului de mașini și

exacerbarea tendinței vameșilor de a se crede vedete în filmele de prost gust de peste ocean. Sub ochiul atent al celor ce îi controlau, mișcările lor altădată sigure și eficiente se transformaseră într-un adevărat balet din care mai lipsea doar lacul ca să-i crezi cu adevărat lebede. Prins cu totul de artificialului gesturilor lor, am auzit numai într-un târziu că omul de lângă mine îmi spune ceva. M-am întors încruntat spre el, privindu-l nemulțumit:

— Ați spus ceva?

— V-am întrebat dacă nu doriți să cumpărați un pod.

Am făcut ochii mari:

— Un pod?... Am înțeles bine? Vreți să vindeți un pod?

— Da, a confirmat el liniștit. Podul asta din fața noastră. Și a arătat spre podul unde mașinile păreau că și-au căpătat un pic din fluența de altă dată semn că supracontrolul s-a plictisit și s-a retras să scrie procesul verbal că totul este în regulă.

L-am privit ceva mai atent înainte să-i răspund. Nebunii și bețivii trăiesc într-o lume a lor din care este bine să nu îi scoți prea brusc sau, dacă poți și nu ai un interes anume, să nu îi scoți deloc. Omul din fața mea nu părea nici nebun și nici beat, așa că scăpa clasificării mele fugare. Avea într-adevăr un pahar de votcă în fața lui dar nu părea să fi băut prea mult din el. Era îmbrăcat destul de bine, avea ochii limpezi și nu părea unul din cerșetorii care împânzesc vămile în speranța unui chilipir de la contrabandiștii de ocazie. Și din câte speram, nici eu nu arătam a contrabandist. M-am hotărât să nu îl

contrazic și să nu îl trezesc din reveria lui în care era un bogat proprietar de poduri.

— Nu, am răspuns eu cât de politicoș am putut. Nu sunt interesat de ofertă. În primul rând am finanțele cam zdruncinate și apoi, tocmai plec din țară pentru o perioadă mai lungă de timp... Și nu știu cum aș putea avea grijă de investiția mea în aceste condiții...

Se părea că nimerisem tonul corect pentru că omul s-a înclinat politicoș spre mine.

— Înțeleg, a murmurat el ușor deprimat.

Părea că se obișnuise cu ideea pentru că mai luă o gură de votcă și se întoarse spre pod resemnat.

Cum șirul de mașini se subțiasse binișor, iar dintre cei de la supracontrol nu se mai vedea nici urmă am dat să mă ridic.

— Nu l-aș vinde... se confesă omul din fața mea, văzând că vreau să plec. Dar m-am săturat de el, zău așa... Să îi port de grijă, să văd zilnic dacă totul este în regulă...

— E greu... vă cred, am intrat eu în jocul lui fără să mă las însă prins.

— Nu plecați! insistă el.

Am privit precaut în jur: șeful vămii tocmai se așezase cu cei din echipa de control la o masă ceva mai retrasă să pună la punct ultimele amănunte. Cu ochii la ei și cu gândul la portbagajul plin de țigări fine pe care trebuia să îl trec prin vamă, am acceptat să continui discuția în speranța că nu voi atrage atenția prea mult. M-am așezat înapoi pe scaun și am sorbit din cafeaua care între timp se răcise.

— Vă ascult... i-am spus eu omului din fața

mea.

— Îl dau ieftin, la preț de chilipir numai să scap de el, a oftat cu obidă omul din fața mea.

Am respirat ușurat: omul nu era totuși decât un subtil cunoscător al contrabandiștilor și al zicalei lor: „Fă bine dacă vrei să-ți fie bine!” Poate este numai o superstiție, dar de fiecare dată când treceam vama cu o cantitate mai mare de țigări, obișnuiam să dau ceva unui cerșetor. Ceva mai consistent, bineînțeles.

— Cât? am întrebat eu, îngrijorat totuși că sub aspectul meu de turist onorabil omul reușise să mă descopere.

— Nu mult, murmură omul încet de parcă nu ar fi vrut să fie auzit de cei din jur. Cât să-mi iau o sticlă de vodcă. Să îmi fie despărțirea mai ușoară... totuși după atâția ani... Îl am moștenire de la bunicul...

— E normal, am răsuflat eu ușurat și am scos o bancnotă din buzunar. Totul se potrivea cum nu se poate mai bine. Făceam și eu un pustiul de bine unui cerșetor și profitam și de relaxarea din vamă de după fiecare control.

Am dat să plec, liniștit de data asta.

— O clipă numai, a spus el și a scos o hârtie din buzunar. Semnați aici și după asta sunteți proprietar...

Cu ochii la vameșii care începuseră deja chefurile, am semnat hârtia pe care era desenat schematic podul din fața noastră.

Am luat peticul de hârtie în mână și m-am ridicat cu ochii la pod. La podul meu. Gândul mă amuza puțin dar eram prea grăbit să prind momentul potrivit pentru a-mi trece în siguranță țigările.

— De-acum va trebui să stați cu ochii pe el, murmură omul și se ridică să plece.

— Hei! Ce faceți voi acolo? strigă deodată cu o voce autoritară șeful vămii și veni cu pași mari spre noi.

Mi-am luat ochii de la pod și l-am privit neliniștit: oare totul nu a fost decât o capcană abil pusă la cale?

Nu am avut timp să îmi duc gândul la capăt pentru că dinspre pod s-a auzit un fâșâit metalic ca și cum cineva ar fi tras un fermoar gigantic. De sub mașinile care cădeau cu un plescăit sonor în fluviu, podul se retrăgea ușor ca și cum o mână de uriaș l-ar fi tras spre noi.

— V-am avertizat să stați cu ochii pe el! a spus vechiul proprietar al podului pe un ton ușor acuzator îndreptându-se spre ieșire.

— L-ai vândut până la urmă! i-a reproșat cu năduf șeful vămii când a ajuns lângă noi.

— L-am vândut... confirmă acesta și trecu nepăsător mai departe. Dacă voi nu ați vrut să îl cumpărați... De ani de zile mă rog de voi să îl luați și nu ați vrut. Eu, unul, m-am săturat de el! mai aruncă el peste umăr și pași spre șoseaua unde mașini de pompieri și de salvare începeau deja să se adune încercând să-i scoată pe nefericiți șoferi din apă.

Sfârșitul lumii a venit într-o joi... Așteptam în stație, ca în fiecare zi de lucru, să vină troleibuzul și tocmai mă aplecasem să mă închei la șireturi cu ochii la picioarele blondei din față când mi-am dat seama că nu pot să fac și una și alta. Adică să mă închei și la șireturi și să mă uit și la picioarele ei. Am hotărât să acord o plăcută amânare picioarelor și m-am concentrat asupra șireturilor care se încăpățânașă să formeze un nod chiar mai încâlcit decât cel gordian. Până la urmă i-am dat de cap și, înainte de a mă ridica în picioare, am hotărât să profit de poziția strategică în care mă aflam ca să-i mai studiez o dată blondei partea de jos a caroseriei, dacă ar fi fost să mă exprim în limbajul meseriei mele de zi cu zi: eram mecanic auto. Am întârziat, deci, cu mâna pe șireturi și am ridicat privirea. Prima reacție a fost să mă ridic în picioare și să strig furios:

— Bă, care mi-ați luat blonda!?

Abia mai apoi am văzut că, de fapt, nu numai blonda, ci și ceilalți oameni din stație dispăruseră de parcă i-ar fi luat vântul. Am rumegat câțva timp gândul ăsta privind neliniștit în jur și așteptându-mă la orice: chiar și s-apară unii de la Camera Ascunsă și să-mi filmeze fața buimacă. Ce-i drept, ar fi avut ce

să filmeze!

Am rămas așa minute în șir privind năuc în jur și abia apariția troleibuzului în stație m-a dezmeticit puțin. A trecut pe lângă mine încet fără să oprească și am putut vedea că pe locul șoferului nu era nimeni. De fapt nu era nimeni în toată mașina. Când a ajuns la capătul străzii, în loc să cotească la stânga, pe traseu, a luat-o tot înainte intrând într-un gard și captatorii săriți care se bălăbăneau ca două mâini neajutorate m-au făcut să tresar, cutremurat de un gând: „Am rămas singur pe lume!”... Alte mașini scăpate de sub control se izbeau unele de altele sau de clădiri oprindu-se până la urmă în trosnet de tablă sfărâmată. M-am tras înapoi când una a trecut prin stație doborând chioșcul de ziare de lângă mine și abia când s-a izbit în plin de o clădire luând foc, mi-am dat seama că nu putea fi vorba de nici o cameră de răs. Totul era real și trosnetele flăcărilor care cuprindeau lacome clădirea din lemn m-au convins m-ai mult decât orice altceva că totul era cât se poate de real.

Am plecat nehotărât pe jos, spre centrul orașului, privind cu speranță în jur. Pustietatea străzilor m-a convins foarte repede de un adevăr incontestabil: eram singur, cel puțin aici, în această parte a orașului. Văzusem destule filme despre al treilea război mondial ca să nu mă gândesc mai întâi la această ipoteză: o armă tăcută, insidioasă, care ucide numai oameni, lăsând infrastructura neatinsă. Arma pe care și-o visează în taină orice general...

„Bine, dar atunci eu de ce nu m-am evaporat sau neantizat la fel ca toți ceilalți?” Sau poate că

extraterestrii, înainte de invazie, s-au gândit să facă curățenie pe această planetă, care ar fi pentru ei mai plăcută fără oameni? Rămânea aceeași întrebare: de ce toată lumea a dispărut și eu nu?

Târziu, spre seară, după ce mă lămurisem că în tot orașul nu mai este nici un suflet viu, m-am îndreptat spre casă pregătindu-mă pentru cea mai grea noapte din viața mea. După ce m-am zvârcolit până spre miezul nopții în pat fără să pot dormi, m-am ridicat, m-am îmbrăcat și am ieșit afară în aerul răcoros al nopții de vară. Intenționasem să caut o farmacie și să încerc să găsesc un somnifer, pentru că era sigur că gândurile negre ce mă bântuiau și spaima că aș fi rămas singurul, ultimul om de pe Pământ, nu avea să mă lase să dorm liniștit multe nopți de acum încolo. Nu eram obișnuit să văd orașul așa, întunecat și fără nici o rază de lumină. Ultimele incendii se stinseseră în cursul serii și acum totul era învăluit în beznă. Am intrat în prima farmacie și, abia ajuns înăuntru, mi-am dat seama că nu pot găsi ceea ce căutam pentru că îmi lipsea lumina. Ar fi trebuit să încep mai întâi cu un chioșc de țigări și să iau o cutie de chibrituri sau o brichetă, dar mă îndoiam că aș fi putut găsi ceva în întuneric. Noaptea era fără lună și lumina stelelor era insuficientă ca să mai pot face ceva. Orbecăind, m-am îndreptat spre casă rememorând-mi în minte cât de multe aveam de făcut mâine.

„Dacă va mai fi un mâine”, mă străbătu un gând. Tocmai treceam pe lângă vechiul turn al Țesătorilor când mi-a trecut prin cap să mă urc până în vârful lui. „Poate, îmi spuneam eu înfiorat, dacă ar

mai fi rămas cineva în viață și ar fi fost mai chibzuit ca mine și ar avea la îndemână o lampă sau o lumânare, de acolo, din turn, așa avea ocazia să-l văd”.

Cuprins de surescitare am suit în fugă treptele. Când am ajuns sus am făcut ochii roată peste oraș. Nicăieri nici o lumină... Ba nu ... undeva aproape de barieră o lumină slabă pâlpâia anemic. M-am frecat la ochi, să-mi limpezesc vederea și am privit din nou. Chiar era o luminiță acolo. Slab, părând gata să se stingă în orice clipă, dar era acolo. Mi-am întipărit bine în minte locul și, după ce am coborât în fugă din turn, am pornit spre ea.

„Oare cât să fie până acolo?” mă întrebam, în timp ce mergeam în liniștea netulburată de nimic a nopții de vară. Născut și crescut în oraș, abia acum îmi dădeam seama că în locul ăla nu fusesem niciodată. Ca și în multe alte părți ale orașului. Porțiuni întregi din el îmi rămăseseră necunoscute și misterioase și aveam să le văd acum numai datorită acestei întâmplări. Atât cât le voi putea vedea în noaptea asta.

După aproape o oră de mers întins, am ajuns în locul unde ar fi trebuit să fie luminița zărită din turn. În jur numai case întunecate...Am străbătut străduță după străduță și, când să ajung aproape de barieră, m-am oprit dezamăgit. Luminița venea dintr-o bisericuță mică care, înfruntând nu se știe cum valul construcțiilor și modernizărilor de tot felul, rezistase uitată de vremuri între case. În mod sigur era o lumânare rămasă aprinsă de dimineață și care mai ardea cu ultimele pâlpâiri. „Deci nici vorbă să mai fie

rămas cineva în viață”.

Am intrat făcându-mi cruce, înfiorat dintr-o dată fără să știu de ce. Biserica era pustie și lumânarea era aprinsă chiar lângă altar, trimițându-și în jur lumina tremurătoare... M-am apropiat încet... Lumina lumânării pâlpâia tot mai slab ca și cum ar fi fost pe cale să se stingă... Sfinții din icoane păreau că mișcă ușor din bărbile lungi și mă îndemneau să mă apropii mai mult... Am mai făcut un pas și din altar a ieșit un bătrân cu barbă albă și lungă. Credințele și miturile copilăriei m-au năpădit brusc, dar nu am avut timp să le rememorez și nici să cad în genunchi pentru că bătrânul m-a privit zâmbind cu ochii lui albaștri și mi-a spus:

— M-ai găsit în sfârșit, fiule!

Am vrut să zic ceva, să întreb, dar nu mi-a dat timp.

— Acum ascunde-te tu!... Ai un miliard de ani ca să o faci...

Victor se trezi abia atunci când un tunet prelung scutură geamurile camerei. Încercă o clipă să ridice capul, dar fulgerul care îi străbătu gelatina care îi ținea loc de creier îl făcu să se așeze înapoi. Cuminte. Trăgând ușor de firul fragil al memoriei, încercă să-și reamintească. Ce a fost de data asta?

Fusese numai una dintre obișnuitele beții, una dintre cele care se repetau din ce în ce mai des în ultimul timp, sau fusese altceva? O mașină de mare tonaj care trecea pe stradă rupse firul de care tocmai trăgea el, și recăzu neputincios în valurile vagi ale durerii și uitării. Nu-i nimic, fără îndoială avea să-și reamintească totul ceva mai târziu. Spera numai că nu făcuse prea multe prostii.

Acum parcă își amintea... un restaurant mic pe undeva prin spatele spitalului militar și pe Tase, care spunea: Dacă bem până ni se face rău, cel puțin putem merge la spital.

„Nu putem, că nu avem uniforme!” se maimuțărise Geta. Și el ce a răspuns? A spus ceva, cu privirea șefului ațintită asupra lui. Prin aburii vinarsului tare, mirosind a prună culeasă de zâne din livezi cețoase, și-a dat seama de gafa făcută și a dat

paharul peste cap, căutând în băutură o alinare care nu avea de unde să vină.

Ce a spus? Ce a făcut? După arsura vinarsului a băut repede câteva guri de apă verzuie și coclită. Apă verzuie... acvariul... Lângă ei era un acvariu imens, sau poate numai așa i se părea lui, cu apele verzi și limpezi ca ochii ei și cu peștii vioi și portocalii mișcându-se ca niște reproșuri mici și tăcute prin apă.

A cufundat paharul în acvariu și a băut ca într-un vis. Câțiva dintre ei l-au privit din paharul cu apă pe care l-a dat peste cap. Oare a băut sau a mâncat peștii ăia, ori totul e doar o prelungire firească a coșmarului din care tocmai se trezise? Se pipăi ușor cu mâna pe burtă, de parcă ar fi putut să-i simtă. Nu mișca nimic. Trase iar ușor de firul coșmarului: doi peștișori i se mai zbăteau încă între dinți când s-a ridicat de pe scaun clătinându-se. A extras unul de coadă și i l-a oferit elegant Getei: E tot ce mai pot să-ți dau, un pește mic și o iubire mare.

A trecut apoi demn printre rândurile chelnerilor până la ușă. S-a întors teatral, a dat cu ochii de mutra vineție a redactorului-șef și l-a arătat chelnerilor cu mâna: Peștii îi plătește el!

„Și pe Geta o plătește!” ar fi vrut să le strige tuturor, dar poate ca nu era adevărat. Spera să nu fie adevărat.

Plângând prin ploaie, s-a târât până la redacție. O să șterg, dracului, toate reportajele mele... tot... tot.

„O sa se ducă dracului ziarul vostru.”

Pornise calculatorul în întunericul lănced al serii de sâmbătă când toată clădirea dormea sub ochiul vigilent al portarului. Doar la etaj mai era o lumină aprinsă unde o stagiară voia să-și depășească norma. Oare a șters ceva? Și oare ziarul chiar nu ar mai fi apărut fără cele trei reportaje pe care fostul lui coleg i le publica din milă? Prin aburii beției începuse să râdă, trântindu-și mâinile pe taste, pornind arabescuri de programe. Unul clipea indecent într-un colț al monitorului.

Clic!

— Salut! a scris Oana.

Cineva îl salutase. Cineva nu-și întorcea fața de la el așa cum o făcuse Geta când încercase să o sărute. Oana! Conștiința lui, care se pregătea să alunece undeva în adâncuri, ieși la suprafață. Cineva l-a salutat. Oana.

— Hi, Oana!

— Sunt în Cluj și mă plictisesc grozav. Vrei să vorbești cu mine?

— Vreau, tastă el grăbit.

Eu sunt în Brașov și mă trezesc greu, gândi el. Dacă mă voi mai trezi vreodată. Dacă nu cumva ăsta e un delirium tremens mai special. Gândacii și șerpii înlocuiți cu fantome blonde.

— Ești blondă ? întrebă el grăbit spre a-și confirma bănuielile.

— Șatenă, sosisi răspunsul ei prompt. De ce, nu suporti blondele?

— Nu, îi confirmă el la fel de prompt, gândindu-se la cârlionții Getei.

Apoi... Cât au mai discutat? Toată noaptea aproape... Și mâine mă duc acasă, în Brăila, spunea ea... Vreau să mă opresc o oră în gara din Predeal și să beau o cafea cu tine... Se poate?

„În gara cu formă de fluture“, a spus el, sau ea, pentru că de la o vreme intraseră într-un fel de sincronism care îi făcea să-și ghicească gândurile cu o clipă înainte de a fi exprimate. Cu nimeni, niciodată nu mai simțise și nu mai trăise așa ceva.

S-a putut oare? Duminică la miezul nopții, în gara Predeal! De ce acolo, de ce atunci? Ziua, lucrurile atât de frumoase și de minunate din timpul nopții parcă își mai dăduseră jos din stratul de minunată poleială. Gemând, se dădu jos din pat și privi la ceas. Mai avea timp berechet, dar oare cât era vis și cât realitate? Într-un fel de vis l-a crezut și taximetristul care l-a dus spre seară în Predeal, pentru că i-a cerut să-i achite cursa în avans. A ajuns fugind în gară, împleticindu-se pe peron.

Trenul trecea alunecând încet pe lângă el. Vagoanele se clătinau și o ușă se deschise.

„Oana!“ șopti el și îi văzu ochii întunecați cufundându-se în adâncurile minții lui.

„Deci tu erai?“ întrebă el șoptit, mai mult a confirmare decât întrebare, și înclinarea grațioasă a capului ei putea fi un răspuns.

— Vino, șopti ea, sau doar i se păru lui că șoptește, și vagoanele se clătinară dintr-o dată amenințătoare.

Făcu un pas înainte, și un impiegat strigă ceva dinspre gara în formă de zbor de fluture.

Mâna Oanei îl cuprinse tandră de după gât, și vertebrele îi trosniră ușor. Buzele i se desfăcură într-un surâs tandru sub sărutarea ei...

* * *

Impiegatul le explica celor adunați lângă trupul dintre linii:

— A trecut cu ochii spre linia cealaltă, fără să se uite nici o clipă la marfarul care se apropia. Se uita țintă la linia doi, dar acolo nu era nimic, abia peste o oră vine acceleratul de Cluj...

□□□□□□□□□□□□□□□□

Undeva departe, la o margine de lume, se povestește că ar fi un munte despre care vechi legende spuneau că ar ascunde în adâncurile lui stâncoase o minunată piatră prețioasă. Celui care ar avea-o i-ar aduce toate bucuriile lumii. Mulți, de-a lungul vremii, au încercat să o găsească pentru că se spunea despre ea că poate să îndeplinească toate dorințele. Dacă un pictor care ar avea nestemata, ar picta un izvor, la tabloul lui ar veni sfioasele căprioare să se adape. Dacă un poet ar stăpâni piatra prețioasă, versurile lui ar aduna puhoi de lume în jurul lui să-i asculte vorbele picurând. Iar dacă un violonist ar avea nestemata atunci când ar cânta, miere și venin i-ar curge din arcuș, durere și bucurie s-ar înălța din corzile viorii, viață și moarte s-ar repezi spre ascultătorii lui. Cei ce l-ar asculta ar vrea și să plece, dar și să rămână, să moară, dar și să trăiască, să fie și, în același timp, să nu mai fie...

Dar nu a fost dat să asculte nimeni asemenea versuri și nici să-și încânte auzul cu minunatele sunete, pentru că, deși generații după generații au căutat nestemata, nimeni nu a găsit-o. Și nu au căutat-o numai poeți, pictori și violoniști, ci și

generali dornici de glorie și cămătari care voiau să-și umple mâinile cu aur... Căutările nu le-au folosit la nimic și nestemata nu a fost să fie găsită. Când am ajuns eu în orașul de la poalele minunatului munte, orășenii aproape că uitaseră de legendă. Doar bătrânii își mai aminteau de ea și povesteau în serile lungi celor care voiau să asculte.

„Tinere prinț“, mi-au spus ei în prima zi când am sosit în oraș, „caută nestemata, și dacă o vei găsi vei fi fericit! Vei clădi un imperiu cum nu a mai fost altul...“.

Sosirea mea a redeșteptat vechile sărbători prilejuite de sosirea unui căutător al nestematei. Am fost purtat pe brațe pe ulițele strâmte ale orașului până am ajuns în Piața Sfatului. S-au aprins focuri de artificii și vinul a curs în valuri pentru cei care mă slăveau și-mi urau noroc în căutarea nestematei.

Am tras apoi la cel mai măreț han. Am băut și am mâncat cu noii mei prieteni, apoi, dis-de-diminează, am plecat singur, după obicei, în căutarea nestematei.

Drumul nu era lung, dar era greu și plin de gropi. Am bătuit zile întregi printre grohotișuri și stânci. Uneori, mi se părea că zăresc strălucirea nestematei printre tufișuri, dar nu era decât un ciob de sticlă pierdut. Zilele au început să se scurgă încet, încet, tot mai asemănătoare una cu alta. Banii mi s-au terminat, prietenii, la fel, așa că m-am mutat la un han mai ieftin de la marginea orașului, dar zilnic băteam cu încăpățănare același drum. Fie ploaie, fie vânt, fie zi lucrătoare sau zi de sărbătoare, eu urcam muntele... Zilele s-au preschimbat în ani, pletele

bălaie, în șuvițe cărunte de păr, iar tânărul prinț care eram odinioară, într-un bătrân gârbovit de ani, care urca tot mai greu muntele. Curând, banii, așa puțini cum erau, mi s-au terminat cu totul, și la hanul unde am fost găzduit altădată cu măreție eram ținut acum numai din milă să mătur prin curți și magazii. Din când în când, în oraș, răsunau iar chiote de bucurie și piața se lumina din nou a sărbătoare. Semn că un alt căutător al nestematei avea să mi se alăture în curând.

Într-una dintre nenumăratele zile, apropiindu-mă de munte, cu ochii arși de căutări, m-am auzit strigat cu voce slabă:

— Hei, tinere prinț! Tinere prinț, privește spre mine!

Mi-am coborât privirea din înălțimile semețe al muntelui: la picioarele mele o piatră ca toate pietrele era aruncată în colbul drumului. Îmi vorbea cu o voce asemănătoare cu a Daniei, tânăra bălaie care, acasă, înainte de a porni la drum, o întâlneam mereu în drumurile mele.

— Eu sunt, tinere prinț, nestemata pe care o cauți. Ridică-mă și bucură-te de darurile mele!

Am ridicat-o și am rupt o fâșie din hainele mele sărăcăcioase ca să o șterg. Sub colb, strălucea nestemata.

— Ești singurul care mă merită! Fie să fiu pe veci a ta...

Am alergat ca un nebun în oraș:

— Am găsit nestemata. Oameni buni, am găsit nestemata...

La început, s-au adunat câțiva oameni pe lângă mine, dar văzând piatra din mâinile mele au plecat râzând.

— Bietul bătrân... a înnebunit de atâtea căutări. O piatră ca oricare alta, și el spune că a găsit Nestemata!

— Am să vă arăt eu vouă, am mormăit, ștergând cu înfrigurare piatra să îndepărtez colbul și noroiul de pe ea. Am să vă arăt...

Am luat o vioară și am început să cânt, dar mâinile obosite de căutări nu mai puteau ține arcușul, și scâncetele viorii au alungat puținii ascultători. Penelul, când am încercat să pictez, lăsa numai pete de culoare pe pânză, iar vocea mea era atât de răgușită, încât nimeni nu-mi înțelegea versurile.

— Ți-am spus că voi fi numai a ta, a șoptit prețioasa piatră cu tristețe. Nu mă poți împărți cu nimeni și cu nimeni nu poți împărți bucuria că mă ai! Numai tu mă vezi așa cum sunt și eu numai pentru tine exist..., a șoptit piatra, amintindu-mi de Dania.

O clipă, am vrut să o păstrez, în amintirea ei, dar dezamăgirea era prea mare.

— Ce să fac cu tine, atunci? Eu te voiam ca să te pot arăta lumii... Să mă laude lumea, și prietenii să te vadă și să mă vadă în adevărata mea măreție... Ce rost are că te-am găsit dacă nu mă pot mândri cu tine nimănui...

Cu un gest obosit am aruncat piatra în apele mocirloase ale râului care trecea prin oraș și m-am întors la han să-i mătur curțile și magaziile, în așteptarea altui căutător al nestematei.

Au trecut anii și puterile m-au lăsat cu totul. Mă țineau pe lângă han mai mult din milă. Uneori, când ieșeam pe ulițele orașului, copiii strigau după mine:

— Nebunul! Faceți loc, trece nebunul...

Într-o noapte mai friguroasă ca altele, am simțit că este ultima mea noapte și că alt răsărit de soare nu o să mai apuc. Cu ultimele puteri, am ieșit în ușa magaziei în care dormeam de obicei, încercând să găsesc pe cineva să mă ajute... sau măcar să fie lângă mine. În oraș, se dădea o mare petrecere în cinstea unui tânăr și bogat prinț venit să caute nestemata. La han, ca și pe ulițe, nu era nimeni. Toți erau în piață, la petrecere. Tânărul prinț dădea de băut tuturor. M-am așezat înapoi pe zdrențele pe care mă culcaseră...

— Asta este, mi-am spus resemnat, fiecare moare singur...

Un foșnet și o lumină undeva într-un colț...

— Nimeni nu moare singur, tinere prinț, a șoptit ea apropiindu-se de mine. În lumina pâlpâitoare venind din stradă, părea o nălucă bălaie năucitor de asemănătoare cu Dania din ziua când am plecat de acasă. Se trântise atunci în colbul drumului, îmbrățișându-mi strâns genunchii:

„Nu pleca după năluciri! Nimeni și nimic nu o să te facă mai fericit decât te pot face eu...”

Mândru și disprețuitor, o dădusem la o parte. După un timp, când am privit în urmă, am văzut-o ghemuită, ciudat de mică în colbul drumului, și doar hohotele de plâns care îi zguduiau umerii mai arătau că era o ființă vie, nu o piatră din nemărginirea lumii...

Lumea veselă a orașului trecea chiuind pe ulițe, purtându-l pe brațe pe tânărul prinț, iar eu, de mână cu Prințesa mea, treceam în tăcere...

— Ține minte, șopti ea. În fața morții toți suntem prinți și toți avem câte o prințesă ca să ne treacă dincolo.

Mâna ei, atât de mătăsoasă și de caldă la atingere, mă cuprinse dintr-o dată și mă trase după ea. Am închis ochii orbit de lumină și mi-am simțit trupul zguduit și ridicat de brațele celor care mă purtau în triumf.

— Trăiască Prințul și fie să găsească piatra prețioasă! strigau ei amețiți de băutura dată din belșug de mine...

Pe lângă zidurile ulițelor am văzut alunecând o umbră. O tânără alerga alături de cheflii străzii, parcă nevăzută de nimeni... Lângă fântâna arteziană s-a oprit, fantomă tremurătoare și bălaie în umbrele nopții. Peste chiotele celor din jur, mi s-a părut că o aud șoptind:

— Fie ca de data asta să mă găsești!

Soarele se pregătea să răsară cu străluciri solemne deasupra munților. Totul părea plin de măreție aici, aproape de acoperișul lumii, și John Smith era cuprins până în adâncul ființei lui de această măreție. Aici nu mai aveau nici o importanță miliardele lui de dolari, și până și dorința lui începea să i se pară oarecum lipsită de importanță. Se înspăimântă dintr-o dată de prostia ce-i trecuse prin cap. Cum adică să fie lipsită de importanță? Bătuse atâta drum până aici, în creierul munților, luptându-se cu formalități umiltoare pentru el, cu oficialitățile care pe de o parte considerau drumurile spre Tibet un fel de zăcământ național, care trebuia concesionat numai pe bani grei, iar pe de altă parte nu ar fi vrut cu nici un preț să admită că ar fi ceva de văzut sau de aflat acolo. Iar după ce a dat grămezi de bani ca să ajungă aici, lama ăsta, sau ce rang o fi având el, îi cere douăzeci de mii de dolari pe un flacon cu Elixirul Nemuririi. Mai întâi, a vrut să se tocmească, dar, văzând privirea fixă a bătrânului lama, a renunțat. Cu cel care îl adusese aici, în vârful munților, s-ar mai fi putut discuta, dar dispăruse ca în ceață după ce îl predase în mâinile bătrânului.

Spunea că ar fi un fel de administrator laic al lamaseriei și părea că nu se bucură de cine știe ce considerație printre călugări.

— Știți, se scuzase el pe drum, într-o engleză de-abia inteligibilă, nu am înstrăina cu nici un preț nici o picătură de elixir, dar o să vedeți în ce stare deplorabilă se află lamaseria. Și călugării nu știu nimic de treburile lumești decât că totul trebuie să fie gata la timp. De unde bani, nu i-a interesat niciodată! Abia i-am convins să se despartă de un flacon din prețiosul lor elixir. De altfel, e prima dată când o fac, și tare mi-e teamă că și ultima dată... Așa că ar fi bine să aveți grijă ce răspundeți și mai ales să nu vă târguiți, indiferent cât v-ar cere.

Dacă John Smith a crezut asta un fel de abilă regie și un fel de punere în gardă pentru a obține un preț bun, și-a schimbat impresia imediat ce l-a întâlnit pe bătrânul lama. Un timp, acesta l-a privit în tăcere. Apoi, într-o engleză cursivă, cu mult mai bună decât a administratorului, l-a întrebat:

— De ce vrei să devii nemuritor, domnule Smith?

În orice altă parte a lumii, John Smith probabil că l-ar fi repezit pe cel care i-ar fi pus o asemenea întrebare:

— Eu am banii, tu ai marfa, așa că nu te interesează pe tine de ce – și i-ar fi trântit banii pe masă.

Cu instinctul care îl făcea întotdeauna să câștige și să manevreze oamenii spunându-le de fiecare dată ceea ce voiau ei să audă, a răspuns:

— Am câștigat o mulțime de bani... Mă simt bătrân, aproape de moarte, și, cum uneori am câștigat acești bani făcând rău altor oameni, acum am nevoie de timp să fac bine... mult bine. Am nevoie de încă o viață să o consacru numai binelui... – și John Smith se miră de cât de sincere îi sunau cuvintele.

— Și mai ales deoarece crezi sincer că ești prea bun ca să mori, domnule Smith!

John Smith se cutremură în adâncul ființei lui: „De unde a ghicit asta bătrânul pungaș? Că doar nu am spus-o nimănui!”

Lama îl privi țintă pe bărbatul din fața lui, apoi adăugă:

— Asta nu contează chiar așa de mult. În adâncul ființei noastre, toți credem că suntem prea buni ca să murim. O vanitate mărunță de care numai moartea ne vindecă... O să-ți dăm un flacon, domnule John Smith. Mai bine zis, o să-ți vindem unul pentru că, așa cum vezi, lamaseria este destul de dărăpănată ca să necesite reparații serioase. Voiam numai să mă asigur că ești o persoană serioasă, care va ști să păstreze secretul, pentru că, sper, îți dai seama ce lovitură ar fi pentru credința noastră dacă s-ar afla că noi comercializăm așa ceva. Am fi ostracizați, chiar și numai dacă s-ar afla că distilăm un asemenea preparat, darămite că îl și vindem. Tradiția cere ca nemurirea să se obțină prin rafinarea conștiinței, puterile și știința să vină din interior, prin forțe proprii. Este periculos să trezești asemenea puteri și să le pui la îndemâna unor oameni care le-ar putea utiliza greșit. E ca și cum ai

da un cuțit unui copil mic, domnule Smith. Poate că nu va ucide pe nimeni, poate că se va răni singur, sau poate că va pierde cuțitul fără să-l folosească. Dar noi trebuie să ne asigurăm că veți folosi așa cum se cuvine această putere.

— Mult bine voi face, șopti John Smith ca în transă, și chiar era convins că se va putea lipsi de câteva milioane.

— Atunci, ia flaconul și mâine dimineață să-l bei pe tot o dată pe mägura din fața lamaseriei... chiar în clipa în care vei zări prima rază a soarelui.

Asta fusese ieri-seară, iar acum John Smith aștepta pe colină ca soarele să-și termine tot spectacolul de lumini și el să poată să-și ia doza de nemurire, deși, ca să fie sincer, nu prea credea că momentul administrării are chiar o așa mare importanță. Dar, cum nu voia să riște câtuși de puțin, în momentul în care zări prima rază de soare dădu pe gât flaconul. În prima clipă nu simți nimic decât un gust de apă sălcie. Apoi tot trupul părea că îi este cuprins de căldură și o gheară rece i se strecură spre inimă: „Bătrânul pungaș, totuși până la urmă m-a otrăvit. Mi-a luat banii și m-a otrăvit ca să șteargă urmele... Așa cum am bănuir, nu există nici un elixir...”.

Peste câteva ore, administratorul năvăli înspăimântat în chilia bătrânului lama:

— Mărite, străinul... a fost găsit mort în vârful mägurii...

Bătrânul lama îl privi un timp în tăcere, apoi șopti:

— Minunate sunt căile prin care soarta omului se împlinește.

— Dar, mărite, dacă se fac cercetări, îl vor găsi acolo sus, otrăvit...

— Otrăvit, fiule? Apa din fântâna lamaseriei noastre este băută de oameni de sute de ani, și încă nu a otrăvit pe nimeni. Ce-i drept, nimeni dintre noi încă nu și-a dorit să devină nemuritor...

* * *

Undeva într-o maternitate din Manhattan, într-o sală de nașteri, se aude dintr-o dată țipătul pur și înalt al unui copil nou-născut. Doctorul îl cercetează atent, îl pune pe cântar, apoi, mulțumit, se întoarce spre tânăra mamă:

— Felicitări, doamnă! Aveți un copil foarte sănătos! Ce nume vreți să-i puneți?

Femeia se trezește ca dintr-o transă, apoi privește lung și nedumerită la medic:

— John Smith este numele lui, doctore!

Bătrânul profesor scria. De mulți, de foarte mulți ani scria. Din când în când își arunca ochii pe geam, fără să vadă nimic dincolo de transparența sticlei, de parcă și-ar fi căutat în oglinda imperfectă a geamului inspirația. O pală de vânt mai puternică aduse o hârtie prin fața ferestrei, distrăgându-i pentru o clipă atenția și făcând geamurile să zăngănească. Cu un gest reflex se ridică, verifică dacă sunt bine închise, apoi se aplecă iar asupra mesei de scris:

„Hunii au inventat – sau poate numai au perfecționat – arcul cu dublă extensie. La prima vedere nu pare un lucru foarte important, dar, dacă ne gândim că vorbim despre arma care le-a adus, pentru o bună bucată de timp, supremația pe două continente, merită să ne oprim ceva mai îndelung asupra acesteia. Arcul, inventat și utilizat de milenii, nu suferise de la descoperirea sa modificări și perfecționări majore. E adevărat, s-au utilizat diferite esențe, săgețile au fost în permanență transformate și adaptate pentru trecerea de la vânătoare la război. Toate acestea erau îmbunătățiri care nu au schimbat nimic din principiul de funcționare a arcului. Arcul era construit în general din esență tare și era prevăzut cu o coardă care, prin extensie și

apoi eliberare, arunca săgeata brusc spre țintă. Aici intervenea momentul critic: săgeata trecea într-un timp extrem de scurt, practic instantaneu pentru percepția obișnuită, de la starea de repaus la viteza maximă. Atunci interveneau mișcări și faze tranzitorii care aveau ca efect final creșterea impreciziei tirului. Spre deosebire de arcul rotund, în forma literei C, care își pierde eficiența la o încordare prea puternică, arcul cu dublă extensie al hunilor avea câte o încovoiere în afară, între locul de unde se ținea în mână și marginea lui. De asemenea, marginile și mijlocul erau întărite cu fragmente de oase plate și elastice, în așa fel încât încordarea acestui arc se obținea din încovoierea celor două părți laterale, care astfel acționau împreună. În acest fel, în momentul eliberării săgeții, exista un timp scurt, de accelerație, care împreună cu forma nouă a vârfului săgeții, cu trei laturi, îi permiteau acesteia păstrarea unei traiectorii optime spre țintă...”

Se opri din scris și se apropie iar de geam. După fiecare pagină, ca într-un fel de ritual, se întrerupea din scris, se ducea lângă geam și privea afară. De multe ori privea în gol, fără să vadă nimic, dar în tot acest timp mintea lui continua să ordoneze cuvintele, așa cum aveau să se înșiruie pe pagina albă care îl aștepta flămândă.

În fața geamului, cu două etaje mai jos, se așternea piața centrală a orașelului. În partea opusă a pieței era singurul hotel al localității, iar alături primăria, poșta, biserica și banca. Piața părea și poate chiar era centrul a tot ce se întâmpla în micul orașel. În fața hotelului își făcea veacul un grup de

pierde-vară, câțiva tineri, mereu aceiași, în așteptarea puținilor excursioniști străini. Tot acolo aștepta de obicei și Roza, blonda și durdulia Roza, singura prostituată a localității, în speranța unui client matinal.

Profesorul își amintea că trecuse odată, într-o dimineață, prin dreptul ei, când, cu hohote vesele, tinerii încercaseră să-i explice că ceea ce vinde ea, bărbații cumpără mai spre seară, mai ales după ce beau ceva. Parcă spre a-i contrazice, chiar atunci ieșise din hotel un nordic solid și roșcat, care o chemase cu un semn scurt. Se vede treaba că mai apelase la serviciile ei. Ridicând nepăsătoare din umerii masivi, Roza intrase în hotel, nu înainte de a arunca o privire sfidătoare în jur. Trecând pe lângă ei, șoptise șuierat, într-o parte:

— Bărbații care-s bărbați sunt bărbați și dimineața, și seara.

Hohotele izbucnite atunci i s-au părut profesorului puțin forțate, încărcate de o ușoară invidie pentru vikingul roșcat care cu noaptea în cap apela la farmecele Rozei. Profesorul își cumpăraseră grăbit țigările din chioșcul de la intrarea hotelului și intrase în casă, urmărit de impresia că, atunci când aruncase privirea sfidătoare spre grupul de bărbați, Roza îl inclusese și pe el.

„Nu se poate”, își șoptise el atunci în barbă, grăbindu-se să urce scările și să se apuce de scris.

„Poate că nu a observat că sunt și eu printre ei. Va trebui să discut cu ea, să-i cer scuze și să nu creadă că am râs și eu de ea...”

Totul a rămas la stadiul de bună intenție. Când o întâlnea, în drumul lui spre chioșcul de țigări, o saluta deferent, făcând-o pe biata Roza să trăiască într-o dulce ambiguitate: oare vrea sau nu Profesorul să apeleze la serviciile ei?

Spre deosebire de tinerii din fața hotelului, care trăiau din expediente, Profesorul își dădea seama că prostituția a avut rolul ei deloc neglijabil în istorie. Uneori se întreba cum ar fi dacă ar chema-o pe Roza până sus la el să dezbată problema. Dar acest lucru nu s-ar putea întâmpla fără ca tinerii puși pe glume din fața hotelului să afle. Cum ar putea el să mai treacă prin fața lor după țigări? Anticipând reacția lor, s-a oprit la timp, deși de multe ori în clipele de relaxare și-a imaginat cum ar decurge discuția lui cu Roza.

Profesorul nu era misogin. Pur și simplu pentru el femeile se reduceau la Amalia, menajera care îi făcea curat, îi gătea și îi spăla rufe. Înțelegea perfect rolul pe care femeile l-au jucat în istorie, atât și nimic mai mult. Acum o mulțime de ani, nici nu putea să mai spună câți, aproape că alunecase pe o pantă domestică. Familia lui, compusă dintr-un număr impresionant de mătuși, îi prezentase, imediat după terminarea facultății, o fată blondă și împlinită, pentru inocența căreia oricare dintre mătuși ar fi băgat mâna în foc. Un timp, totul a decurs conform tipicului, cu interminabile ore de plimbări exasperante, furate cu greu studiului, și cu nesfârșite vizite la un șir și mai interminabil de rude. O chema Mirela și când, după un an de vizite și plimbări, a fugit cu un marinar venit în concediu, a

109

oftat ușurat. A acceptat o catedră în capitală, mai mult ca să scape de corul rudelor revoltate și de noile lor tentative de a o înlocui cât mai urgent pe Mirela. După mulți ani, când rudele i-au trecut în neființă sau au început să populeze în număr tot mai mare spitalele și azilurile, având suficiente preocupări ca să nu mai reprezinte un pericol pentru el, a revenit în orașul natal, dedicându-se cu totul studiului și scrisului. Un timp, la început, Amalia a încercat timid să-i propună diferite partide care, nu-i așa, ar „lumina pustietatea unei case atât de frumoase”. Din fericire, profesorul făcea parte dintre persoanele care nu au nevoie de două greșeli ca să învețe, și menajera, pusă în fața alternativei ca Profesorul să se dispenseze de serviciile ei sau să îl lase în pace, a ales cu înțelepciune calea înțelegerii. Deși uneori, când trecea pe lângă Roza, i se părea că îi simte parfumul de femeie tânără invadându-i simțurile și mintea, trezindu-i amintiri fugare din vremea când el și Mirela se plimbau de mână prin parc, alunga impresia cu ușurință, refugiindu-se în scris.

*

De atunci, adică de vreo câțiva ani buni, pentru el toată viața însemna scrisul. A, și bineînțeles, biblioteca. Biblioteca era izvorul din care, într-un mod minunat, lua informațiile. Informații pe care le prelucra, le tria și găsea apoi asociații și corelații pe care confrății lui nu avuseseră norocul sau talentul

110

să le facă, deși aveau totul acolo, sub ochi lor, de o mulțime de vreme.

De ani de zile, în fiecare zi scria câte 20 de pagini. Zece dimineața și zece după-amiaza. 20 de pagini scrise mărunț și ordonat. 120 de pagini pe săptămână, pentru că duminica nu scria. Duminica se odihnea și apoi recitea cele scrise. Rar găsea câte o greșeală, câte un cuvânt nepotrivit, pe care să simtă nevoia să-l modifice. Abia după ce termina cartea simțea că trebuie să treacă încă o dată textul prin filtrul des al intransigenței care îl făcuse atât de renumit în mediile academice.

Când se simțea nesigur pe o temă, căpătase obiceiul de a privi în spatele lui spre cele 23 de cărți publicate până atunci, care se odihneau cuminiți în copertele lor de piele. Încă de la a zecea carte publicată începuse să fie numit „Herodot al popoarelor migratoare” și cuvântul lui ajunsese să fie lege pe orice subiect legat de această temă. După a douăzecea carte, începuse să plouă cu oferte din partea universităților și se vorbea chiar de un loc în Academie. Zâmbea amuzat tuturor acestor elogii și refuza cu încăpățânare să părăsească refugiul micului orașel. Tot ceea ce-i trebuia era liniște, cărți și material bibliografic, de care, mai ales în ultimul timp, nu dusesse deloc lipsă. Orașelul îi oferea din plin liniștea, iar după ce ajunsese cunoscut, orice bibliotecă din lume se simțea onorată să-i satisfacă orice cerere. Atunci, de ce să plece? Aici se simțea bine.

Făcu o pauză mai lungă și se ridică de la masă. Strânse mai bine pe el halatul călduros și ieși în

balcon. Deși era mai și totul înverzise, din când în când se strecura dinspre munții încă înzăpeziți care înconjurau orașul câte o pală de vânt rece ca gheața. Se înfioră și privi în jur. Erau peste o sută de metri între balcon și intrarea hotelului, dar Roza îl văzu și îl salută cu o clătinare a capului politicoasă și totodată cochetă. Îl văzură și tinerii de lângă ea și îl salutară și ei. Le răspunse la toți la salut, apoi, trăgând în piept încă o gură de aer rece, se întoarse zâmbind la masa de scris.

Într-o parte a pieței, aproape de bancă, își avea taraba un ȋigan mare, gras și bărbos, cu un cap imens, care, atunci când îl zări la balcon, întoarse ostentativ capul în altă parte. De ani de zile, de câte ori îl vedea trecând pe lângă el să își cumpere ȋigări, îl îmbia să cumpere ceva. Avea o tarabă plină de suveniruri, cum le spunea el, și la un moment dat, într-una dintre zile, exasperat de lipsa de interes a Profesorului, îi ieșise în cale:

— Domnule Profesor, am ceva pentru dumneavoastră. Marfă garantată, să mor io. Originală... adusă de sus din munți, de la ruine...

Undeva sus în munți se găseau ruinele unei vechi cetăți de apărare răscolite de ani de zile de căutătorii de comori în speranța găsirii unor piese rare, pe care să le ofere apoi valurilor de excursioniști care năvăleau vara în oraș.

Privise atunci nehotărât la coiful pe care ȋiganul îl scosese de sub tarabă. Lustruit și bine lucrat, de parcă ar fi fost fabricat cu o oră în urmă.

Ridicase din umeri și i-l înapoiase plictisit:

— Este un fals, tinere! îi spusese el calm. Și te rog să nu mă mai plictisești cu asemenea fleacuri.

Nu l-a mai plictisit, dar nici nu l-a mai salutat de atunci, spre hazul prost ascuns al tinerilor care îi pândeau trecerea pe lângă tarabă. Uneori, în clipele în care frazele nu i se înșirau pe hârtie așa cum ar fi vrut, i se părea că de fapt grupul gălăgios de tineri fusese în spatele încercării de a-i vinde coiful, mai ales că uneori i-a văzut și pe ei oferindu-le vizitatorilor naivi inele și cercei, descoperite, chipurile, întâmplător, în timpul unei excursii, printre ruine. Când vedea capul mare al Țiganului întorcându-se ostentativ și supărat într-o parte când era nevoit să treacă pe lângă el, îl cuprindea o stare de veselie pe care nu și-o putea explica. Poate pentru faptul că îi dejucase atât de ușor încercarea de a-i vinde un fals. De fapt nici nu era sigur și nu se baza decât pe intuiție, pentru că Profesorul nu folosisese niciodată obiectele istorice, ci doar izvoarele scrise pentru a studia. O amforă lui nu îi spunea nimic. Dar ceea ce a scris un istoric sau altul despre acea amforă îi permitea să rafineze și să filtreze adevărul istoric în adevărate capodopere. Uneori își dădea seama că trăia prin cărțile și lucrările altor oameni, pentru că, deși cunoștea pe dinafară o mulțime de situri istorice, nu ținuse niciodată în mână o unealtă folosită în mod obișnuit la săpături. Da, trăia prin explorările și cărțile altor oameni, dar extrăgea din ele lucruri care treceau neobservate pentru cei cu experiență nemijlocită de teren și făcea corelații pe care aceștia erau incapabili să le surprindă.

„Poate că totuși ar exista o posibilitate să fi fost autentic“, se gândea el uneori când își amintea de coif. „Poate că, nepriceput cum este, ȋiganul l-a lustruit pentru a-l face vandabil“ – și încerca atunci să-și aducă aminte dacă pe lângă niturile care prindeau legăturile se vedeau urme de oxidare.

Parcă erau, se îndoaia el uneori – alungă asta din minte, cu gândul să i-l mai ceară o dată pentru a-l examina mai bine. „Va trebui să iau o lupă la mine“, hotărî el cu inima împăcată și se aplecă asupra foii de hârtie, revenind la subiectul lui preferat.

„Sunt prea tehnic în descrierea arcului“, se gândi el, revăzând cele scrise. „Dar este esențial pentru a putea explica succesul pe care l-au avut hunii în fața trupelor romane...“, își spuse Profesorul și se apucă iar de scris.

„ Săgețile, așa cum s-a mai spus, aveau vârfuri din fier cu trei laturi, cu o lungime de până la 80 de centimetri și cu o putere de pătrundere uluitoare, astfel încât întreaga lume occidentală a intrat imediat în panică la apariția hunilor la granițele lor. Surse demne de încredere (Priskos, Ammianus și Zosimos) povestesc despre faptul că arcul hunilor era atât de bun, încât săgețile lor nimereau ținta chiar de la o sută de metri. De la această distanță străpungeau ilicele din piele ale luptătorilor romani ca și cum ar fi fost din hârtie. În acest fel luptătorii huni rămâneau la o distanță destul de mare de armele grele ale dușmanilor. Aceasta era adevărata lor forță: luptau fără să intre în contact cu dușmanul.”

Profesorul se opri iar din scris și privi pe geam, spre Roza. Deci, calculă el, dacă unul dintre călăreții huni s-ar afla lângă Roza și dacă ar dori, ar putea să mă ucidă foarte ușor. O pală de vânt mai rece pătrunse nu se știe pe unde în bibliotecă și îl făcu să se înfioare. „Ca o presimțire“, își spuse Profesorul, apucându-se iar de scris:

„Tot hunii au adus pentru prima dată în Europa șaua cu scară, care le permitea ca în timpul galopului să se întoarcă și să tragă în urmăritori. Asta era de fapt principalul lor mod de luptă: atacau în forță de la o distanță sigură, în pâlcuri de câte două, trei sute de călăreți, apoi se prefăceau copleșiți de superioritatea numerică a dușmanilor și se retrăgeau urmăriți de aceștia. Din fuga calului, se întorceau și decimau rândurile urmăritorilor. Apoi, când conducătorii lor considerau că a venit momentul prielnic, unul dintre aceștia trăgea cu o săgeată prevăzută în coadă cu anumite orificii care scoteau şuierături specifice, care constituiau semnale de luptă. Atunci, toate micile pâlcuri se reuneau și distrugeau dușmanul de la o depărtare confortabilă... Victoriile lor au fost atât de rapide și de însemnate, încât în anul 410, anul în care Alaric, regele vizigoților, cucerea Cetatea Eternă, hunii își pregăteau deja cuceririle care aveau să facă în numai câțiva ani din regele lor cel mai puternic suveran al Europei.“

Mai scrise câteva ore, până își completează cele zece pagini plănuite, apoi se opri și se întinse obosit. Sosise vremea să plece după țigări. Ca multe alte lucruri din viața lui, și mersul după țigări devenise un

ritual. Ar fi putut să-și ia zece pachete o dată ca să scape de corvoada coborâtului zilnic. Dar nu mai era de mult o corvoadă. Era un simplu pretext de a mai ieși din casă și de a se mai dezmoști după ce termina munca de dimineață. Cumpăra țigările din fața hotelului, apoi o pornea spre parcul din marginea orașului. La ora amiezii de obicei era pustiu și putea să fumeze câteva țigări în liniște, privind spre panorama orașului, și să-și ordoneze gândurile...

Se schimbă și coborî. Vânzătorul de la chioșcul de țigări nici nu îl mai întrebă ce dorește: de ani de zile, la aceeași oră, același pachet de țigări. Luă pachetul și porni spre parc.

— Bună ziua, domnule Profesor, îl salută Roza tot ca de obicei, cu glasul înecat de emoție.

— Bună ziua, Roza, îi răspunse el, întorcându-se apoi să le răspundă și tinerilor, care îl salutau într-un cor de mormăituri încurcate.

Până acum câțiva ani nu-i acordaseră nici un fel de atenție. Asta până când a apărut la televizor, premiat la o ceremonie fastuoasă, de un cap regal din bătrâna Europă, pentru „contribuția deosebită la elucidarea unor enigme din istoria poporului nostru“. De fapt era vorba pur și simplu de câteva studii minuțioase care atestau prin girul lui continuitatea familiei regale, pusă la un moment dat la îndoială de un grup înfocat de republicani.

Parcul era amplasat puțin mai sus decât localitatea și oferea o panoramă cuprinzătoare asupra împrejurimilor. Uneori încerca să-și explice cum luase naștere aici, în depresiunea asta, orașul. Era înconjurat din toate părțile de munți, și doar un

defileu îngust, înzăpezit și impracticabil cea mai mare parte a iernii făcea legătura cu restul țării. Una dintre multele enigme pe care numai timpul avea să le rezolve. Dacă avea să le rezolve vreodată...

Se așează pe banca preferată, cu fața spre oraș, gândindu-se la altă mare enigmă pe care trebuia să o dezlege zilele acestea, poate chiar astăzi: religia hunilor. Datele erau puține și se știa că, asemenea multor alte popoare asiatice, legătura dintre oameni și zeii lor - care or fi fost aceia - se făcea prin intermediul unui șaman, care era al doilea ca importanță, după rege, în ierarhia lor extrem de bine organizată. Și în mod sigur tot ceva legat de religia lor era felul în care procedau cu ținuturile cucerite. Nu doreau să țină sub stăpânire ținuturile ocupate. Nu alungau țăranii de pe pământurile lor pentru a se ocupa de cultivarea pământurilor. Nu alungau meșteșugarii și locuitorii orașelor pentru a le lua locul în casele părăsite. Nici nu îi ucideau pe nobili pentru a le lua privilegiile. Pur și simplu ucideau tot ce le ieșea în cale, prădau și devastau totul cu o cruzime ieșită din comun și al cărei motiv nu a putut fi niciodată pe deplin elucidat. Ca și cum poporul lor ar fi fost odată trădat și apoi ar fi avut de răzbunat ceva. Era obișnuit cu manifestările de cruzime ale popoarelor orientale, cu excesele lor după ce cucereau o localitate, dar hunii nu erau doar mai cruzi, poate că nu acesta era cuvântul, ci cu totul altfel. „Trebuie să aflu de ce“, își spuse hotărât și se ridică de pe bancă pregătindu-se să coboare în oraș.

Dinspre defileul nordic se porni un vânt rece, care, dacă ar fi fost cu o lună mai devreme, s-ar fi

transformat fără îndoială în viscol. Profesorul își strânse hanoracul subțire pe lângă corp și se grăbi spre casă.

Acum câțiva ani, pornind de la forma alungită a craniilor găsite în mormintele hunice, un confrate avansase ipoteza că hunii, la fel ca multe alte popoare primitive, practicau, din motive încă necunoscute, deformarea capetelor copiilor prin presarea lor până luau o formă alungită. Și de aici cruzimea deosebită. Ipoteza era prea hazardată, și Profesorul era sigur că explicația trebuia să fie legată de religia lor. Ceva legat de renumitele lor vase de bronz pentru ritual. Care fuseseră descoperite peste tot de-a lungul migrației lor. Și care fuseseră socotite suficient de importante ca să fie purtate cu ei oriunde se duceau, în ciuda faptului că erau atât de incomod de transportat. Unii confrăți au presupus că erau folosite pentru fierberea și purificarea rituală a morților. Absurd, din moment ce în toate mormintele hunii erau găsiți îngropați întregi; iar uneori, dacă rangul lor era destul de important, cu un vas de ceremonie alături. Șaizeci de centimetri înălțime și aproape cincizeci de kilograme avea cel mai mare și mai impunător care fusese descoperit până acum. Prevăzut cu agățători, ca să poată fi transportat cu ajutorul unui cal. Transportat și, bineînțeles, folosit. Parcă citise sau auzise undeva fraza asta, dar atunci îi trecuse pe lângă ureche. Trecu în grabă, răspunzând mecanic la salutul Rozei și al tinerilor de lângă hotel, și urcă scara cufundat în gânduri. Era sigur că se apropia de ceva foarte important. Undeva în mintea lui atât de metodică și ordonată erau

adunate acum toate informațiile de care avea nevoie. Trebuia doar să aștepte, să le dea timp să se ordoneze și, ca de atâtea ori, să se transforme în fraze frumoase, impecabile, imposibil de contrazis. Își îmbracă halatul călduros, privi încă o dată spre cărțile din bibliotecă, care așteptau parcă dornice să fie răsfoite, și se apucă de scris convins că vasul de bronz al hunilor își va dezvălui astăzi taina. O rafală de vânt puternică zgudui geamurile și îl făcu să se ridice de la masă ca să le închidă mai bine. Fără să vrea privi spre piață, unde tinerii nepăsători de adineauri priveau îngrijorați spre înălțimi. Până și Roza, atât de puțin interesată de obicei de starea timpului, acum privea nedumerită în sus. De unde, aduși de vânt, soseau fulgi mari în rafale dese. Deși erau deja în luna mai. Profesorul parcă își mai amintea că orașul mai avusese parte de asemenea scurte zăpezi ale mieilor, care țineau câteva ore, apoi se topeau de parcă nici nu ar fi fost. În timp ce privea afară, în numai câteva minute un strat subțire de zăpadă acoperise piața, purtată de colo-colo de vântul ce se transformase pe nesimțite într-un adevărat viscol. Peste şuierul vântului se auzea un zgomot ciudat, pe care nu îl putu identifica. Și țipete. Se apropie curios de geam să vadă mai bine. Dinspre marginea orașului se apropia un tramvai, săltând ușor pe șine. Era acoperit de un strat subțire de zăpadă, și Profesorul se miră cum imaginea primăvărată a pieței fusese înlocuită în numai câteva minute cu insolitul aspect hibernal. Vântul spulbera acum zăpada, făcând-o să se adune în mici troiene pe lângă ziduri și garduri. Îngreuna și

vederea, dar nu într-atât de mult încât să nu vadă pâlcul de călăreți care depășeau în goana cailor tramvaiul. Tot dinspre ei veneau și zgomotele acelea care păreau un fel de țipete fără nici o noimă, și, o clipă, Profesorul se temu că iar se face un film în piață, așa cum se mai întâmplase în urmă cu vreo trei ani, când săptămâni în șir nu putuse să scrie din cauza zgomotelor. Intrigat, a dat perdeaua la o parte și și-a lipit fruntea de geam să vadă mai bine. Dacă era un film, atunci era extraordinar de bine realizat și cu efecte speciale cu totul deosebite, pentru că un călăreț, trecând pe lângă țiganul de la taraba cu suveniruri, scoase sabia și, fulgerător, îl lăsă fără cap. Capul mare și tuciuriu se rostogoli de câteva ori înainte de a se opri într-o poziție incertă, sprijinit de un coș de gunoi. Profesorului i se păru că acesta privește direct spre el și, înfiorat, făcu fără să vrea un pas înapoi, lăsând perdeaua să cadă. Într-un târziu, când putu să-și desprindă ochii de pe capul căzut pe jos, observă cu stupoare că imaginea pașnică de acum câteva minute a pieței se schimbase cu totul. Grupul de tineri pierde-vară fusese împrăștiat: doi zăceau și ei decapitați pe treptele hotelului, iar ceilalți trei o zbughiseră spre ieșirea din piață. Unul dintre călăreți, dându-și seama că nu-i mai poate ajunge, își struni calul și, cu o viteză și o precizie uimitoare, scoase arcul de pe umăr, îl încordă și, înainte de a apuca să dea colțul, cei trei tineri se prăbușiră, pe rând, la intervale de numai câteva clipe unul de altul.

La câțiva metri de el, alt călăreț descălecăse în grabă și, fără să țină seama de țipetele disperate ale

Rozei, o trânti pe treptele hotelului, îi ridică rochia din volănașe roz și se înfrupta grăbit din farmecele ei în strigătele de încurajare ale celorlalți. Arcașul ridică scârbit din umeri și își întoarse calul spre vitrina unui magazin de gablonzuri, spărgând-o cu piciorul. Zgomotul geamului spart atrase și alți călăreți, care, cu mâinile încărcate de fleacuri strălucitoare, păsură să uite un timp de Roza. Abia atunci Profesorul putu să observe mai bine călăreții și mai ales arcurile lor reflexe. Încremeni. Aștia erau huni! Fără nici o urmă de îndoială, cei de jos erau huni. Dar cum era posibil așa ceva? Uitând de orice precauție, Profesorul deschise ușa și ieși în balcon să-i observe mai bine. Era extraordinar, cu așa ceva nu avea să se mai întâlnească niciodată, și, copleșit, nu știa unde să privească mai întâi. Era fermecat, și totuși, dincolo de lăcomia cu care îi privea, nu putu să uite de o doză minimă de precauție, așa că se trase prudent după stâlpul de susținere al balconului, de unde privea totul cu ochi curioși. Doi călăreți, care după îmbrăcăminte păreau a fi căpetenii, ducând de căpăstru al treilea cal, își făcură încet apariția și se opriră lângă hotel. Coborâră dintr-o săritură și păsură să nu o bage în seamă pe Roza, care se jeluia acum monoton, violată de al treilea sau al patrulea hun. De pe șaua celui de al treilea cal, coborâră încet un vas de ceremonie, cel mai mare vas pe care îl văzuse vreodată Profesorul: părea să aibă peste un metru înălțime. Turnară mai întâi din niște burdufuri un lichid uleios și întunecat la culoare, apoi începură un fel de ritual magic pe care Profesorul, din cauza luminii care scăzuse pe neașteptate, nu-l putu vedea

prea bine. Scoase mai mult capul, dornic să vadă, când una dintre căpetenii îl strigă pe arcaș. Chiar atunci se dădură la o parte, și Profesorul văzu pe vasul înalt de peste un metru un fel de indicator care plutea pe lichidul întunecat. Părea asemenea unui imens ac de busolă, care oscila nehotărât de colo-colo, tremurând parcă, în căutarea nordului. După câteva clipe, văzu că acul se stabilizează, se îndreaptă spre balcon și, cu o precizie necruțătoare, se ridică tremurând și îl arată pe el. În aceeași clipă îl văzură și cele două căpetenii, și arcașul.

— Domnule Profesor! izbucni dintr-o dată țipătul Rozei, de lângă ei, culcată sub al cincilea hun. Fugiiiiiiiițiiiii!

Nu stătu să se mai întrebe de unde își dăduse seama Roza că discutau despre el, indicatorul din vasul de ceremonie îi spusese și lui destul de clar că nu era bine să mai zăbovească pe acolo. Se întoarse cu o vioiciune de care la vârsta lui nu se mai credea în stare, se împiedică de ceva și căzu, auzind cum săgeata se înfige cu un zbârnâit sinistru în tocul ușii, acolo unde cu o clipă mai devreme se aflase capul lui. Se târî în patru labe în cameră, la adăpostul zidului, și se ridică în picioare.

„Doamne, Dumnezeule, ăștia îmi vor capul! Au venit aici pentru mine, dar de ce?” se întreabă Profesorul cu înfrigurare, părându-i-se că aude deja tropotul pașilor grei pe scară. În clipa aceea, privirea îi căzu pe foaia de pe masă, unde tocmai începuse un nou capitol: „Religia hunilor”.

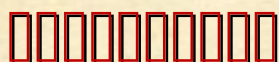
„Deși nu avem prea multe relatări despre religia hunilor și nici dovezile arheologice nu ne ajută mai

mult, dacă punem cap la cap toate informațiile, putem obține o imagine coerentă a misterioasei lor religii, religie care ne lămurește mult din comportamentul acestui popor. Așadar, putem presupune fără nici o urmă de îndoială că religia hunilor explică în mod extrem de simplu una dintre enigmele primordiale ale cosmogoniei. Și nu numai că o explică, dar, din felul în care procedau, se vede treaba că și aplicau într-un mod eficace și mai ales unic cunoștințele obținute într-un mod necunoscut încă...” – și aici se opri, atras de zgomotele făcute de huni în piață.

Aplecându-se și ferindu-se să nu ajungă în dreptul ferestrei, întinse mâna și luă de pe masă foaia pe care începuse ultimul capitol. Se mai întinse o dată și, tot de pe masă, luă bricheta. Cu părere de rău, aprinse un colț al foii de hârtie. Ezitând, dădu perdeaua la o parte și ieși în balcon. Arcașul ridică instantaneu arcul și, o clipă, Profesorul și el se priviră încordați de-a lungul săgeții. Flutură hârtia arzând, și cel care părea a fi șeful îi puse arcașului mâna pe umăr, spunându-i ceva. Indicatorul sau ce o fi fost se roti de câteva ori și se cufundă bolborosind în lichidul negru și uleios. Un strigăt scurt îi adună pe toți călăreții răspândiți pe străzile din jur după pradă. Vărsară în zăpadă lichidul negru din vas, apoi îl urcară pe cal și se pierdură în galop spre munții din zare. Înainte de a da colțul, căpetenia se mai întoarse o dată să-l privească pe Profesor, ca și cum i-ar fi transmis un tăcut avertisment.

Lăsă foaia încă arzând să cadă ca o jertfă peste capul ȝiganului decapitat. Vântul se opri și, dintr-o

dată, din norii ce se împrăștiaseră ca prin farmec, soarele își aruncă ultimele raze, înainte de a apune, peste orașul devastat, ca un semn că totul reintrase în normal.

Tatăl meu se numea Adamescu. Matematician Adamescu. Marele matematician Adamescu, ca să spun totul. Din fericire pentru el, a murit înainte de a afla ce mister cumplit reprezenta pentru mine matematica: eram convins, și încă mai sunt, că această știință este o superbă și inutilă înșiruire de simboluri legate între ele printr-o lipsă totală de logică. Sau - oricum - printr-o logică care mie îmi scăpa. Poate nu aveam destui neuroni, cum încercam să mă scuz uneori. Sau poate că mie îmi funcționa numai emisfera dreaptă, cea pentru poezii și sentimente, iar cea stângă îmi era blocată din motive necunoscute. Sau poate îi semănam mamei, apariție eterică printre amintirile mele, prea timpuriu dispărută ca să mi-o amintesc bine, dar oricum suficient de desprinsă de realitate ca să îmi furnizeze o scuză valabilă...

Ultimii ani nu au fost altceva decât un imens complot prin care eu și profesorii mei încercam să îl înșelăm pe tatăl meu cum că eu aș fi, dacă nu strălucit la matematică, cel puțin un „tânăr și promițător talent“, după cum mă lăuda conducătorul meu de lucrări. Și tatăl meu, prins cum era cu o

nouă teză despre teoria haosului sau alte chestii la fel de obscure, înghițea totul ca atare, mulțumit că nu îi dădeam prea multă bătaie de cap. Uneori, în neghiobia mea, îmi imaginam că toată munca tatălui meu nu era decât o superbă farsă în care el, talent de necontestat, cu sute de cărți și articole publicate, se mulțumea acum să furnizeze misterioase lucrări din care nimeni nu pricepea nimic, dar, cum purtau semnătura marelui profesor Adamescu, le înghițeau ca atare, nevrând să afle ceilalți că de fapt nu înțelegeau nimic. Ca într-o sofisticată poveste cu hainele împăratului...

La mai bine de o lună de la moartea tatălui meu, îndelung deplânsă de comunitatea științifică internațională, cum se apropia și vremea să îmi dau licența, am trecut să îl văd pe profesorul care îmi coordona lucrarea. Întâmplarea a făcut să îl găsesc la el în cabinet și pe rectorul universității, o somitate științifică cel puțin de nivelul tatălui meu.

M-au privit curioși în timp ce intram. Mă simțeam ca o insectă sub lupa unor entomologi.

— la loc, tinere! m-a îndemnat rectorul cu o voce gravă.

Înfățișare leonină, privire strălucitoare și o siguranță pe care i-o simțeam acum puțin zdruncinată.

M-am așezat timid pe marginea unui fotoliu, fixat de privirile celor doi matematicieni. Rectorul a ridicat un dosar pe care l-am recunoscut cu groază a fi lucrarea mea de licență. Speram în sinea mea să fi nimerit pentru prima - și ultima dată - în viață legătura corectă dintre simboluri. Nu aveam să mai

recidivez niciodată, dar acum aş fi vrut ca acele câteva foi pe care le ţinea rectorul în mână să i se pară măcar pentru câteva clipe o lucrare rezonabilă. Nu a fost să fie aşa.

— Am aruncat o privire peste ceea ce dumneata consideri a fi o lucrare matematică, m-a strivit el cu o privire ce mi se părea ucigătoare. Nu ştiu cum să îţi explic, tinere... Nu vreau să fiu sarcastic, dar cu lucrarea asta ai avea toate şansele să câştigi un premiu – trase aer în piept pentru a-şi face rezerve de dispreţ – la un concurs de poezie modernistă, sau mai ştiu eu unde se pune accentul pe aiureli şi pe lipsa de logică.

Trânti cu un gest sec dosarul pe masă:

— În acest dosar este orice – dar nu o lucrare matematică!

Se întoarce spre profesorul meu şi îl privi crunt:

— Sper că dumneata îţi dai seama că nu se poate prezenta cu aşa ceva în faţa comisiei de licenţiere...

— Domnule rector, eu v-am informat din timp asupra situaţiei şi aţi fost de acord să mai amânăm...

Privirea rectorului se mai înmuie, şi de asemenea şi tonul:

— Da, ştiu, ai dreptate – dar, sincer să fiu, nici o clipă nu mi-am putut imagina că situaţia se prezintă atât de dezastruos. În amintirea colegului Adamescu, am acceptat să jucăm această farsă – dar acum spune-mi: cum o să ieşim din ea? În anul terminal, cu o lună înainte de prezentarea lucrărilor de licenţă, ne pomenim cu un...

Căută un epitet suficient de dur ca să mă caracterizeze și, negăsind la repezeală unul, preferă să dea din mână a lehamite. Privi crunt când spre mine, când spre șeful de lucrări:

— Vă întreb acum doar atât: cum naiba să o scoatem la capăt? În așa fel încât să salvăm și prestigiul facultății, și memoria colegului nostru... Și gândește-te că nu vreau ca... această nulitate matematică să ajungă asistent în facultatea mea, așa cum spera tatăl lui... Studenții noștri sunt foarte isteți... În primele zece minute și-ar da seama cu cine au de a face... Sper că nu vrei să urmezi o carieră universitară, tinere, s-a întors el furios spre mine.

La negația mea vehementă, s-a mai liniștit puțin, apoi s-a ambalat iar:

— Să știi că nici la un liceu nu aș avea curaj să te las să predai... Ești prea străin de frumusețea matematicii ca să te pot lăsa să mutilezi mintea dornică de cunoaștere a tinerei generații...

— Dacă îmi permiteți, se auzi vocea persuasivă a șefului de lucrări... Aș avea o idee, pe care cu ajutorul dumneavoastră sper să o putem pune în practică.

— Spune, își înmuie vocea și rectorul. Accept orice, numai să nu ajungă la catedră...

Șeful de lucrări coborî tonul de parcă ar fi pus la cale o conspirație:

— Cu câteva mici modificări, aș putea aranja ca această lucrare să poată trece prin fața comisiei, numai să avem grijă să nu o prezinte personal... O stare gripală, la care se adaugă și renumele tatălui

său... și faptul că cei mai mulți dintre colegii noștri știu bine cu cine au de a face...

— Mda, făcu neconvins rectorul, asta rezolvă numai jumătate de problemă. Dar ce facem cu el pe urmă? Avem totuși niște datorii morale față de strălucitul nostru coleg...

— M-am gândit și la asta, domnule rector... - coborî vocea și mai mult și se aplecă spre noi. Dacă ne promite, dacă ne dă solemn cuvântul că nu va încerca niciodată să predea matematică sau să profeseze o meserie din care să se vadă ce nulitate matematică este, putem rezolva și asta...

— Cum asta? se aplecă și rectorul spre el, dintr-o dată curios.

— Simplu... Peste două luni iese la pensie vărul meu de la Oficiul Teritorial de Inventii și Mărci... Cu puțină străduință, am putea aranja ca tânărul domn să-i fie succesor...

— Păi - se împotrivi rectorul, dar se vedea că împotrivirea este pur formală -, acolo, ca să faci față, nu trebuie să cunoști matematică?

— Nici vorbă, jubilă șeful de lucrări. Vărul meu este agronom și de douăzeci de ani se descurcă de minune. De altfel, acolo este un simplu punct de primire unde trebuie să refuze propunerea spre patentare a unor invenții cu adevărat imposibile, cum ar fi de exemplu perpetuum mobile sau quadratura cercului. Propunerile cu adevărat importante trec mai departe spre comisii formate din specialiști...

— Mi-ai luat o piatră de pe inimă, atunci, răsuflă rectorul ușurat și se îndreaptă spre ușă să plece.

Aranjează dumneata totul... Ai asentimentul meu total.

Din uşă se mai întoarse încă o dată, privindu-mă cu milă:

— Nu fi trist, tinere... Este o realitate crudă, dar spectacolul matematicii nu se dezvăluie oricui... Şi apoi, nu uita că ai avut un strălucit şi ilustru înaintaş: Einstein a lucrat pe vremuri la Oficiul de Invenţii şi Mărci din Berna. Poate, cu timpul, ai să descoperi şi dumneata ceva la fel de important ca Teoria Relativităţii...

Ipoteza i se păru atât de caraghioasă şi de improbabilă, încât multă vreme i-am auzit râsul sonor răsunând pe coridoare.

*

Şi uite aşa am ajuns marele şef peste Oficiul Teritorial de Invenţii şi Mărci. Prea multe lucruri nu aveam de făcut. Să refuz din start un număr de invenţii imposibile, iar pentru celelalte să completez un număr de formulare, nu prea mare, şi să expediez totul la Oficiul Central de Invenţii şi Mărci. Rezonabil, nu? Suficient de rezonabil chiar şi pentru un antitalent matematic ca mine? Aşa am crezut şi eu la început, mai ales în cele câteva zile pe care le-am petrecut împreună cu Gil, vărul fostului meu şef de lucrări. Un om remarcabil de nescorţos, dacă ţinem seama de rubedeniile lui colaterale. Mi-a arătat mai întâi cele câteva afişe atârnate peste tot

130

în mica încăpere: „Nu se primesc pentru înregistrare perpetuum-uri mobile!“ , „Quadratura cercului este ilegală!“, „Oameni invizibili, nu vă putem înregistra... pentru că nu vă vedem!“.

La strâmbătura mea ironică, a izbucnit în râs:

— Să știi că mulți țicniți te vor bate la cap cu tot soiul de aiureli... În viața unui om illogic orice argument logic este lipsit de consistență... Nici nu știi de câți nebuni m-au scăpat afișele astea. În fața unui nebun, mai degrabă are efect un afiș decât un argument logic... Și, dacă totuși insistă, spune-le că nu ai formulare... Și, dacă nici așa nu scapi de ei, trimite-i la Centru... să simtă și ei că își câștigă leafa, nu?

În ultima lui zi de muncă parcă nu s-ar fi dat deloc dus, lucru pe deplin de înțeles dacă ne gândim că vreme de vreo douăzeci de ani descurajase aiuriții orașului să ajungă cu ineptiile lor mai departe. Am alcătuit procesul de predare-primire a modestului inventar. L-am semnat amândoi și, înainte de a pleca, mi-a mai spus o dată:

— Două sfaturi aș vrea să îți mai dau înainte de a-ți începe munca: unu – caută-ți o preocupare, dacă vrei să nu înnebunești... Cu cele două-trei cereri de brevete pe săptămână nu prea o să ai de muncă... Trebuie să îți umpli timpul cu ceva... și, crede-mă, nu rebusul este soluția. Doi: ai aici trei pagini dactilografiate mărunț cu invențiile considerate imposibile de către comunitatea științifică. Ar fi bine ca nici una să nu apară pe vreun referat al tău trimis la Centru, asta numai dacă ții la postul ăsta.

Am dat mâna și a plecat grăbit, de parcă i-ar fi dat lacrimile și nu ar fi vrut să îl văd...

Câteva zile am huzurit și, în ciuda sfatului lui Gil, am rezolvat toate careurile din revistele de rebus care mi-au căzut în mână. Apoi, tocmai când mă plictisiseam de rebus, au început să apară inventatorii. Poate că vestea ieșirii lui Gil la pensie făcuse înconjurul orașului și, crezându-mă mai tânăr și mai neexperimentat, vedeau în asta o ocazie de a-și strecura invențiile spre Centru. Am dat drumul uneia care părea viabilă (un culegător automat de mere) și am respins vreo cinci care frizau absurdul sau erau inutile: ceas deșteptător care în loc să sune îl stropea pe somnoros cu apă rece, un dispozitiv de lustruit pantofii care, dacă nu aș fi avut intuiția să îl probez pe pantofii inventatorului, mi i-ar fi făcut ferfeniță pe ai mei, și multe, multe altele destul de asemănătoare. Pentru una singură am fost nevoit să îi dau telefon lui Gil: dispozitiv de curățat tălpile fiarelor de călcat.

— Este un ins slăbuț și chel, cu un tic nervos la ochiul stâng? m-a întrebat Gil în loc de răspuns. Am privit spre inventator, care îmi făcea cu sârg din ochiul stâng.

La răspunsul meu afirmativ, a râs ușurel:

— Îl am client de vreo cincisprezece ani... ca și clinica de psihiatrie, de altfel. Nu știu ce să îți spun, invenția s-ar putea să meargă, dar este atât de minoră, atât de lipsită de importanță față de cât suflet pune în ea, încât ... Oricum, fă cum vrei...

Am acceptat să îmi prezinte o demonstrație, și, spre surprinderea mea, din grămada de fiare pe care

le-a adus cu el, nici unul nu a rămas necurătat. Principiul nu era unul nou, se baza pe ultrasunete, dar modul în care era aplicat îl făcea să aibă attributele unei invenții. Am făcut actele respective, le-am înaintat mai departe și invenția a fost brevetată. A fost un caz particular, care nu s-a mai repetat. L-am așteptat să mai vină și cu alte invenții, pentru că, așa cum se știe, de obicei inventatorii, o dată stârniți, nu se mulțumesc cu o singură invenție, ci, pornind de la neastâmpărul acesteia, adaugă noi și noi născociri. În schimb, cam la vreo lună după instalarea mea în noul post, a început să mă calce un personaj în legătură cu care de asemenea mă avertizase Gil: un ins mărunțel, cu un halat ponosit și murdar pe el, de parcă atunci ieșise dintr-o forjă. Părul îl avea vâlvoi, crescut în dezordine, și mai avea și un set întreg de ticuri nervoase pe care le repeta cu o precizie remarcabilă.

— Ghinea mă numesc, se prezentă el de cum intră în birou, și, cum eram tocmai în perioada în care mă plictisise de rebus, am privit ca pe o binecuvântare apariția lui.

S-a așezat pe scaunul din fața biroului și a început să îmi așeze riglele, creioanele și hârtiile de pe masă paralel cu marginea. Și despre asta mă avertizase Gil. După ce a terminat de așezat tot ce se putea așeza în partea lui de masă, a început să își tragă manșetele de la cămașă, apoi a început să se tragă de gulerul cămășii de parcă nu ar fi avut aer destul. După ce termină toate astea, o luă de la capăt cu riglele, astfel că am început să înțeleg de ce Gil mă prevenise că o discuție cu el era greu de

purtat pentru că, fără să vrei, în loc să-i urmărești cuvintele erai tentat să-i urmărești mâinile, care păreau două animale ce scăpaseră complet de sub controlul lui.

— Da, domnule Ghinea, cu ce vă pot ajuta? I-am întrebat eu, fascinat de spectacolul mâinilor lui neastâmpărate.

M-a privit oarecum uimit, ca și cum abia atunci ar fi luat act de prezența mea, dar, după ce s-a oprit o clipă, și-a reluat tot tipicul de gesturi și, în timp ce le executa cu precizie, a început să îmi vorbească:

— Bănuiesc că domnul Gil v-a avertizat cu privire la persoana mea - și îmi aruncă o privire furișată în timp ce îndrepta cu încă un milimetru alinierea creioanelor de pe birou. Pe undeva, poate că are dreptate, toate invențiile mele sunt atât de... cum să le zic... nonconformiste, încât nici nu mă mir că nu le-a putut recepta cu adevărat valoarea. Nici nu îl condamn, de altfel... Este o caracteristică firească a oamenilor care se apropie de vârsta pensionării să nu mai accepte cu aceeași ușurință noul... Este trist, dar perfect adevărat, și de asta m-am bucurat când am auzit că vine o persoană nouă, tânără, cu o minte deschisă la nou...

Ridică ochii spre mine ca să vadă ce spun, dar, sincer să fiu, în ciuda avertismentelor lui Gil, rămăsesem fără replică în fața spectacolului dezlănțuit de omuleț în fața mea.

Profită de starea mea de stupoare, murmură un „îmi dați voie?” formal și se întinse peste birou, așezând paralel cu marginea acestuia pixul pe care îl lăsasem din mână.

Obosit de spectacol și simțind că îmi vine și mie să așez liniile pe birou, am spus exasperat:

— Nici vorbă, domnule Ghinea, de așa ceva! Principiul meu este ca solicitările de brevete să fie însoțite de un prototip perfect funcțional, și apoi putem porni discuția...

Și nici nu am terminat bine fraza, și mi-am dat seama că picasem în capcana vieții mele...

— Aveți dreptate aici, se entuziasmă el și, lăsându-și manșetele în pace, se aplecă asupra genții jerpelite pe care o lăsase la picioare când se așezase.

Cu evlavie, ridică din ea un dispozitiv pe care îl așează pe biroul meu, printre hârtii și rigle. În timp ce îl manevra cu grijă, am observat că uitase cu totul de micile lui manii, de parcă nici nu ar fi fost.

Pentru că dispozitivul acela este începutul unui lung șir de necazuri pentru mine, va trebui să îl descriu ceva mai bine, deși mare lucru despre el nu este de spus: o bucată de carton pe post de stativ, din care ieșeau două suporturi verticale din sârmă, de vreo 15 centimetri, despicate la vârf în formă de V; pe ele se sprijinea o altă sârmă, orizontală, care avea atașată la mijloc o mică elice confecționată din tablă de cupru și cositorită grosolan undeva pe la mijloc.

— Ei? am spus eu văzând că nu se întâmplă nimic.

— Răbdare, spuse Ghinea, trăgând iar înfrigurat de manșete și privind țintă la mica elice din fața lui.

Tocmai începusem să îmi pierd răbdarea, când, împotriva tuturor legilor fizicii, mica elice începu să

se rotească. La început mai încet, apoi își mări viteza și se stabilizează când ajunse la două-trei rotații pe secundă.

— Ei? întrebă Ghinea radios, uitând să se mai tragă de manșete.

Am privit suspicios mica elice și am început să trec în revistă posibilitățile de fraudă. Un câmp electromagnetic – dar produs de cine? Un curent de aer – și mai puțin probabil. Atunci, ce naiba se întâmpla aici?

L-am privit încruntat pe Ghinea, dar acesta își privea radios jucăria.

— Pot să mă uit puțin? l-am întrebat eu și am întins mâna să iau – cum să-i spun adunăturii de sârme din fața mea – dispozitivul, nu ?

Am privit sub carton, dar nu era nimic de văzut: un carton ca oricare altul, iar sârmele puțin ruginite părea că fuseseră obținute prin sacrificarea unor andrele. Am desfăcut ușor toată alcătuirea aia nefirească, am studiat-o atent, apoi am așezat-o la fel cum fusese. Încet-încet, cu greutate parcă, a pornit a se roti cam la un minut după ce am lăsat-o liniștită.

— La dracu, am șoptit eu buimăcit.

— Mda, a confirmat Ghinea. Așa a spus și Gil când a văzut-o prima dată. Apoi mi-a interzis să mai calc pe aici până nu iese la pensie... Acum, că a plecat, sper ca dumneata să fii mai curajos ca el și să accepți realitatea...

— Domnule Ghinea, cred că îți dai seama că așa ceva, deși ar putea revoluționa lumea noastră,

este încă neacceptat de știința oficială... Va trebui să îmi dai un răgaz rezonabil...

— Am înțeles, acceptă neașteptat de ușor Ghinea. Vă las dispozitivul și am să mă întorc, să zicem... peste o săptămână.

A dat mâna cu mine și a plecat lăsându-mă nedumerit. Am închis oficiul și m-am repezit la telefon, dar Gil era plecat la pescuit pentru câteva zile – așa că am rămas singur cu sârmele lui Ghinea pe cap. Am început prin a înlocui o sârmă sau alta să vad dacă mai funcționează, dar drăcovenia nu voia să se învâртеască decât în configurația originală. Am încercat să o pun sub un clopot de sticlă pentru a o feri de curenți de aer – ba, într-un exces de zel, am vârat-o și într-o cușcă Faraday –, ca să fiu sigur că nu un câmp electromagnetic venit de aiurea pune în mișcare mica elice. Nepăsătoare la toate eforturile mele, elicea se învâртеa mereu și ronțaia mai departe liniștită timpul – așa că nici nu am observat când a trecut săptămâna și m-am trezit cu Ghinea la ușă.

— Ei, se repezi el de cum intră la hârtiile și riglele mele de pe birou să le așeze, cum stăm? Îi dăm drumul?

— Domnule Ghinea, un lucru este incontestabil: drăcia, vreau să spun dispozitivul ăsta, funcționează. Dar, ca să puteți obține un brevet de invenție pentru așa ceva, vă dați seama că trebuie să aveți și o argumentație științifică foarte bine pusă la punct. Dumneavoastră cum vă explicați funcționarea acestui dispozitiv?

Pentru prima dată păru încurcat:

— Știți... asta este, că nu prea pot să mi-o explic... - și încetul cu încetul a început să îmi povestească despre el și despre invențiile sale...

Era mecanic auto la un garaj și de mic copil fusese atras de mecanisme și de dorința de a făuri și de a inventa lucruri noi. De câțva timp era preocupat de născocirea unui perpetuum mobile. Știa că în conformitate cu părerea oficială a științei așa ceva nu era posibil, ba citise și o mulțime de cărți tehnice. Era imposibil, dar el încerca mereu, și, alături de alte mici invenții, într-o bună zi se trezi că cea mai puțin complicată alcătuire a sa începe dintr-o dată să se miște. Cum și de ce a reușit tocmai atunci, Ghinea nu își putea explica - dar s-a pomenit dintr-o dată cu elicea prinzând viață în mâinile lui... Și, până la urmă, am aflat că dispozitivul era înjghebat nu din andrele, ci din spițe de biciclete...

Mai trase puțin de gulerul cămășii, apoi veni conspirativ spre mine:

— Îmi dau seama că o asemenea invenție nu poate fi acceptată de lume fără să fie susținută de dovezi, fără să putem explica lumii și de ce se mișcă morișca asta. Uite cum facem... Eu am construit-o, dumneata află cum funcționează - și o scoatem amândoi în lume... O să fim coautori...

A plecat și m-a lăsat cu morișca lui blestemată pe cap. O priveam ore întregi cum se învâртеște și ajunsese să mă obsedeze, astfel încât o visam până și noaptea. La câteva zile, Ghinea își făcea apariția și, după ce îmi așeza meticolos riglele de pe birou, mă întreba tot mai lipsit de curiozitate:

— Ei, cum stăm?

Îi arătam din priviri elicea, care era cocoțata la loc de cinste lângă afișul cu „Nu se primesc pentru înregistrare perpetuum-uri mobile!” și vâjâia alene din aripioarele ei mărunte.

— Nu am găsit încă nimic, îi spuneam eu posomorât, și îl vedeam cum se întristează și el, de parcă ar fi așteptat de la mine cine știe ce minune.

— Dar o să mai încerci, nu? Întreba el cu speranță în glas, și la răspunsul meu afirmativ pleca fericit, lăsându-mă în schimb pe mine într-o stare de neputință care mă exaspera.

Când i-am povestit despre ce era vorba, Gil și-a declinat cu eleganță competența și mi-a dat un sfat:

— Uite ce cred eu... Nu te poți prezenta cu așa ceva nicăieri. Știi cum funcționează? Nu... și nici nu ai să afli niciodată.

Își aprinse o țigară și privi la mine prin fumul ei:

— Să presupunem prin absurd că te hotărăști să te duci cu drăcia asta la o comisie. O instalezi, și dintr-o dată ea se hotărăște că s-a învățat destul și că gata, de azi nu mai pornește. Ce ai să faci? O să-ți dai cuvântul că ieri mergea?

Mai trase un fum din țigară și înainte de a pleca nu uită să mă sfătuiască:

— Dă-i drăcia înapoi și uită de ea, dacă nu vrei să zbori de aici. Și e păcat, așa pomană de post nu mai prinzi...

Și totuși, nu mă puteam astâmpăra. Trebuia făcut ceva. Când a mai trecut Ghinea pe la mine, l-am întrebat dacă încercase să mai facă un asemenea dispozitiv.

— Am încercat, oftă el, dar nu merge...

L-am privit crunt:

— Și acum îmi spui? Vrei să spui că ai folosit același metal, același cositor, și totuși nu ai reușit să mai fabrici un exemplar?!

Părea prea mâhnit ca să-l mai cert și eu, dar asta schimba cu totul datele problemei.

— Știți, atunci când am lipit astea la un loc eram puțin cam băut. Mi-am spus că poate de aia - așa ca am încercat să beau, să mă simt exact la fel, poate-poate mai reușesc o dată...

Nu avea nici un Dumnezeu ce îmi spunea el acolo, și mi se părea că lucrul cel mai înțelept pe care îl puteam face era să îl ascult pe Gil și să-i dau jucăria înapoi.

Chiar i-am oferit-o, dar s-a apărat ca de un lucru neplăcut:

— Nu, nu - mai păstrați-o dumneavoastră. Vă rog, poate vă vine până la urmă vreo idee... Și apoi, pe mine parcă mă deprimă. Să o văd cum se învâртеște toată ziua și să nu știu de ce se învâртеște...

Au trecut vreo două săptămâni fără să mă viziteze nimeni. Era spre sfârșitul verii și oamenii din oraș mai profitau de ultimele zile frumoase, plecând care la mare, care la munte. Într-o după-amiază care se anunța a fi liniștită, am mai dat o dată jos de pe dulap înjghebarea de sârme a lui Ghinea. Se făcuse aproape patru după-amiaza și dinspre munții din zare se îngrămădeau nori negri ce păreau că au de gând să pornească un nou potop, care în mod sigur va descuraja posibili inventatori să-l înfrunte și să vină până la mine.

În biroul meu întunecat dintr-o dată, luminat doar din când în când de scânteierile fulgerelor, priveam nemișcat la morișcă. Nu părea să aibă nevoie de lubrifiant pentru atenuarea frecării, ba dimpotrivă: de atâta rotire, metalul devenise lucios și începuse să se subțieze. Chiar mă întrebam ce se va întâmpla dacă sârmele se vor toci cu totul și se vor rupe. Oare în cazul unei reparații dispozitivul va mai funcționa? Eram frământat de întrebare când, deodată, un trăsnet puternic undeva în apropiere mă făcu să ridic ochii spre ușă. Bubuitul venise de undeva din oraș, și încă destul de aproape. Chiar mă gândeam că ar fi cazul să renunț la scrupulozitatea mea în respectarea programului, dacă voiam să nu risc să ajung ciuciulete acasă. Am luat cu grijă sârmele lui Ghinea să le așez pe dulap, și abia atunci am văzut că erau nemișcate. Le-am urnit cu un bobârnac ușor. Au făcut alene o jumătate de rotație, apoi s-au oprit. Afară s-a pornit un adevărat diluviu, în timp ce eu încercam tot mai exasperat să pornesc drăcia.

După vreo oră de încercări nereușite, am profitat de o scurtă pauză în potopul de afară ca să fug acasă. Singura explicație pe care am găsit-o la repezeală era că poate atmosfera încărcată nu era prielnică invenției. De ce? Habar nu aveam, cum habar nu aveam nici dacă era adevărată. Dar trebuia să găsesc ceva ca să mă liniștesc și să pot dormi...

A doua zi, dis-de-dimineată, am pornit spre birou și primul lucru a fost să mă uit la morișcă: înțepenită mai departe - și, dacă nu mi-aș fi petrecut

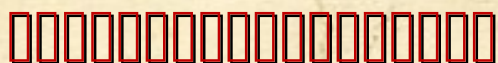
atâtea zile privind-o cum se învârtește, aș fi jurat că nici nu se învârtise vreodată.

Cu inima îndoită, gândindu-mă cum sa-i comunic vestea, am telefonat la garaj la Ghinea. Mi-a răspuns șeful lui, pe care îl întâlnisem de vreo două ori. Avea o voce gravă și puțin contrariată:

— Nu puteți vorbi cu Ghinea, domnule Adamescu. Credeam că ați aflat. Născocise o antenă nouă de televiziune, și ieri pe la patru după-amiază era cu ea pe acoperiș și făcea probe. Un trăsnet l-a izbit în plin. A murit pe loc...

Am pus jos receptorul din care șeful de garaj îmi mai oferea încă amănunte și am privit spre elice.

Încet-încet, în timp ce priveam spre ea, s-a pus în mișcare și a început să se învârtască de parcă nu s-ar fi oprit niciodată.

când Virgil, secretarul meu, care se uita ca de obicei la mine fără să facă nimic, spuse pe un ton ciudat:

— Hei, Paul ! Cred că ar trebui să ne reconsiderăm puțin prioritățile...

La privirea mea nedumerită, s-a mulțumit numai să îmi arate tăcut ceva în spatele meu. Obținuserăm cu greu autorizația pentru a săpa printre ruine - în general, amatorii nu sunt foarte bine văzuți când încearcă să sape în siturile istorice consacrate -, și din această pricină aveam parte zilnic de tot soiul de vizitatori, care, dacă nu ne puteau alunga, măcar ne făceau zile fripte.

De data asta se pare că întrecuseră măsura: privindu-mă crunt, un ins care părea că aterizase aici direct de la un carnaval se înțepenise tăcut în spatele meu, la numai câțiva metri.

M-am șters pe mâini, am abandonat uneltele cu care săpam și am ieșit din mica groapă pe care reușisem să o fac în cele câteva ore de când munceam. Părerea mea, indiferent de ce ar fi spus Virgil, este că indivizii care umblă pe câmpuri costumați în diavol, la primele ore ale dimineții, trebuie tratați cu toată deferența posibilă.

Politicos ar fi fost ca el să ne salute primul, dar, cum nu te poți aștepta de la unul mascat în Mefistofel să fie prea politicoș, am spart eu primul gheața:

— Bună ziua. Vă putem ajuta cu ceva?

Tonul politicoș și prevenitor pe care l-am folosit nu cred că ar fi putut deranja pe cineva. Chiar dacă am fi presupus că era evadat de la balamuc.

Tipul din fața mea făcu o grimasă ca și cum ar fi prizat o doză serioasă dintr-un tutun de proastă calitate. Își așează recuzita pe el cu un gest care mi-a amintit puțin de un cocoș ce se umflă în pene pe lângă o găină, apoi se mai apropie câțiva pași:

— Bineînțeles că mă puteți ajuta... Și, cum mi-ați fost recomandat drept o persoană extrem de inteligentă, sper că micile formalități care ne rămân de făcut le putem îndeplini foarte repede.

Mărturisesc că, deși mă cred un om înzestrat cu o doză normală de inteligență și cu spirit de observație pe măsură, nici nu am priceput ce vrea, și nici nu am văzut când i-au apărut în mâini pergamentul și stiloul:

— Domnule Paul B., mi se adresă el foarte protocolar și serios. Știind că aveam să vă întâlnesc, mi-am permis să solicit bazei noastre de date câteva informații despre dumneavoastră... Am aflat așadar despre micile dumneavoastră pasiuni, arată el cu un gest destul de scârbit spre groapa din care tocmai ieșisem.

Știam că, în anumite medii, a răscoli pământul, indiferent pentru ce motive, nu era considerat nici

pe departe o ocupație de gentleman, așa că nu mă mira reticența individului.

Mai făcu doi pași spre mine și continuă:

— Mai știi, de asemenea, că sunteți o fire introspectivă, înclinată spre meditație... Nu mă îndoiesc că, uneori, mai ales în urma unor eșecuri, v-ați pus problema unor dorințe... care, din nefericire, nu puteau fi îndeplinite în condiții obișnuite. Ei bine, a venit vremea să vi le îndepliniți. Trei, mai precis, cum deja poate bănuți...

Am privit spre Virgil, căruia îi căzuse falca de uimire și privea neliniștit când la mine, când la ciudatul personaj din fața mea. Dacă nu am fi fost în mijlocul unui câmp destul de pustiu și dacă personajul din fața mea nu ar fi fost costumat atât de caraghios, aș fi putut crede că în fața mea se afla agentul unei societăți de asigurare-reasigurare care îmi oferă unul dintre noile pachete promoționale de asigurare pe viață. Am decis să fiu precaut. Deși eram doi, interlocutorul meu părea destul de zdravăn. Oricum, abandonarea târnăcopului în groapă nu mi se părea acum cea mai inspirată acțiune din viața mea.

— Iertați-mă, dar costumația asta, atât de dimineață..., am spus eu grijuliu, și imediat mi-am dat seama că erau cele mai idioate vorbe pe care le-aș fi putut spune - de parcă a umbla pe câmpuri costumat în diavol era un păcat de neiertat numai dimineața, iar spre orele serii acest lucru era de la sine înțeleș...

— Ar fi trebuit să îmi dau seama, spuse cel din fața mea și pocni scurt din degete.

Deși mă uitam țintă la el, nu am observat când recuzita de prost gust de pe el a fost înlocuită cu o ținută sport, adecvată unui om care a ieșit să facă o matinală cură de alergare pe câmpuri.

— Ei, așa e mai bine, îmi zâmbi el larg și îmi întinse iar pergamentul și stiloul.

Am ridicat mâinile în fața mea în semn de apărare. De fapt nu mă simțeam în pericol, dar voiam să capăt un răgaz să mă lămuresc.

— Numai puțin... numai puțin, am spus eu grăbit. Din câte am înțeles, dumneavoastră pretindeți că sunteți unul dintre diavolii aceia mici și răi care umblă prin lume să achiziționeze suflete la preț de dumping în schimbul îndeplinirii a trei dorințe...

Avu un zâmbet larg:

— E o plăcere să fac afaceri cu dumneavoastră. Ați intuit perfect esența problemei. Cu un mic amendament: astăzi este ultima zi când mai pot fi numit diavol mic. Știți, poate nu ar trebui să vă spun, dar există și la noi o întreagă ierarhie. Ierarhie în care este tare greu de urcat, și numai în urma unor cursuri de specializare lungi și a unor examene dificile. Iar încercarea de a vă convinge pe dumneavoastră să... cum să spun?... să colaborați cu instanța pe care o reprezint este de fapt testul meu final. Lucrarea mea de diplomă.

Am rămas cu gura căscată: iată-mă și subiect de bacalaureat sau de licență în lumea diavolilor.

A profitat de năuceala mea și a continuat rapid:

— Iar faptul că sunt rău sau nu este o chestiune tare relativă. Să spunem că una dintre dorințe ar fi

ca papagalul vecinului dumneavoastră, care vă scoală în fiecare dimineață cu țipetele lui, să-și rupă gâtul. Sau să-l mănânce pisica, așa cum vă doriți uneori, de ce să nu o recunoaștem. În sine este o dorință rea, dar eu nu sunt decât executorul acestei dorințe. Judecătorul, cel care a hotărât asta, ați fost dumneavoastră. Cine este, atunci, rău? Eu sau dumneavoastră? Nici nu știți câte dorințe rele suntem puși să îndeplinim... Și tot oamenii au inventat pe urmă mitul că de fapt noi nu îndeplinim decât dorințele rele sau pe cele distructive. Nimic mai fals! Le place lor să își facă rău unul altuia, și pe urmă dau vina pe noi...

Nu m-am lăsat furat de argumentația lui și i-am făcut semn să se oprească:

— Înainte de a continua discuția vreau să aflu două lucruri: mai întâi, de ce am fost ales tocmai eu ca subiect al tezei duminică de licență. De ce nu Virgil – și am arătat spre secretarul meu, care stătea pierit pe marginea gropii. Și, am continuat eu, în al doilea rând, va trebui să îmi oferi o probă mai consistentă că ești cine spui, nu un simplu impostor.

A zâmbit larg, ca și cum ar fi avut răspunsurile gata pregătite:

— La punctul întâi cred că aveți deja răspunsul: sunteți o persoană împlinită pe toate planurile. Extrem de greu de convins că vă mai lipsește ceva. Examenul acesta este foarte greu pentru mine, așa că, dacă voi reuși să vă conving, meritul meu va fi cu atât mai mare...

Am dat aprobator din cap: mă gândisem și eu la asta, e adevărat.

A trecut pe lângă mine și s-a apropiat de marginea gropii, unde aștepta Virgil.

— Poate că nu este lipsit de semnificație faptul că dorința dumneavoastră secretă, nemărturisită nici măcar secretarului dumneavoastră, este să găsiți aici, în locul unde săpați, o mărunță monedă romană. Măcar un denar, care să dovedească adevărul ipotezei dumneavoastră.

Am încercat să nu par prea năucit. Era adevărat asta: nici măcar lui Virgil nu i-o mărturisisem.

A continuat zâmbitor:

— Cu titlu pur informativ, vă pot spune că romanii nu au ajuns până aici. Ultimul lor castru, și teritoriul controlat de ei, a fost cu vreo 20 de kilometri mai la sud. Exact dincolo de râu.

Am încercat să nu par prea afectat. Dacă avea dreptate, și nu văd de ce nu ar fi avut, ipoteza mea – atât de dragă mie – nu avea nici o valoare, și însemna că toate diminețile de duminică petrecute pe câmpiile din jur fuseseră pierdute degeaba.

— Ei bine, spuse el la fel de zâmbitor, dorința asta mărunță se poate aranja. Deși nu știu câtă valoare va avea din punct de vedere arheologic...

Mi s-a părut că a fost învăluit pentru câteva momente într-un fel ce ceață alburie. Când l-am văzut din nou clar, detectorul de metale din mână lui Virgil începu să piuie, făcându-l să tresară atât de tare, încât aproape îl scăpă pe jos.

Mefistofelicul personaj îmi făcu semn să mă apropiu de groapă, apoi spuse:

— Să-l lăsăm și pe prietenul dumitale să facă ceva util...

Îi arată o spatulă abandonată de mine pe marginea gropii:

— Ar fi bine să sapi încet, acolo, în partea stângă, lângă târnăcop, câțiva centimetri numai, dacă mai țin eu bine minte...

Se întoarse spre mine:

— Sper că îți dai seama, stimate domn, că această mică performanță a presupus ca eu să mă întorc în timp până în vremea lui Galus, să șterpelesc un denar, să localizez cu oarecare precizie locul în care vei săpa peste două mii de ani și să-l plasez aici cu speranța că nu îl va găsi nimeni între timp.

Între timp, Virgil degajase mica monedă și mi-o înmânase consternat. Am luat o pensulă și am curățat bine denarul imperial de argint. Se vedea destul de bine inscripția: „Trebonianus Galus“. Am început să vorbesc în timp ce studiam moneda, dar eram conștient că vorbeam numai ca să dau timp minții să cântărească faptele:

— De fapt problema este că ai preferat să șterpelești acest denar în loc să încerci să lucrezi ceva în schimbul lui și să îl câștigi astfel cinstit.

Și-a ridicat ochii spre cer exasperat:

— Să nu uităm totuși că sunt un diavol, nicidecum vreun martir creștin gata de cine știe ce sacrificii pentru a-și demonstra adevărul. Cel puțin nu atâta vreme cât se putea și mai simplu decât să fac pe sclavul în minele de staniu din Galia.

Între timp coborâsem și eu în groapă și cercetasem cu un ochi critic locul de unde Virgil dezgropase denarul. Chiar dacă sunt un arheolog

amator, cu greu ar putea cineva să mă inducă în eroare: fără îndoială, denarul chiar stătuse acolo două mii de ani. M-am întors ezitând spre, cum să-i spun după o astfel de demonstrație, decât Diavol.

— Ei bine, m-am convins. Ești Diavolul. Oricum, ceea ce ai făcut depășește posibilitățile unei ființe omenești, așa că trebuie să continuăm discuția pornind de la această neliniștitoare premisă.

Scoase iar pergamentul și stiloul și mi le puse, puțin plictisit, sub nas:

— Ce să mai continuăm? Îmi spui trei dorințe, oricine are așa ceva, semnezi, ți le îndeplinesc, și gata. Fiecare își vede de treburi...

— Uite cum stă treaba... Să știi că asta va fi pentru dumneata un examen mai greu decât poți să-ți imaginezi la prima vedere.

M-am făcut că nu aud cum pufnește indignat și am continuat:

— Deci presupui că o să-ți cedez spre folosință veșnică acel ceva ce presupunem că este al meu și pe care îl numești suflet — în schimbul a ce? A ceva despre care se presupune că am neapărată nevoie. Or, la începutul discuției ai binevoit să subliniezi faptul că am fost ales tocmai eu pentru că nu sunt cunoscut ca un om cu dorințe și nevoi extravagante. Iar tot ce am avut nevoie am obținut prin muncă, prin muncă susținută, o noțiune care, stimate domn, am impresia că vă este străină...

Am ieșit din groapă și m-am șters pe mâini, apoi am privit spre Diavol.

— Deci - iar într-o mică fundătură. Înainte de a continua discuția trebuie să mai clarificăm două lucruri: ce este sufletul pe care îl dorești atât de mult și ce mi se poate oferi în schimbul lui?

A lăsat, cu un oftat greu, pergamentul în jos, a pocnit din degete și lângă groapă a apărut o masă de grădină din plastic alb, împreună cu trei scaune de aceeași culoare.

— Să luăm loc mai bine, văd că discuția se prelungește...

Ne-am așezat toți trei la masă, am băut câte o oranjadă și, după ce a aranjat umbrela ca să nu ne bată soarele, Diavolul a continuat:

— Pentru a continua mai ușor discuția, ar fi bine să inversăm puțin datele problemei. Să vedem mai întâi ce pot oferi...

M-am așezat mai comod pe scaun. Discuția promitea oricum să devină interesantă, iar eu speram să rămân cu denarul, pe care îl mutam alene dintr-o mână în alta, așteptând momentul în care discuția se va încinge suficient de mult ca să îl pot strecura neobservat în buzunar.

— Deci, spuse Diavolul, cu o voce convingătoare, statistic vorbind, una dintre primele dorințe ale oamenilor contra sufletului lor ar fi, bineînțeles, banii...

M-am strâmbat neconvins și m-am întors spre secretarul meu:

— Ar fi fost mai bine dacă aveam contabilul cu mine, dar cred că și tu ești destul de informat cu privire la mărimea contului meu bancar.

S-a scotocit în buzunar în căutarea vreunui extras bancar, cred. L-am oprit:

— Nu-i nevoie de cifre exacte, Virgil. Aproximativ, domnul ne va crede – dacă nu cumva cunoaște cifra asta mai bine decât noi...

Diavolul s-a înclinat încântat spre mine:

— Ieri, la închiderea bursei, în cont erau 324 de mii de euro în numerar și încă două milioane și ceva în acțiuni.

Am ridicat edificator din umeri:

— Ar mai trebui menționat că i-am obținut prin eforturi proprii și, chiar dacă mâine i-aș pierde pe toți, oricând știu ce să fac ca să o iau de la capăt. Și mai am un principiu: ce poți obține cu trei milioane de dolari poți obține și cu trei miliarde, sporind de o mie de ori cantitățile și de un milion de ori grijile. Așa că hai să presupunem că eu nu mă încadrez în normalul statistic. Altceva...

— Sunteți un om rar, domnule Paul suspină Diavolul. Să trecem așadar la lucrurile care nu se pot obține în nici un caz pe bani.

Am mai băut o gură de oranjadă și l-am întrerupt:

— Ca să vă scutesc de perorație inutilă, vă avertizez că nu sunt interesat nici de dragostea vreunei femei anume. Asta fără să cad în extrema cealaltă, adică să îmi placă bărbații... Nu sunt interesat nici de glorie, nici de tinerețe veșnică, nici de putere, și cred eu că de nimic din ce mi-ați putea oferi.

— Complicat, spuse Diavolul și se posomorî dintr-o dată.

— Nu este complicat deloc, am surâs eu. Am vrut numai să stabilem foarte clar pozițiile în această negociere, în care se părea la început că aveți toate atuurile. Nu aveți ce să-mi oferiți pentru suflet, ar fi bine să stabilem de la bun început asta... Oricum, nimic care să mă atragă...

— Mda, mormăi înciudat Diavolul.

— În schimb, am și eu o slăbiciune: sunt curios! Uite, sunt dispus să vi-l ofer pe gratis dacă reușiți să mă lămuriți de ce aveți cu adevărat nevoie de el și mai ales ce este acest suflet...

— Asta este ușor, se învioră Diavolul dintr-o dată.

— Să vedem, am spus eu sceptic și m-am așezat mai bine, pregătit să ascult.

În loc de asta, el scoase o carte și mi-o întinse. Titlul mare se vedea de la distanță: „Sufletul - definiții”.

Am luat-o și m-am uitat fugitiv prin ea. În general, abundau definițiile cu iz mistic. Am întâlnit chiar și citatul din Luca (12:20): „Iar Dumnezeu i-a zis: Nebune! În această noapte vor cere de la tine sufletul tău”.

Era subliniat cu roșu ca eu să înțeleg că oricum, chiar ateu fiind, până la urmă mi se va cere sufletul în momentul morții.

Spre sfârșitul cărții, scris cu litere mici, am găsit și ce căutam: „Sufletul este suma tuturor activităților psihice. Se admite posibilitatea supraviețuirii lui și după încetarea existenței suportului material - corpul omenesc, în speță”.

I-am arătat asta Diavolului.

S-a încruntat, neplăcut surprins:

pe viitor sper că se vor păstra numai definițiile teologice...

— Care nu prea ajută în cazul unui ateu, nu? am întrebat eu cât am putut de sarcastic.

Părea neajutorat, și zău că mi s-a făcut un pic milă de el, deși încercase să mă păcălească.

— Uite, am spus eu, hai să ajungem la o înțelegere. Poate te pot ajuta...

— Cum? a întrebat el dintr-o dată bucuros, și în ochii ca tăciunele am văzut sclipind o rază de speranță.

— Vreau să știu ce se va întâmpla cu documentul acesta după ce îl semnez eu. Cine îl mai vede, cine îl mai verifică?

Diavolul dădu din umeri:

— Nimeni. Documentul acesta există mai mult pentru tine, are o semnificație, ca să spun așa, pur simbolică.

— Așa am bănuir și eu... Spune-mi, atunci - din moment ce eu nu vreau să renunț de bună voie la ceva ce cred că este propria mea ființă, sufletul, cum îi spui tu (deja îmi permiteam să-l tutuiesc, din moment ce îi ofeream sfaturi), pentru ca nu ai ce să-mi oferi - ceva echivalent ca valoare, de ce să nu spunem noi la toată lumea că am semnat, îți iei diploma de licență sau ce naiba spui că trebuie să obții în schimbul sufletului meu, și toată lumea va fi mulțumită.

Clătină nemulțumit din cap:

— Să înșeli o ființă omenească este considerat chiar un lucru de laudă, undeva acolo jos – și arată spre groapă. Dar să ne înșelăm între noi? Nu știu ce să zic... Încă nu am auzit ca vreun diavol să o facă ...

— Poate că a făcut-o, dar a păstrat tăcerea, așa cum o să faci și tu...

Nu-mi venea să cred: urma să-l conving pe acest diavol mic să-și dea în petic și să-și înșele ortacii din străfunduri sau de unde și-or fi având ei sediul.

— Bine, fie, spuse el într-un târziu. Să batem palma și să sperăm că nu o să afle nimeni, altfel cine știe ce o să mi se întâmple.

Am dat mâna cu el și am zâmbit:

— La urma urmei, ce pot să îți facă? Doar nu te pot recalifica pe post de înger, nu?

Nu prea a gustat gluma mea, mai ales că un roi imens de muște, venit de nu se știe unde, a început să se învâртеască în jurul lui.

Le-a alungat de lângă el cu un semn moale, apoi a spus:

— Semnul diavolului, ce să fac? Se țin tot timpul de mine. Doar când am câte o misiune mai delicată, ca să nu îi impresioneze neplăcut pe partenerii de discuții mai sensibili, mai scap câteva minute de ele, cum am făcut și azi, când m-am teleportat aici, în mijlocul câmpului. Din fericire pentru mine, eu mă deplasez instantaneu, iar ele pot să zboare numai cu viteza normală a unei muște.

A tăcut dintr-o dată, uitându-se brusc cu ochi măriți de uimire spre mine.

Muștele nu au numai prostul obicei de a se ține după un diavol oriunde s-ar afla, ci și pe acela, mult mai supărător, ca, atunci când doi diavoli se află față în față, ele să se îndrepte fără greș spre cel mai mare în grad. Ei, atunci când au ajuns lângă noi, după numai câteva clipe, toate muștele care roiau pe lângă capul diavolului l-au părăsit și au venit să-mi bâzâie mie pe la urechi. A avut nevoie de câteva clipe lungi până să înțeleagă.

— Iertare, Magistre, a îngăimat el și a dat să se trântască în genunchi.

L-am oprit cu un gest tăios:

— Știi care sunt greșelile făcute. Ai grijă să nu le repeți la al treilea examen. Va fi ultimul pe care poți să îl dai. Și, spre deosebire de tine, eu unul știu foarte bine ce te așteaptă dacă nu îl iei.

Am pocnit din degete și am dispărut împreună cu credinciosul meu servitor, Virgil, lăsându-l pe micul diavol să se descurce singur cu muștele în câmpie. Pentru că, o dată cu pierderea examenului, și-a pierdut și toate forțele...

Era o dimineață frumoasă de mai, așa că în sinea mea îmi explicam de ce eram așa de distrat și mai ales de ce mă simțeam atât de bine. Am cumpărat ziarele ca de obicei, le-am frunzărit câteva clipe cu un ochi distrat – gest devenit de multă vreme automatism –, apoi, tot ca de obicei, am așteptat ca semaforul, aflat undeva la câteva sute de metri depărtare, să întrerupă fluxul aproape continuu de mașini și să-mi permită să trec până la insula de beton din mijlocul pieței. Pe vremuri, când toate mergeau mai bine și fabricile orașului duduiau din plin, municipalitatea hotărâse să construiască o linie de tramvai între cele două mari cartiere muncitorești. Insula mea de beton urma să devină una dintre principalele stații. Cum între timp fabricile dăduseră faliment una după alta, tramvaiul, ca și multe alte proiecte, a fost abandonat. A rămas ca amintire mica insulă de beton, loc de popas pentru cei care, ca și mine, erau prea comozi ca să mai facă aproape un kilometru până la prima trecere de pietoni. Normal că nu este indicat să citești ziarul pe stradă, cel puțin nu pe o stradă atât de aglomerată. Dar de-a lungul anilor se formează mici obișnuințe, automatisme pe care apoi cu greu le poți controla.

De pildă, eram obișnuit ca, după ce cumpăram ziarele, să îl frunzăresc pe primul, să arunc apoi o privire spre stradă, să apreciez subconștient cât mai este până ce semaforul va jugula fluxul de mașini și să încep să citesc. Aproape instinctiv, după ce zgomotul mașinilor se diminuea suficient, aruncam o privire fugară peste ochelari, mă convingeam că miracolul roșu al semaforului se produsese din nou, întorceam pagina ziarului la rubrica faptului divers și mă angajam în traversare. Nu, nu era un act nesăbuit de curaj - ci doar obișnuință și eficientizarea timpului petrecut pe stradă.

La fel am procedat și acum: m-am oprit ca în fiecare zi pe refugiu, am mai terminat un articol - tot despre teroriști, cred -, apoi am început, în timp ce treceam la următorul, să îmi ascut simțurile pentru a percepe acel ceva care îmi indica faptul că și celălalt semafor își făcuse datoria. Foșnetul mașinilor devenise aproape mătăsos, am ridicat ochii, am văzut că circulația se opri (din principiu, nu mă interesau mașinile oprite) - și am dat să trec. Ceva - un simț al primejdiei de mult atrofiat - m-a făcut să mă opresc. Am ridicat mai atent ochii de pe ziar: nu trecea nici o mașină. Și totuși semnalul de alarmă din mine insista să-și facă simțită prezența. Am baleiat iar strada - ceva mai atent, de data asta - și abia atunci am descoperit motivul: dintr-o mașină parcată la câțiva metri de mine, două perechi de ochi mă priveau cu lăcomie. Când am văzut scris pe ea cu litere albastre „POLICE“ mi-am dat seama de pricina curiozității ocupanților.

Ei da, bine că i-am văzut la timp, mi-am spus și am pregătit ziarul pentru o lectură temeinică. Ba, mai mult, pentru a nu părea cu nici un chip un pieton dornic de traversare, am mai făcut doi pași și m-am rezemat temeinic de un stâlp. Se vede treaba că între timp în mașina polițiștilor au avut loc ceva discuții, pentru că într-un târziu unul dintre ei s-a dat jos și s-a apropiat de mine:

— Bună ziua, spuse el politico. Actele la control!

— Bună ziua, am răspuns eu la fel de politico, în timp ce îmi împătuream tacticos ziarul. Pentru ce motiv, dacă nu sunt indiscret? Din câte știu eu, actele sunt cerute atunci când este încălcată legea. Eu ce am făcut?

— Ați traversat șoseaua printr-un loc nepermis, spuse hotărât omul legii.

— Zău? m-am mirat eu, mai teatral decât ar fi fost necesar. M-ai văzut dumneata traversând?

Mă bazam pe faptul că atunci când aruncasem privirea de control de lângă chioșcul de ziare nu văzusem nici o mașină staționată.

— E drept, admise în silă polițistul, nu v-am văzut, dar, atunci, cum ați ajuns aici?

— Credeți-mă, am răspuns eu cât de serios am putut, asta este problema mea și, atâta vreme cât nu am încălcat nici o lege, nu am de gând să răspund la nici un fel de întrebări. Bună ziua! am încheiat eu, tăindu-i încercarea de a mai spune ceva, și m-am întors cu spatele la el, continuându-mi lectura ziarului.

A dat să se întoarcă la mașină, dar, scărpinându-se încurcat, a insistat:

— Cu o singură întrebare aş dori să vă mai deranjez, dacă se poate...

Mi-am compus o figură ocupată, de om deranjat din cititul presei la el acasă, în fotoliul din sufragerie, şi l-am îndemnat agasat, cu un gest scurt:

— Spuneţi...

— Totuşi, ce faceţi aici?

Am privit uimit la el:

— Nu se vede?

A ridicat din umeri încurcat:

— Iertaţi-mă... nu se vede.

I-am arătat stâlpul de care mă sprijinisem ca să-mi citesc ziarul.

O tablă veche, ruginită şi mâncată de timp anunţa că în curând urma să se inaugureze prima staţie a tramvaiului 101.

— Aştept tramvaiul, am spus eu cât de liniştit am putut.

— Aha, a spus poliţistul strângând din fălci şi s-a îndreptat ţepăn spre maşină.

În timp ce el păşea spre maşină, eu m-am întors la lectura ziarului şi nu mi-am dat seama că s-a urcat în ea decât după portiera trântită cu năduf. La un moment dat, colegul lui a ieşit, a traversat şi a plecat, aducând după un timp sandvişuri şi cola. Din câte se vedea, aşteptarea avea să fie lungă – aşa că am trecut la pagina literară a ziarului. Abia după ce am citit nuvela interminabilă şi cele câteva poezii, mi-am dat seama cât de cald se făcuse. Cei doi poliţişti din maşină mâncaseră, băuseră şi, cu aerul

160

condiționat pornit, erau în stare să aștepte oricât. După câte se părea, îmi voiau capul cu orice preț. Am dedus asta când am văzut cum, la numai câteva zeci de metri în fața lor, o mulțime de pietoni traversau nestingheriți șoseaua. Am început să citesc rubrica de mică publicitate, dar, cum nu voiam să vând sau să cumpăr nimic, m-am plictisit imediat. Am privit iar spre cei doi polițiști, care mă priveau cu ochi strălucitori, și mi-a venit o idee.

M-am întors cu spatele, am scos telefonul și am sunat la poliție:

— Alo! Poliția? Sunt un cetățean onest, care vede cum doi polițiști au parcat mașina în mijlocul Pieței Revoluției și beau votcă sub privirile pline de revoltă ale opiniei publice.

Ce-i drept, adevărul fusese puțin îmbunătățit în relatarea mea: sticlele de cola numai cu multă îngăduință puteau trece drept sticle de votcă, iar singurul reprezentant al opiniei publice care îi privea cu revoltă eram eu. Restul opiniei publice traversa șoseaua într-o veselie, total nepăsătoare la necazul meu.

Deși puerilă, stratagema mea a dat roade: în numai câteva minute, o mașină a poliției, ceva mai elegantă decât prima, semn că erau ceva șefi în ea, a oprit lângă cea de dinainte.

Ei bine, m-am convins că polițiștii sunt tot polițiști, indiferent de gradul pe care îl au: îl loc să îi trimită undeva în patrulare pe cei care mă supravegheau pe mine, l-au trimis iar pe unul dintre ei după sandvișuri și sucuri și s-au pus cu toții pe așteptat.

Îmi venea să mă dau bătut: în fond amenda, din câte știam eu, abia dacă făcea cât ziarele mele pe o săptămână. Și totuși, gustul amar al înfrângerii nu îmi era pe plac. Trebuia să găsesc ceva, și încă de urgență, altfel setea și căldura mă vor face în curând să cedez.

Un timp, nu mi-a venit nimic în minte, apoi am văzut un elicopter zburând undeva sus, pe albastrul imaculat al cerului. Și mi-am adus aminte de reportajul de la un incendiu, când elicopterul televiziunii ajunsese acolo înaintea mașinii pompierilor. Am căutat în ziare numărul postului local de televiziune. Asta era: „Dacă se întâmplă ceva, sunați-ne întâi pe noi! Telespectatorii au dreptul să știe“.

Am sunat și mi-am compus o voce cât mai gravă:

— Alo, televiziunea? Vreau să vă aduc la cunoștință un caz grav și flagrant de încălcare a drepturilor cetățenești. Poliția a încolțit un cetățean pe refugiul de pietoni din Piața Revoluției și acum așteaptă să treacă strada pentru a-l amenda. Încă o dovadă că poliția, în loc să prevină încălcarea legii, se mulțumește să stea la pândă și să...

Am auzit clar cum telefonul s-a trântit în furcă – și nu a durat mai mult de cinci minute până când elicopterul a început să filmeze deasupra mea. O scară de frânghie s-a desfășurat din aparat și un reporter cu un microfon a început să coboare pe ea. De sus, din elicopter, cameramanul filma atent totul:

— Pentru ce protestați aici? a strigat reporterul, încercând să acopere zgomotul elicelor.

Am privit spre mașinile poliției: portierele se deschiseseră și eram ascultați atent.

— Nu protestez pentru nimic, am strigat cât am putut de tare. Aștept tramvaiul...

Reporterului i-a trecut o sclipire malițioasă prin ochi și a privit spre mașinile poliției.

— Stimați telespectatori, după cum știți, de ani buni de zile municipalitatea ne promite la fiecare alegeri o linie de tramvai care să traverseze orașul și să fluidizeze astfel circulația prin centru. Ba, ca să ne arunce praf în ochi, a construit deja stațiile și a pus indicatoarele. Un cetățean, revoltat de această perpetuă minciună, s-a hotărât în sfârșit să protesteze. S-a instalat aici, în stația principală a orașului, hotărât să aștepte până ce protestul său va fi auzit de cine trebuie și se vor lua măsurile necesare. Ca de obicei, astfel de manifestații sunt atent supravegheate de poliție. Din câte am înțeles, datorită caracterului special al acestui protest, comandantul adjunct al poliției în persoană veghează ca nici o încălcare a legii să nu aibă loc...

L-am lăsat să-și termine reportajul. Cred că venise cu textul pregătit de la redacție, așa că orice încercare de a-l întrerupe era sortită eșecului. Când a terminat, i-am făcut semn să se apropie. A gesticulat spre pilot, și acesta l-a lăsat ușurel chiar lângă mine. Am pus mâna pe microfon ca să-l acopăr și i-am spus:

— Ascultă... Nu mă puteți lua de aici? Plătesc oricât.

A zâmbit ușor și a fost rândul lui să acopere microfonul:

— Îmi pare rău, dar chiar nu ne putem lipsi de principalul subiect al zilei. Uite, am vorbit cu directorul postului... Rezistă pe poziții cât poți de mult, și o să-ți plătim noi amenda, dacă va mai fi vreuna, după atâta mediatizare.

Mi-a sărit muștarul:

— Ascultă, mi-e cald, mi-e sete, mi-e foame, nu știu cât am să rezist aici ca să vă iasă vouă reportajul...

A început să urce pe scara mobilă:

— Nu pentru reportajul nostru vă aflați dumneavoastră aici. Ci pentru principii. Așa că rezistați, o să vă ajutăm.

Și-a recuperat microfonul și în timp ce se înălța își informa telespectatorii:

— Ca întotdeauna, postul nostru de televiziune îi ajută pe cetățenii care, pentru un motiv sau altul, se hotărăsc să protesteze, să iasă din anonimat pentru o cauză comună...

Între timp, transmisia în direct se pare că fusese urmărită de destul de multă lume, pentru că în jurul nostru, pe trotuare, începuse să se adune lume, astfel încât, atunci când elicopterul a coborât din nou ca să-mi aducă apă minerală, sandvișuri și o umbrelă, gestul a fost îndelung aplaudat de cei din jur.

În sacoșa cu alimente am găsit și o pancartă pliată și un bilețel pe care scria: „Poate că ar fi bine să afișați asta. Protestul ar părea astfel mai coerent. Dacă rezistați până la ora 18, vom încerca să trimitem o ambulanță. Simulați un leșin sau o stare de slăbiciune, pentru a motiva o intervenție“.

Biletul nu era semnat, dar recunoșteam aici mâna reporterului care, din lipsă de subiecte, văd că și le născocea singur foarte bine.

Am desfăcut cu grijă pancarta și am prins-o în două sârme sub tabla care anunța inaugurarea tramvaiului. Pe ea scria cu litere mari, roșii: „VREM TRAMVAI, AȘA CUM AȚI PROMIS!” – și nu a mirat pe nimeni faptul că o afixam abia acum. Dimpotrivă, am fost aplaudat iar îndelung și ici-colo s-au auzit voci răzlețe scandând:

— Vrem tramvai, vrem tramvai!...

Cum era abia trecut de ora prânzului și așteptarea părea să se prelungească, m-am așezat mai comod în umbra iluzorie a umbrelei și am început să mănânc.

În huruitul tot mai insistent al elicopterului, mulțimea de pe margini a început să devină din ce în ce mai numeroasă. Nu auzeam ce naiba transmite aiuritul de reporter, dar se pare că găsisese motive suficiente ca să scoată din casă o mulțime imensă de oameni.

Eram convins de multă vreme că mulțimea, mai ales dacă este formată dintr-un număr de oameni suficient de mare, este ca un animal de curând îmblânzit și care nu știi niciodată cum reacționează. Din când în când, sub impulsul unei porniri de moment, peste zgomotul circulației se făcea auzit ca un tumult glasul mulțimii care scanda:

— Vrem tramvai, vrem tramvai!...

Sunetul părea că se naște din mulțimea de oameni din jur, dar apoi vălurea ca talazurile mării și după ce se izbea de clădirile din jur se întorcea spre

cei care îl produsese – amplificat și amplificându-le pofta de a zbiera. Pe deasupra, elicopterul își purta echipa, care filma într-o veselie. Parcă vedeam figura încântată a reporterului comentând tălăzuirea mulțimii de sub el.

La un moment dat, nu știu cine a avut ideea să aducă megafoane – și atunci zgomotul a devenit într-adevăr de nesuportat. De pe refugiul meu vedeam fețe aprinse, înfierbântate – fețe ale unor oameni care, nepăsători la căldura toropitoare a soarelui, strigau gata să răgușească:

— Vrem tramvai, vrem tramvai!...

Se făcuse aproape trei după-amiază când regretul că intrasem într-o asemenea încurcătura devenise atât de puternic, încât mă gândeam foarte serios să dau dracului totul, să mă duc la polițiști, să le plătesc amenda și să fug acasă, unde mă așteptau un fotoliu comod și o cafea de multă vreme răcită. Am închis umbrela și am așezat-o lângă mine pregătit să cedez, când deodată tumultul mulțimii a încetat. S-a lăsat o liniște ca la începutul lumii, și nimeni nu părea să știe de ce. Toate capetele s-au întors spre capătul străzii și, abia când elicopterul se repezi într-un picaj periculos într-acolo, am știut că ceva se întâmplase sau că urma să se întâmple.

Mai întâi am auzit un zgomot și am crezut că vine în sfârșit ambulanța. Abia când s-a apropiat mi-am dat seama că zgomotul suna altfel. M-am ridicat în vârful picioarelor, privind peste mașinile de poliție ca să văd mai bine, când dintr-o dată nu a mai fost nevoie. Sunând din clopot, dinspre intrarea în piață se apropia cel mai frumos tramvai pe care îl

văzusem în viața mea. Demarând în trombă ca să facă loc tramvaiului, mașinile de poliție trecură pe lângă mine. Am vrut să strig sarcastic în urma lor: „Interzisă staționarea în stațiile de tramvai, zevzecilor!“ – dar nu am mai avut când, pentru că, scârțâind din toate încheieturile, tramvaiul a oprit lângă mine, deschizând larg ușile. Am luat umbrela, ziarele și m-am urcat. Din ușă, am privit înapoi. Tramvaiul a pornit și, văzând oamenii amuțiți care defilau prin fața mea în timp ce tramvaiul prindea viteză, mi-am dat seama că, pentru nimic în lume, nici unul dintre ei nu ar fi vrut să fie în locul meu.

În *Să n-o săruți pe Isabel* (Editura Arania, 2000), malițios etichetată S.F., Sergiu Someșan ne comunica lucruri atât de teribile despre specia pe care – ne place sau nu – o constituim, încât ar fi fost de preferat ca mai întâi să ne cloroformizeze. Asta ca să ne putem recunoaște, fără nici o grimasă pe fizionomia tâmpă, în postura de extraterestri sângeroși, disputându-și cu nerușinare administrarea planetei și a universului. Nimic mai mult decât o alegorie după însușirea căreia trebuia să recapitulăm sotto voce, împreună cu Hume, că „întreg pământul, crede-mă Philo, este blestemat și pângărit”. Dar o alegorie atât de sonoră în contextul volumului, încât cele câteva non-„sefeuri” de-acolo s-au văzut nevoite să ia un pe loc repaus în așteptarea unor vecini mai tereștri, adică mai etnosimilari. Persecutat și disponibilizat, fantasticul de tip magic se-ntoarce acum pe fereastră, prilej cu care dispare și protocolul S.F. de pe copertă. Insurecția își ia drept titlu „Carte de magie”, după numele celui dintâi insurgent (aceștia fiind 12 cu totul). Cele douăsprezece povestiri (îmi închipui că numărul nu e gratuit, duzina fiind un soi de VIP pe la chaldeenii și nu numai) au un oarecare „aer de familie”, cum ar fi observat bătrânul Wittgenstein dintr-o singură

ochire. Ironic și distanțat, în propoziții coerente, aproape schematice, abrogând sistematic tânguiala psihologist-apocaliptică ce mai exercită încă o atracție fatală asupra unor distinși contemporani, autorul valorifică *povestea*. Nu am suspinat niciodată în fața unui story hollywoodian. Dimpotrivă, am promovat de câte ori am avut prilejul o înțepată distincție între „calitatea perenă” a discursului metafizic și „victoria imediată” a epicului de tip Hollywood. Ca și cum judecata de gust a viitorimii ar fi bătută-n sfintele cuie ale valorilor moderniste, iar nu o necanonică și imprevizibilă ordalie.

Carte de magie nu e nici pretext hollywoodian pentru popcorn, nici discurs grav și extenuant despre viața/moartea/omul/Dumnezeu. Poate tocmai disponibilitatea autorului pentru acel „dincolo de”, conjugată cu firescul lui *hic et nunc*, este ceea ce-i salvează proza de cele două jenante extreme. Dar ceea ce manipulează înconștientul cititorului este întrebuițarea modelelor arhetipale. Premeditat sau nu, Sergiu Someșan *umblă la arhetipuri*. Identificabil este, în acest sens, și arhetipul jungian al *Spiritului* din „Tăietorul de lemne” (în „Adio Efida”, întâlnirea e cu *Anima* și *Animus*), și acela al *Paradisului pierdut* din „Vis” și „Arena”, spectaculosul arhetip al *Dragonului* (balaurului, șarpelui etc.) din „Ritual de trecere” sau cel al *Strămoșului totemic* (echivalat și cu *Deus absconditus*) din „Ultima zi”. „Vânzătorul de poduri” – în spatele tonului reconfortant și antiezoteric – reiterează mitemul substanțial al

Podului, ca simbol al legăturii dintre două lumi cu semne contrare și valorizate diferit (de pilda „lumea de aici” și „lumea de dincolo”). Având o identitate precară (nici „aici”, nici „dincolo”), podul este cunoscut ca fiind refugiul predilect al entităților demonice, al năstrușnicilor personaje htoniene. Pe harta autohtonă, cele mai „problematic” poduri au luat numele de „Podu Dracului”. Iată de ce *podul trebuie păzit*. Romanii îi asigurau, drept paznici, figuri zoomorfe (de preferință grifoni sau lei). La Sergiu Someșan, păzitorul pragului este un tip blazat și dezabuzat, gata oricând să-și schimbe „proprietatea” pe-o sticlă de vodcă. Ceea ce se și întâmplă. Nesupravegheat de noul „proprietar”, care îl cumpără dintr-o neînțelegere, podul se năruie sub masiva circulație a *frontierei* (o întărire a semantismului Trecerii). Aceeași deconstrucție ludică, postmodernă, o întâlnesc și în „Ritual de trecere”, unde îndepărtarea monstrului nu este operațiunea zeului solar sau a eroului civilizator, ci a unui personaj monoton par excellence, dar care, compromițând ritualul negru, reinstaurează ordinea, în conformitate cu modelul original. Ritul de trecere care, inițial, părea a fi unul liminar (de prag) devine, prin mariajul protagoniștilor, unul postliminar (de agregare).

În mediile intelectuale, și nu numai, reverberează stânjenitor o anume întrebare retorică (ușor recognoscibilă, întrucât aduce a văicăreală) despre dacă nu cumva postmodernismul, care „atentează” la rezervorul mitico-ritualic atât de drag

nouă, îl va lichida pe acesta din urmă cu totul, lăsându-ne singuri pe lângă spaimele noastre existențialiste sau de care fel or fi. Penibilă îngrijorare și, în același timp, confuzie de niveluri. Conținuturile imaginarului nu pot fi anulate de o *modă*. Ci doar reciclate pentru alte forme, mai apropiate de ceea ce se vrea a fi omul contemporan. Postmodernismul *manipulează* imaginarul, îl valorizează *altfel* decât modernismul, dar nu îl desființează.

Mona MAMULEA

□ □ □ □ □ □ □

○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○	4
○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○	24
○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○	31
○○○	42
○○○○○○○○○○	48
○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○	54
○○○○○○○○○○	67
○○○○○○○	73
○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○	81
○○○○○○○○○○	86
○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○	91
○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○	96
○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○	102
○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○	107
○○○○○○○○○○	126
○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○	144
○○○○○○○○○○	158
○○○○○○○○○○	169

